

รายงานสรุปผล
การรับฟังความคิดเห็นจากการสัมมนาออนไลน์

กฎหมายเกี่ยวกับภาคประชาสังคม: ความท้าทายประชาธิปไตยไทย

กรณีร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้
หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. และ
ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.

ดร. ถวิลวดี บุรีกุล
นางสาวจิตรเลขา หวลกลิน

นางสาวนิตยา โพธิ์นอก
นางสาวดวงจันทร์ ศิริรักษ์โสภณ

คำนำ

การเปิดโอกาสให้มีกลไกในการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม ถือเป็นการผลักดันให้เกิดการปฏิบัติที่สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่กำหนดให้ภาครัฐมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ซึ่งภาคประชาสังคมเป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยสร้างให้เกิดพื้นที่และการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น ดังนั้น การรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประชาสังคมและกำลังได้รับความสนใจในวงกว้างนั้น ถือว่า มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากหากกฎหมายมีผลบังคับใช้แล้ว ย่อมส่งผลกระทบต่อภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรง

สถาบันพระปกเกล้าในฐานะสถาบันวิชาการด้านการพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมมาภิบาล และสันติวิธี เล็งเห็นว่าการรับฟังมุมมองต่อร่างกฎหมายจากภาคส่วนต่าง ๆ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง จึงจัดการสัมมนาออนไลน์ “กฎหมายเกี่ยวกับภาคประชาสังคม: ความท้าทายประชาธิปไตยไทย กรณี ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.” เพื่อเผยแพร่และรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยสถาบันพระปกเกล้าได้จัดให้มีการสัมมนาออนไลน์ขึ้น ในวันศุกร์ที่ 23 กรกฎาคม 2564 เวลา 09.30 - 12.00 น. ผ่านระบบ Zoom Cloud Meetings และ Facebook Live โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาจากภาครัฐ วิชาการ และประชาสังคม ผ่านระบบ Zoom Cloud Meetings จำนวน 145 คน และ Facebook Live จำนวน 1,052 คน

รายงานสรุปการสัมมนาออนไลน์ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอผลการสัมมนาอันเป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของภาคส่วนต่าง ๆ ที่อาจนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขร่างกฎหมายทั้งสองฉบับ รายงานฯ แบ่งเป็นสามส่วน ประกอบด้วย ส่วนแรก เป็นสาระสำคัญของร่างกฎหมายจากการสัมมนาครั้งนี้ ส่วนที่สอง เป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับร่างกฎหมายดังกล่าว ทั้งจากภาครัฐ วิชาการ และประชาสังคม และส่วนสุดท้ายเป็นบทสรุปจากความคิดเห็นของทุกท่าน โดยจำแนกให้เห็นถึงข้อดี ข้อเสีย ข้อห่วงกังวล และประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่สังคมไม่มากนักน้อย และขอขอบพระคุณผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกท่านที่ได้เข้าร่วมรับฟังและให้ข้อคิดเห็น ตลอดจนร่วมให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่อการสัมมนาครั้งนี้

คณะผู้จัดทำ

สิงหาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1 หลักการเหตุผล/สาระสำคัญ	1
ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.	
ส่วนที่ 2 การนำเสนอสาระสำคัญและความคิดเห็นจากการสัมมนา	7
ส่วนที่ 3 สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นจากการสัมมนา	28
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก กำหนดการสัมมนาออนไลน์	35
ภาคผนวก ข ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการสัมมนา จากช่องทาง Chat Zoom และ Facebook Live	37
ภาคผนวก ค	42
ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานของ องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ.	
ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. (ฉบับประชาชน)	
ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. (ฉบับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)	

ส่วนที่ 1

หลักการเหตุผล/สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ.

และ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในหลายมาตรา ดังมาตรา 42 ที่รับรองเสรีภาพในการรวมตัวของบุคคลเป็นองค์กรหรือหมู่คณะ มาตรา 57 มาตรา 58 มาตรา 60 ที่กำหนดหน้าที่ของรัฐในการส่งเสริมการรวมกลุ่มของประชาชนที่รวมตัวเป็นกลุ่มทางสังคม หรือมาตรา 78 กำหนดให้รัฐต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ การจัดทำบริการ สาธารณะ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริต รวมทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่น ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชน ในกรณีนี้ ภาคประชาสังคมเป็นภาคส่วนหนึ่งที่สำคัญในการมีส่วนร่วมพัฒนา ประเทศอย่างยั่งยืน โดยร่วมกับภาครัฐและภาคส่วนอื่นได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ เนื่องด้วยองค์กรภาค ประชาสังคมมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือประชาชน ส่งเสริมบทบาทภาคประชาชนในการมีส่วนร่วม สนับสนุนการรวมกลุ่มทางสังคม และยังช่วยให้เกิดการปลูกฝังจิตสำนึกสาธารณะและความเป็นพลเมือง อย่งไรก็ดี องค์กรภาคประชาสังคมในประเทศไทยยังขาดกลไกการส่งเสริมและสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ให้เกิดการร่วมดำเนินงานพัฒนาประเทศในฐานะหุ้นส่วนของภาครัฐและภาคส่วนอื่นได้อย่างเต็มศักยภาพ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมเป็นการเฉพาะ เฉกเช่นในหลายประเทศที่ภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม เพราะ จะมีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายด้านงบประมาณของ หน่วยงานของรัฐในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ

ดังนั้น กฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งและดำเนินงานขององค์กรภาคประชาสังคมได้ถูกร่างฯ ขึ้นและ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2564 ได้ให้ความเห็นต่อร่างกฎหมายสองฉบับ ได้แก่ ร่าง กฎหมายว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน และร่างพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบหลักการของร่างกฎหมายว่าด้วย การดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สคก.) เสนอ โดยให้เพิ่มรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้รักษาการตาม ร่างกฎหมายนี้ และให้ สคก. รับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ของ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) รวมทั้งความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ไปประกอบการยกร่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป นอกจากนี้ มติที่ประชุมยังมอบหมายให้ พม. และกระทรวงมหาดไทยร่วมกันเป็นหน่วยงานเจ้าของเรื่องในการนำหลักการของร่างกฎหมายทั้งสองฉบับไปดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 และให้ส่งผลการดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อประกอบการยกร่างกฎหมายดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อเปิดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อหลักการเพิ่มเติมของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. จากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่มีมติเห็นชอบจากรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2564 จึงได้มีการรับฟังความคิดเห็นทางเว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมายอีกครั้งหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 ถึงวันที่ 1 สิงหาคม 2564

เนื้อหาต่อไปนี้เป็นสาระสำคัญของร่างกฎหมายทั้งสองฉบับ โดยร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนา องค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ได้นำเสนอสาระสำคัญแยกเป็นฉบับประชาชนและฉบับกระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยจะนำเสนอเฉพาะสาระสำคัญของร่างกฎหมายฯ ส่วนรายละเอียดของ กฎหมายเหล่านี้ คณะผู้จัดทำได้รวบรวมไว้แล้วในภาคผนวก

1. สาระสำคัญโดยสรุปของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไร มาแบ่งปันกัน พ.ศ.

ปัจจุบันมีการจัดตั้งองค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันขึ้นในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก บางส่วนจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ และบางส่วนดำเนินการในรูปคณะบุคคลที่ได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ทำให้ การกำกับดูแลไม่ทั่วถึง และมีองค์กรจำนวนมากที่อ้างว่า เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน แต่กลับดำเนินการในลักษณะที่เป็นการหารายได้มาแบ่งปันกันในระหว่างผู้ร่วมดำเนินการโดยหลีกเลี่ยงการ เสียภาษี ซึ่งเป็นการหลอกลวงประชาชน และมีจำนวนมากที่รับเงินหรือทรัพย์สินของบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือคณะบุคคล ซึ่งไม่มีสัญชาติไทย มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่าง ราชอาณาจักรไทยกับประเทศเพื่อนบ้านหรือที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อย สมควรที่จะต้องมีกฎหมาย กลางขึ้นเพื่อกำกับการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรเป็นไปอย่างถูกต้อง เปิดเผย โปร่งใส เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งหลายประเทศได้กำหนดให้มีกฎหมายในลักษณะ เดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้มีกฎหมายกลางในระดับพระราชบัญญัติขึ้นเพื่อกำกับ

การดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไร สาระสำคัญในร่างฉบับนี้ กล่าวถึง การรับจดทะเบียน การดำเนินกิจกรรม การปฏิบัติและควบคุมการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไร

ในส่วนการจดทะเบียน ร่างกฎหมายฯ กำหนดให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นผู้รับจดทะเบียนองค์กรฯ สำหรับการดำเนินกิจกรรม กำหนดให้องค์กรฯ ดำเนินกิจกรรมต่อเมื่อได้จดทะเบียนต่อผู้รับจดทะเบียนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และเมื่อได้รับจดทะเบียนแล้ว ให้องค์กรดังกล่าวมีสิทธิได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการจากรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น สำหรับสมาคมและมูลนิธิที่จดทะเบียนจัดตั้งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว และองค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันที่จดทะเบียนจัดตั้งตามกฎหมายอื่นแล้ว ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องดำเนินการจดทะเบียน ในการปฏิบัติตามกฎหมาย องค์กรฯ ที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากต้องดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งและการดำเนินการขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันแต่ละแห่ง และที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้เป็นการเฉพาะแล้ว ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

ในส่วนของการตรวจสอบการดำเนินงานตามร่างกฎหมายฉบับนี้ องค์กรฯ มีหน้าที่ต้องเปิดเผยแหล่งที่มา และจำนวนของเงินหรือทรัพย์สินที่จะใช้ในการดำเนินกิจกรรมในแต่ละปีต่อผู้รับจดทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด และต้องยื่นแบบรายการภาษีเงินได้ต่อกรมสรรพากรทุกปีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดเพื่อความโปร่งใส ในส่วนการเงินนั้น ร่างกฎหมายฯ ยังกำหนดให้องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันจะรับเงินหรือทรัพย์สินจากบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือคณะบุคคล ซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือมิได้จดทะเบียนจัดตั้งในราชอาณาจักรไทย มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมในราชอาณาจักรได้เฉพาะกิจกรรมที่รัฐมนตรีกำหนด และต้องรายงานผลการรับและใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวรวมทั้งกิจกรรมที่ดำเนินการในแต่ละปีต่อผู้รับจดทะเบียนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ผู้รับจดทะเบียนกำหนด รวมทั้งต้องเสนอรายงานการสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต่อผู้รับจดทะเบียนภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้ผู้รับจดทะเบียนเผยแพร่รายงานการสอบบัญชีดังกล่าวในระบบสารสนเทศของกรมการปกครอง นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดบทลงโทษอาญาแก่ผู้ดำเนินการขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันในราชอาณาจักรโดยมิได้จดทะเบียนด้วย

2. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. (ฉบับประชาชน)

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. (ฉบับประชาชน) เสนอโดยนางสุนิ ไชยรส และประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 11,799 คน ประกอบด้วย 5 หมวด และบทเฉพาะกาล ได้แก่ หมวด 1 คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม หมวด 2 สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม หมวด 3 กองทุนส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม หมวด 4 การส่งเสริมและ

พัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม และหมวด 5 การบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินงาน รวมจำนวนทั้งสิ้น 55 มาตรา

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ฉบับประชาชน ในส่วนของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม ตามร่างกฎหมายฯ นี้ประกอบด้วย กรรมการ โดยตำแหน่ง จำนวน 5 คน ได้แก่ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้จัดการกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และเลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ กรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคม จำนวน 7 คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน และมีผู้อำนวยการ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการฯ ถูกกำหนดขึ้น เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานในการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี ส่วนราชการ การเสนอแนะความเห็นเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาองค์กร ภาคประชาสังคม การส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาศักยภาพขององค์กรภาคประชาสังคมให้เข้มแข็ง

ในส่วนของฝ่ายธุรการของคณะกรรมการฯ ร่างกฎหมายฯ ได้กำหนดให้มี สำนักงานส่งเสริมและพัฒนา องค์กรภาคประชาสังคม มีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ในกำกับสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบจัดตั้งองค์กรภาคประชาสังคม จัดทำทะเบียน และฐานข้อมูลองค์กรภาคประชาสังคม และ เป็นผู้จัดให้มีการประชุมสมัชชาองค์กรภาคประชาสังคม สำหรับในช่วงแรกที่ยังไม่มีการตั้งสำนักงานส่งเสริมและ พัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม ให้สำนักงานพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เป็นสำนักงานชั่วคราว

ในด้านการสนับสนุนค่าใช้จ่ายเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม กำหนดให้มีกองทุน ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมขึ้นในสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม เพื่อเป็น กองทุนในการสนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กรภาคประชาสังคม โดยกองทุนมีรายได้จากแหล่งต่าง ๆ ที่กำหนด เช่น เงินอุดหนุนจากรัฐบาล เงินรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ไม่มีผู้เรียกร้อง เงินบริจาค ซึ่งบุคคลที่ได้ บริจาคเงินให้กองทุนจะได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรในการนำไปหักเป็นค่าใช้จ่ายหรือค่าลดหย่อนใน การคำนวณเสียภาษีประจำปี

สำหรับด้านการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม ร่างกฎหมายฯ กำหนดให้รัฐมนตรีประจำ สำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องเสนอแผนปฏิบัติการต่อคณะรัฐมนตรี พิจารณอนุมัติในส่วนขององค์กรภาคประชาสังคมที่มีอยู่หรือที่จะจัดตั้งขึ้น หากประสงค์จะได้รับการสนับสนุน หรือการส่งเสริมตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องยื่นคำขอจัดแจ้งต่อสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาค ประชาสังคม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่คณะกรรมการกำหนด องค์กรภาคประชาสังคมที่จัดแจ้งแล้ว นอกเหนือจากการได้รับการส่งเสริมสนับสนุน ยังได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรในการได้รับสิทธิยกเว้นภาษี

เงินได้สำหรับเงินที่ได้รับการอุดหนุนจากกองทุน สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม หรือหน่วยงานของรัฐ

3. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. (ฉบับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)

ตามมาตรา 78 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ประกอบกับมาตรา 42 มาตรา 43 และมาตรา 257(3) ของรัฐธรรมนูญบัญญัติเรื่องการรวมตัวกันเป็นองค์กรภาคประชาสังคม การเปิดโอกาสให้บุคคล ชุมชน ประชาชน องค์กรภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศร่วมกับภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การส่งเสริมให้องค์กรภาคประชาสังคมให้เข้าร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือให้ประชาชนมีส่วนร่วมตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ดังนั้น เพื่อให้องค์กรภาคประชาสังคมมีบทบาทในการมีส่วนร่วมและเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐ และภาคส่วนอื่นในการพัฒนาอย่างยั่งยืนจึงควรส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรภาคประชาสังคมให้สามารถดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมและมีธรรมาภิบาล ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีจิตสาธารณะและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ สำหรับร่างกฎหมายฯ นี้ประกอบด้วย 4 หมวด และบทเฉพาะกาล ได้แก่ หมวด 1 คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม หมวด 2 สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม หมวด 3 การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม และหมวด 4 การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งสิ้น 41 มาตรา

ในส่วนของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม ตามร่างกฎหมายฯ นี้ ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 6 คน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และเลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ กรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคม จำนวน 7 คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน และมีผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนงานการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม เสนอความเห็นและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมต่อรัฐมนตรี ส่วนราชการ หน่วยงาน และองค์กรภาคประชาสังคม จัดทำ

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาองค์กร
ภาคประชาสังคมต่อรัฐมนตรีหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ในส่วนของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม ร่างกฎหมายฯ นี้ กำหนดให้เป็น
หน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ในกำกับของ กระทรวง
การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้ง ให้มีผู้อำนวยการคนหนึ่งซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่
ของสำนักงานฯ โดยสำนักงานฯ มีหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาองค์กร
ภาคประชาสังคม และองค์กรภาคประชาสังคมที่จะได้รับการสนับสนุนตามร่างพระราชบัญญัตินี้จะต้องจัดแจ้งต่อ
สำนักงานฯ ก่อนด้วย

สรุปได้ว่า ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ฉบับกระทรวงการ
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีสาระสำคัญคล้ายกันกับฉบับประชาชน แต่มีความแตกต่างกันในเรื่อง
โครงสร้างของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมและไม่มีหมวดกองทุนส่งเสริมและพัฒนา
องค์กรภาคประชาสังคม แต่มีการบัญญัติมาตราเกี่ยวกับเงินและทรัพย์สินในการดำเนินงานของสำนักงานซึ่งมาจาก
เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้

ส่วนที่ 2

การนำเสนอสาระสำคัญและความคิดเห็นจากการสัมมนา

จากการสัมมนาออนไลน์ “กฎหมายเกี่ยวกับภาคประชาสังคม: ความท้าทายประชาธิปไตยไทย กรณีร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.” ประกอบด้วย วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากทั้งภาครัฐ ประชาสังคม และวิชาการ พร้อมทั้ง ผู้เข้าร่วมรับฟังการสัมมนาออนไลน์จากหลายภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็น ภาครัฐ ประชาสังคม เอกชน วิชาการ ตลอดจนประชาชนทั่วไปที่ให้ความสนใจในประเด็นดังกล่าว โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เข้าร่วม ได้นำเสนอสาระสำคัญและความคิดเห็น ได้แก่ แนวคิดของร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับ ผลการรับฟังความคิดเห็นจากองค์กรระหว่างประเทศ และข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา ดังนี้

1. แนวคิดของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ.

คุณรักไท เทพปัญญา นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ฝ่ายแปลและให้ความเห็น กองกฎหมายต่างประเทศ กล่าวว่า การพิจารณาร่างกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกานั้น บ่อยครั้งร่างฯ ที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการมาแล้ว และเมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างนั้นอาจจะเปลี่ยนแปลงไป เพราะฉะนั้น เป็นไปได้ว่าเมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. แล้ว อาจไม่เหมือนกับร่างที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการมา นอกจากนี้ ทางทีมงานได้รับฟังข้อสังเกตและข้อห่วงกังวลในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ ทำให้ได้ข้อมูลที่มีประโยชน์มาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย ถ้าหากว่ามีการพิจารณาร่างเสร็จในวาระแรกที่ออกมาเป็นร่างฉบับใหม่ อาจจะมีการเปิดรับฟังความคิดเห็นอีกรอบหนึ่งเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาอีกครั้ง

สำหรับเนื้อหาของสาระของร่างกฎหมายฉบับนี้ ปัจจุบันประเทศไทยมีการจัดตั้งองค์กรไม่แสวงหารายได้หรือกำไรเป็นจำนวนมาก มีทั้งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ เช่น มูลนิธิ สมาคม อีกทั้ง องค์กรตามกฎหมายที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รับผิดชอบ และอีกส่วนหนึ่งอาจจะไม่ได้มีการจัดตั้งอย่างเป็นทางการ อาจเป็นการรวมตัวกันเองในรูปแบบของคณะบุคคลและทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสาธารณะ เช่น ดูแลผู้ยากไร้ คนพิการ สัตว์พิการ สัตว์ถูกทอดทิ้ง ทั้งนี้ เมื่อมีองค์กรเหล่านี้เป็นจำนวนมากจึงมีความห่วงกังวลว่า จะกำกับดูแลไม่ทั่วถึงหรือไม่ จึงเป็นที่มาว่า น่าจะมีกฎหมายกลางเพื่อกำกับดูแลองค์กรเหล่านี้

หลักสำคัญของร่างกฎหมายฉบับนี้คือ การจัดแจ้ง ซึ่งได้บัญญัติในมาตรา 5 องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้ หรือกำไรมาแบ่งปันกันจะดำเนินกิจกรรมในราชอาณาจักรได้ต่อเมื่อได้จัดแจ้งต่อผู้รับจัดแจ้ง ซึ่งผู้รับจัดแจ้งคือ อธิบดีกรมการปกครอง สำหรับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดแจ้งนั้นให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญว่าการ กระทรวงมหาดไทยกำหนด เมื่อจัดแจ้งแล้ว จึงจะมีสิทธิได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการจากหลัก กฎหมายว่าด้วยการนั้น ซึ่งสามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมจากกฎหมายว่าด้วยการนั้น ทั้งนี้ สำหรับกรณี สมาคมและมูลนิธิต่าง ๆ ที่จดทะเบียนตั้งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และองค์กรที่ไม่แสวงหารายได้ หรือกำไรมาแบ่งปันกันที่จดทะเบียนตั้งตามกฎหมายอื่นแล้ว จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องดำเนินการจัดแจ้ง

นอกจากเรื่องการจัดแจ้งแล้ว มาตรการที่นำมาใช้ควบคุมในร่างกฎหมายฉบับนี้คือ การดำเนินกิจการต้อง เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ซึ่งเป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญว่าการ กระทรวงมหาดไทยกำหนด แต่ยังไม่ ได้มีการอธิบายรายละเอียดว่า กำหนดในเรื่องอะไรบ้าง สำหรับกลไกในการกำกับประการถัดมาคือ มาตรา 6 ได้ อธิบายเกี่ยวกับแหล่งที่มาของจำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่จะใช้ในการดำเนินกิจกรรมแต่ละปี โดยต้องเปิดเผย แหล่งที่มาต่อผู้รับจัดแจ้งตามหลักตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด และต้องมีการยื่นภาษีต่อ กรมสรรพากรทุกปี ทั้งนี้ สำหรับกรณีรับเงินหรือทรัพย์สินจากต่างชาติมาใช้ในการดำเนินกิจกรรม โดยมิ การกำหนดว่า ถ้าการดำเนินกิจกรรมที่ได้รับหรือทรัพย์สินจากต่างชาติจะดำเนินกิจกรรมได้เฉพาะตามที่รัฐมนตรี กำหนดและต้องรายงานผลการรับและใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สิน รวมทั้ง รายงานกิจกรรมที่ดำเนินการในแต่ละปี ต่อผู้รับจัดแจ้งตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ผู้รับจัดแจ้งกำหนด นอกจากนี้ ยังได้กำหนดอำนาจของผู้รับ จัดแจ้งคือ อธิบดีกรมการปกครอง ในการเข้าไปในสถานประกอบการเพื่อตรวจสอบการดำเนินการใช้จ่ายเงิน หรือทรัพย์สิน หรือการการดำเนินกิจกรรมตามมาตรา 6 วรรคสอง นอกจากนี้ ยังมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบและ สำเนาข้อมูลจากรางวัลอิเล็กทรอนิกส์ขององค์กรไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันเพื่อนำมาตรวจสอบได้

กรณีองค์กรที่รับเงินหรือทรัพย์สินจากต่างชาติมีการจัดตั้งสาขาต้องไปแจ้งให้ผู้รับจัดแจ้งทราบก่อน โดยมีรายละเอียดตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด สำหรับมาตรการต่อไปคือ องค์กรไม่แสวงหารายได้ หรือกำไรมาแบ่งปันกันต้องมีการรายงานการสอบบัญชี โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต่อผู้รับจัดแจ้งภายใน 60 วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้ผู้รับจัดแจ้งมีหน้าที่เผยแพร่รายงานการสอบบัญชีดังกล่าวในระบบสารสนเทศของ กรมการปกครอง เพื่อให้เกิดความโปร่งใส สาธารณชนสามารถเข้าถึงได้

ประการต่อไปเป็นเรื่องของบทบังคับตามกฎหมาย ซึ่งมาตรการที่ร่างกฎหมายฉบับนี้ระบุไว้คือ การเพิกถอนการจัดแจ้ง ตามที่กล่าวก่อนหน้านี้ หลักของร่างกฎหมายฉบับนี้คือ การจัดแจ้ง ดังนั้น ร่างกฎหมายนี้ จึงมีการกำหนดว่า กรณีที่ไม่ปฏิบัติตามมาตราต่าง ๆ ผู้รับจัดแจ้งจะต้องเพิกถอนการจัดแจ้ง กรณีที่มีการอุทธรณ์ การเพิกถอนการจัดแจ้งก็จะมีผลเป็นการทุเลาการเพิกถอนการจัดแจ้ง ซึ่งหมายความว่า ตราใบที่ผู้พิจารณา อุทธรณ์ยังไม่ได้ปรับหรือยังไม่ได้ยกเลิกคำสั่งเพิกถอนการจัดแจ้ง การอุทธรณ์จะไม่ได้มีผลทำให้คำสั่งเพิกถอน

การจดแจ้งระงับไป สำหรับมาตรการอีกประการหนึ่งคือ โทษทางอาญา ผู้ใดที่ดำเนินกิจการองค์กรที่ไม่แสวงหา รายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันในราชอาณาจักรโดยไม่ได้จดแจ้งจะมีการกำหนดโทษทางอาญา โดยระวางโทษจำคุก ไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น เป็นร่างหลักการที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 นอกจากร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. แล้ว สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้เสนอหลักการที่ต้องการนำมาผนวกกับร่างที่กำลังพิจารณา อยู่ในปัจจุบัน โดยต้องการศึกษาเพิ่มเติม จำนวน 8 ประเด็น เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้านการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน การต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย การแพร่ขยายอาวุธที่มี อานุภาพทำลายล้างสูง ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2564 ให้สำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีการับหลักการดังกล่าวเพื่อประกอบการยกร่าง ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้เปิดรับฟัง ความคิดเห็นในส่วนที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้เสนอแนะเพิ่มเติม โดยเปิดรับฟังความ คิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ระบบกลางกฎหมาย (<https://www.law.go.th/>) ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2564 ถึง 1 สิงหาคม พ.ศ. 2564 สำหรับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือ กำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. ยังคงต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป หากคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาในวาระแรก แล้วจะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของทุกท่านอีกครั้งหนึ่ง

2. แนวคิดของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ฉบับกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คุณกันตพงศ์ รั้งสีสว่าง ผู้ตรวจราชการกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ไม่ได้ทำร่างนี้โดยเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรเอง แต่มีคณะทำงาน อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของท่านรองนายกรัฐมนตรี วิษณุ เครืองาม ซึ่งทำร่างนี้ขึ้นมาโดยมีองค์กรภาค ประชาสังคม มูลนิธิ สมาคมที่ทำงานเกี่ยวกับสังคมเข้ามาเป็นทีมงานยกร่างและส่งต่อให้ทางกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

สำหรับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. มีหลักคิดหรือหลักการใน การเขียนร่างคือ ต้องการส่งเสริมและพัฒนาภาคประชาสังคมให้มีความเข้มแข็ง โดยเฉพาะภารกิจของกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ต้องทำงานร่วมกับเครือข่ายภาคประชาสังคม ไม่ว่าจะเป็นมูลนิธิ สมาคม องค์กรภาคประชาชน ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ดังนั้น จึงเป็นการดูแลและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตตั้งแต่เด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส ตลอดจนกลุ่มเปราะบางต่าง ๆ จึงเกิดหลักคิดที่ว่า ในเมื่อองค์กร

ภาคประชาสังคมที่ทำงานเข้มแข็งในเรื่องเหล่านี้ ตั้งแต่การจัดสวัสดิการสังคม การดูแลคุณภาพชีวิต การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน ดังนั้น น่าจะมีเครื่องมือชนิดหนึ่งเพื่อดูแล รักษาสิทธิ และเสริมสร้างความมั่นคงและสนับสนุนการทำงานขององค์กรภาคประชาสังคม เป็นหุ้นส่วนการทำงานของภาครัฐจริง ๆ นี่คือหลักคิดของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้รับมาและมองเห็นพ้องต้องกันว่า องค์กรภาคประชาสังคมคือหุ้นส่วนการทำงานกับภาครัฐในการขับเคลื่อนและพัฒนา สร้างความเข้มแข็งของสังคม ชุมชน ครอบครัว ขึ้นอยู่กับมิติขององค์กรภาคประชาสังคมนั้นจะเน้นขับเคลื่อนในการทำงานเรื่องใด

อย่างไรก็ตาม ยังคงมีข้อห่วงใยบางประการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. คือ *ประการแรก* การกำหนดให้ตั้งสำนักงานขึ้นมาใหม่และมีฐานะเป็นนิติบุคคล จะเป็นการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดหาบุคลากรที่ต้องทำงานเรื่องนี้ หรืออาจต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ จะบริหารจัดการอย่างไร *ประการที่สอง* การจัดแจ้ง แต่ให้อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการที่ต้องออกเป็นหลักเกณฑ์ ระเบียบในการจัดแจ้ง เพื่อเข้าสู่การรับบริการส่งเสริมและการพัฒนา และ *ประการสุดท้าย* การตั้งกองทุนให้เกิดขึ้นในร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ต้องใช้การชี้แจงอธิบาย ทำความเข้าใจกับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะหน่วยงานที่ต้องดูแลในเรื่องของงบประมาณซึ่งต้องทำความเข้าใจร่วมกันขนานใหญ่เพราะกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนเป็นกฎหมายการเงิน มีผลกระทบต่องบประมาณของแผ่นดิน ผูกพันในเรื่องค่าใช้จ่าย ผูกพันในเรื่องงบประมาณซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อนในการเสนอกฎหมายว่า ถ้าเป็นกฎหมายที่ต้องตั้งกองทุนขึ้นมา จะถูกตั้งคำถามและถูกจำกัดในเรื่องของการตั้งกองทุนซึ่งเป็นการรบกวนงบประมาณแผ่นดิน สำหรับทางแก้หรือทางออกคือ ถ้าไม่เขียนเรื่องงบประมาณแผ่นดินไว้ในบทบัญญัติว่าด้วยกองทุนก็อาจจะง่ายต่อการตั้งกองทุน

สำหรับข้อดีของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. คือ มุ่งเน้นในเรื่องการส่งเสริม การมีส่วนร่วม การสนับสนุนทรัพยากร โดยรัฐให้สิทธิกับองค์กรภาคประชาสังคมที่เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนภารกิจทั้งในเรื่องการจัดสวัสดิการสังคม การช่วยเหลือ การสร้างคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนกลุ่มเปราะบาง หรือกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อยโอกาสในสังคมให้เกิดความเท่าเทียมและลดความเหลื่อมล้ำ โดยเป็นหุ้นส่วนในการทำงานร่วมกับภาครัฐ รัฐสนับสนุนในเรื่องของทรัพยากรต่าง ๆ อีกทั้ง ยังให้สิทธิองค์กรภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมทำงานในเรื่องนี้ด้วย การให้สิทธิการมีส่วนร่วมในมิติของการทำงานแบบองค์กรที่ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่มีวาระซ่อนเร้น ไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย นั้นหมายถึงว่า เป็นองค์กรที่มีธรรมาภิบาล มุ่งเน้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะและอยากเห็นความเข้มแข็งของชุมชน สังคม กลุ่มคนที่มีความเปราะบางให้มีความยั่งยืน และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคม และชุมชน องค์กรใด มีข้อห่วงใยว่า ยังมีกลุ่มองค์กรที่ขาดธรรมาภิบาล แอบแฝง ซ่อนเร้นในการปฏิบัติงาน ขับเคลื่อนภารกิจโดยอ้างความเป็นองค์กรภาคประชาสังคม แล้วมาทำความเสียหาย กระทบต่อสิทธิ เข้าข่ายในเรื่องของการฟอกเงินและหารายได้หรือกำไร

มาแบ่งปันกัน เป็นการหลอกลวงฉ้อโกง เพราะฉะนั้น ในส่วนของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. มุ่งเน้นคุ้มครองในเรื่องของสิทธิประโยชน์ต่อองค์กรภาคประชาสังคมที่ทำงานด้วยความเข้มแข็ง มุ่งมั่น ทุ่มเท ทำงานเพื่ออยากเห็นการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงของสังคม ช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มประชาชนที่เป็นผู้ด้อยโอกาสให้มีความเข้มแข็ง พัฒนาคุณภาพชีวิต มีส่วนร่วมในการพัฒนา สร้างความเข้มแข็งอย่างจริงจังด้วยธรรมาภิบาล นั่นคือกลุ่มเป้าหมายที่ร่างกฎหมายนี้เข้าไปให้การดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนา ถือว่าเป็นหุ้นส่วนในการทำงานเพื่อสังคม

สำหรับในส่วนของความผิด เมื่อได้ฟังท่านรักไทจึงทำให้ทราบได้ทราบประเด็นการพอกเงินในร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. ซึ่งตรงกับ การตั้งข้อสังเกตของหลาย ๆ ท่านว่า ถ้าองค์กรเหล่านั้นสวมรอย ทำผิด ทำไม่ถูก สร้างความเดือดร้อนเสียหายกับประชาชน สร้างความปั่นป่วน กระทบต่อความมั่นคงหรือทำกิจกรรมในเรื่องของการแสวงหาประโยชน์ รายได้ หรือกำไรมาแบ่งปันกัน แต่ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องด้วย เพราะชื่อพระราชบัญญัติ เจตนารมณ์คือ ต้องการส่งเสริมและพัฒนา ส่วนการทำผิด เอาผิด หรือจำกัดสิทธิองค์กรภาคประชาสังคมหรือคนที่แอบอ้างว่า เป็นองค์กรภาคประชาสังคมและไปแสวงหาประโยชน์ทำให้เกิดความเสียหาย อันนี้ก็เกิดแนวคิดขึ้นมาอีกบริบทหนึ่งในสังคมว่า ถ้าองค์กรเหล่านี้ซึ่งเรียกว่า องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันดำเนินการในลักษณะที่ผิดกฎหมายแบบนี้ไปใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. คงไม่ใช่ เพราะว่าเราต้องการส่งเสริม สนับสนุนองค์กรที่เป็นองค์กรที่ดี องค์กรที่ทำประโยชน์เพื่อสาธารณะ เพื่อส่วนรวม เป็นพันธมิตรในการทำงาน ส่วนองค์กรที่ทำผิด ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประชาชน ต่อส่วนรวม ต่อสาธารณะ ต่ออะไรก็แล้วแต่ อย่างนี้ต้องมีเครื่องมืออีกขนานหนึ่งหรือไม่ที่ต้องมาจำกัดสิทธิ กำหนดเงื่อนไข กำหนดรายละเอียดในการทำงานหรือควบคุม ดูแลเข้มข้นขึ้นซึ่งไม่ใช่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้เสนอ

เพราะฉะนั้น มันจึงมีความแตกต่างอย่างชัดเจนว่า ถ้าองค์กรที่เข้าข่ายไม่ถูก ไม่ต้อง ไม่ควร ไม่ใช่ขององค์กรที่ต้องส่งเสริมและพัฒนาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ทำผิดก็มาใช้พระราชบัญญัตินี้ การเขียนร่างกฎหมายนี้จึงเข้าใจว่า อาจจะต้องแยกเป็น 2 ฉบับ หรืออาจจะอยู่ในฉบับเดียวกัน แต่เขียนแยกหมวด แยกภาค แยกส่วน ซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องนี้อยู่แล้ว ทั้งนี้ ในมิติของส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม เจตนารมณ์ที่กำหนดวางไว้ในกฎหมายนี้ตามที่กล่าวมา ในส่วนของการจำกัดสิทธิ การควบคุม การเอาผิดเอาโทษกับองค์กรที่รวมทั้งองค์กรภาคประชาสังคมรวมอยู่ด้วยที่เขาเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน อันนี้เป็นกฎหมายที่เป็นการควบคุม จำกัดสิทธิ เอาผิด เอาโทษซึ่งแตกต่างกัน เพราะฉะนั้น จึงขออนุญาตหยิบทั้งสองฉบับมานำเรียนให้เกิดความเข้าใจให้เกิดความกระจ่างในที่นี้ว่า ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. เน้นเรื่อง

ส่งเสริมและพัฒนา เน้นเรื่องการเป็นหุ้นส่วนในการทำงานร่วมกับภาครัฐ และภาครัฐสนับสนุนให้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้สิทธิและให้องค์กรภาคประชาสังคมเดินได้อย่างเต็มภาคภูมิ ขณะที่ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน หรือองค์กรภาคประชาสังคมที่ทำผิดก็เข้าสู่การจำกัดสิทธิ การเอาผิด การควบคุม การลงโทษที่เข้มข้นขึ้น ซึ่งจากที่ได้อ่านทั้ง 12 มาตราของร่างกฎหมายดังกล่าวเห็นว่า เป็นเรื่องที่ต้องควบคุม จำกัดสิทธิสำหรับองค์กรที่นอกกลุ่มช่องทาง

3. แนวคิดของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ฉบับประชาชน และความคิดเห็น

อาจารย์สุณี ไชยรส รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา และผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมความเสมอภาคและความเป็นธรรม วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นการสอดแทรกกฎหมายเข้ามาในกระบวนการ เพราะฉะนั้น มีทั้งเนื้อหาและกระบวนการออกกฎหมายที่ผิดพลาดซึ่งผิดพลาดอย่างร้ายแรง และจะเป็นตัวอย่างที่จะบอกว่า วันนี้รัฐบาลนำพากระบวนการออกกฎหมายที่ค่อนข้างจะย้อนยุคคือ กลับไปสู่กระบวนการที่ไม่เคารพหลักการหลายเรื่อง สำหรับร่างฯ ของกฤษฎีกา ณ วันนี้แม้ท่านบอกว่า จะเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต แต่พบว่า *ประการแรก* เนื้อหาในร่างกฎหมายดังกล่าวขัดต่อสิทธิในรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจน และ *ประการที่สอง* กระบวนการที่ละเมิดในแง่ของมาตราธรรมดาของรัฐธรรมนูญและละเมิดอำนาจของสภาผู้แทนราษฎรในความหมายที่ว่า จะต้องเป็นคนจัดการกับกฎหมาย ซึ่งรวมทั้งร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ฉบับประชาชน ซึ่งเป็นกฎหมายเข้าชื่อที่ตนเป็นหนึ่งในผู้ริเริ่มและผู้เข้าร่วม ประมาณ 13,000 คน เพราะฉะนั้น วันนี้ท่านได้เอาความสับสนอลหม่านเกิดขึ้นมาและได้ใช้อำนาจโดยไม่ชอบในความหมายว่า คณะรัฐมนตรีและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาทำตามใจชอบ ไม่ได้เป็นไปตามหลักการของการออกกฎหมาย

สำหรับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ฉบับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งผ่านกระบวนการที่มาจากภาคประชาสังคม ผ่านการรับฟังความเห็นมาอย่างยาวนาน เป็นกฎหมายที่ยาวนานมาก ใช้ระยะเวลา 7 - 8 ปี กว่าที่จะออกเป็นร่างกฎหมายที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอเข้าไป ซึ่งถูกคณะรัฐมนตรีตีกลับไปกลับมาหลายรอบ วันนี้เข้ามาในกระบวนการ

สำหรับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ฉบับประชาชน วันนี้เราพูดถึงองค์กรภาคประชาสังคม จากสถานการณ์โควิด 19 ถ้าไม่มีองค์กรชุมชน องค์กรชาวบ้าน องค์กรภาคประชาสังคมลุกขึ้นทั่วประเทศเพราะความเสียหายอย่างหนักหน่วงมากจะเป็นเช่นไร ท่านจะเห็นองค์กรเด็ก องค์กรคนพิการ องค์กรชนเผ่า สารพัดองค์กรซึ่งไม่ได้เงินจากรัฐบาล แต่ช่วยกันเพื่อแก้ปัญหาในชุมชน นี่คือนโยบายจิตอาสาของภาคประชาสังคมซึ่งยืนยันว่า *ประการแรก* ทำงานเพื่อประโยชน์สาธารณะ ประโยชน์ประชาชน *ประการที่สอง* ต้องเป็นอิสระ ไม่ถูกแทรกแซงจากรัฐ เพราะฉะนั้น ภาคประชาสังคมจึงมีบทบาทอีกนัยหนึ่งคือ ต้องสามารถวิจารณ์รัฐบาล ตรวจสอบรัฐบาล ในสถานการณ์โควิด 19 ถ้าวันนี้ไม่มีองค์กรเล็ก ๆ น้อย ๆ เต็มไปหมดทั่วประเทศ ลุกขึ้นมาช่วยสถานการณ์โควิด 19 จะเกิดอะไรขึ้น และ *ประการที่สาม* การทำลายด้วยระบอบประชาธิปไตย ในประเด็นของสิทธิในการแสดงความคิดเห็นรายบุคคลนั้น เรามีอยู่แล้ว อีกทั้งตามรัฐธรรมนูญได้ระบุถึงเสรีภาพในการรวมกลุ่มเป็นองค์กรแบบใดก็ได้ กฎหมายนี้จึงขัดต่อหลักการของรัฐธรรมนูญ เพราะมีการจัดแจงเยอะแยะและกฎหมายเฉพาะมากมาย องค์กรชุมชน องค์กรภาคประชาชนถูกตรวจสอบจากแหล่งทุนที่เขารับ แม้แต่เงินบริจาคของประชาชนก็ต้องแสดงให้ประชาชนรับทราบว่าจะเกิดอะไรขึ้น องค์กรที่อยู่กับกฎหมายเฉพาะทั้งหลายทั้งปวงล้วนแต่ถูกตรวจสอบ เช่น กรมสรรพากร การรายงานกิจกรรม การดำเนินงานต่าง ๆ และทุนต่างประเทศก็เข้าสู่กระบวนการที่ท่านตรวจสอบได้ ถ้าอยากตรวจสอบก็สามารถทำได้ แต่วันนี้ท่านกำลังทำผิดหลักการของการเสนอกฎหมายคือ กฎหมายร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ฉบับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กับฉบับประชาชน ซึ่งเป็นฉบับที่เราเปรียบเทียบกันอยู่นั้น ซึ่งเริ่มต้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 เข้าคณะรัฐมนตรีและถูกตีกลับปี พ.ศ. 2563 รับฟังความคิดเห็นทั่วประเทศ มาจนถึงหลักการที่ท่านกันตพงศ์ได้พูดถึงหลักการที่ดีหลายประการ เพียงแต่ท่านเอาข้อไม่ดีหลายประการมาป้อนอยู่ในร่างกฎหมายนี้ส่งผลให้เกิดความสับสนไปด้วย ทั้งนี้ ร่างกฎหมายนี้พยายามจะบอกว่า ภาคประชาสังคมนั้นไม่ได้ขอเงินทุนให้มาทำกิจกรรม แต่หวังว่า ถ้าจะมีกองทุนต้องเป็นกองทุนในการพัฒนาศักยภาพ ส่งเสริมให้องค์กรภาคประชาสังคมดำเนินงานไปอย่างมีธรรมาภิบาล มีประสิทธิภาพเป็นกองทุนที่ไม่ได้นำมาทำกิจกรรม

สำหรับหลักการของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอนั้นเป็นหลักการที่ขัดแย้งโดยสิ้นเชิง เรียกว่าคนละหลักการ ทางออกคือ ถอนร่างกฎหมายดังกล่าวออก และนำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ฉบับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เข้าสู่กระบวนการของสภาผู้แทนราษฎร และนำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ฉบับประชาชนซึ่งเป็นร่างกฎหมายเข้าชื่อของประชาชนตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญไปพิจารณาประกอบด้วย โดยย่อนำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ.

มาสอดแทรกในร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. เพราะเป็นการทำลายหลักการของกระบวนการที่เข้าสู่สภา และยังเป็นการทำลายกฎหมายเข้าชื่อของประชาชนอีกด้วย ความแตกต่างกันคือ สิ่งที่ทำกันตบวงศือบายนั้นสอดคล้องกันในหลักการโดยรวม เราเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนา และหลังจากแก้ร่างกฎหมายพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมหลายครั้ง สุดท้ายกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ตัดกองทุนภาคประชาสังคมออก ซึ่งเงินกองทุนที่ต้องการนั้นไม่ใช่กองทุนเพื่อมาสนับสนุนกิจกรรม แต่เป็นเงินที่แสดงเจตจำนงว่า รัฐบาลยึดถือว่าภาคประชาสังคม องค์กรประชาชนเป็นหุ้นส่วนของการพัฒนาและเข้ามาสนับสนุนบางส่วนเพื่อพัฒนาศักยภาพขององค์กรเหล่านี้ แต่ไม่ใช่แทรกแซง ต้องให้ความเป็นอิสระถึงจะเหมาะสมกับความเป็นองค์กรภาคประชาสังคมและองค์กรประชาชน

สำหรับจุดต่างของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ฉบับประชาชน และฉบับกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เหมือนกันเกือบทั้งหมด แต่มีความแตกต่างกันสองประการคือ ร่างกฎหมายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์นั้นตัดเรื่องกองทุนและเปลี่ยนโครงสร้างของคณะกรรมการที่จะมาดำเนินการให้มีความเป็นอิสระ ซึ่งมีทั้งภาครัฐและภาคประชาสังคม ทั้งนี้ วันนี้เราขอใช้สิทธิในฐานะเจตจำนงของกฎหมายเข้าชื่อ 13,000 ชื่อ โดยขอให้นายกรัฐมนตรีรีบลงนามรับรอง ซึ่งเราส่งไปตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 นายกรัฐมนตรียังไม่ลงนามรับรอง แต่เมื่อร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เข้าสู่กระบวนการ และนำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเข้ามาสอดแทรก ส่งผลให้ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. เสียหายไปด้วย เพราะฉะนั้น ยังคงยืนยันในจุดยืนตรงนี้ว่า ท่านกำลังทำลายเจตนารมณ์ของการมีกฎหมายเข้าชื่อ ทำลายระบบของสภาผู้แทนราษฎรในการตัดสินใจเกี่ยวกับกฎหมายที่ควรจะเป็น และนำกระบวนการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเข้าไปในมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 โดยบอกว่าให้นำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. กับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. มาพิจารณารวมกัน อีกทั้ง ยังมีเรื่องกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเข้ามาอีก ซึ่งกำลังทำให้หลักการในการออกกฎหมายของภาคประชาชนบิดเบี้ยวไปหมด ทั้งนี้ จากแผนปฏิรูปประเทศและรัฐธรรมนูญ ระบุว่า ต้องสนับสนุนกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รับผิดชอบภายในปี พ.ศ. 2563 และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้เสนอคณะรัฐมนตรีในช่วงต้นปี พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นระยะเวลาใกล้เคียงกับแผนที่วางไว้

สุดท้ายนี้ ขอยืนยันว่า หลักการของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ฉบับประชาชน คล้ายคลึงกับร่างกฎหมาย ฉบับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งเป็นฉบับที่เข้าคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 โดยมีความแตกต่างกันในส่วนของกองทุน โครงสร้างของคณะกรรมการ และระบบงานเล็กน้อยเท่านั้น แต่มีกระบวนการตรวจสอบอย่างเข้มงวด มีทั้งกรรมการบริหารกองทุน กรรมการประเมินผล เพราะฉะนั้น ไม่ต้องกังวลว่า ภาคประชาสังคมกลัวการตรวจสอบ ภาคประชาสังคมโดนตรวจสอบตลอดเวลา ท่านมีกฎหมายที่จะมาจัดการกับภาคประชาชนจำนวนมาก แต่ไม่มีสิทธิทำขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญทั้งในส่วนของสิทธิ เสรีภาพของบุคคล องค์กรขนาดเล็ก ตลอดจนองค์กรขนาดใหญ่ ซึ่ง ณ วันนี้ ท่านกำลังทำผิดขั้นตอนตามเจตนารมณ์ของกระบวนการออกกฎหมาย และกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของร่างกฎหมายพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. นั้น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รับฟังมาเป็นปี แต่ไม่ใช่ นำเอาร่างกฎหมายดังกล่าวมารับฟังใหม่พร้อมกับร่างกฎหมายพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เนื่องจากร่างกฎหมายทั้งสองร่างนี้เป็นคนละหลักการ คนละเจตนารมณ์กัน

4. ผลการรับฟังความคิดเห็นจากองค์กรระหว่างประเทศ

ดร.พีชภพ มงคลนาวิน รองอธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ กล่าวว่า ประเด็นความห่วงกังวลในทัศนะนานาชาติประเทศ สำหรับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ที่ผ่านมา ยังไม่ค่อยได้รับผลตอบรับด้านลบเพราะว่าเป็นการช่วยส่งเสริม สร้างความเข้มแข็งให้ภาคประชาสังคมของประเทศ ขณะเดียวกัน ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. เราได้รับความเห็นและข้อห่วงกังวลจากแวดวงนักการทูตและองค์การระหว่างประเทศเข้ามาอย่างสม่ำเสมอ โดยประเด็นหลักที่ค่อนข้างกังวลเกี่ยวกับร่างกฎหมายดังกล่าวคือ *ประการแรก* นิยามขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรกว้างเกินไป นิยามนั้นครอบคลุมอะไรบ้าง ครอบคลุมกลุ่มบุคคล กลุ่มศาสนา ชมรมต่าง ๆ ด้วยหรือไม่ ถ้ามาทำงานและมีการรวมตัวกันเป็นองค์กรภาคประชาสังคมแล้ว จะเข้าข่ายที่ต้องไปจดทะเบียนด้วยหรือไม่

ประการที่สอง การกำหนดโทษอาญาสำหรับองค์กรที่ไปทำงานโดยที่ไม่จดทะเบียนเป็นข้อห่วงกังวลเหมือนกัน เพราะไม่จดทะเบียนแล้วไปดำเนินการเป็นโทษอาญา เห็นว่า เป็นการลงโทษที่รุนแรงเกินไป เป็นการลงโทษที่เกินกว่าเหตุ เพราะฉะนั้น อาจต้องมีการพิจารณาหรือไม่ว่า การลงโทษในทำนองเช่นนี้อาจจะทำวิธีอื่นได้หรือไม่ เช่น การเพิกถอนการลงทะเบียน หรือมาตรการอื่น ๆ เนื่องจากประเทศอื่น ๆ ไม่ได้ใช้มาตรการทางอาญากับการไม่จดทะเบียน แต่เขาอาจมีมาตรการไม่ให้เปิดบัญชีขององค์กรต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นวิธีทางเลือกในการลงโทษ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ถ้าจะกำหนดโทษด้านโทษอาญาแล้วอาจกำหนดการดำเนินการที่เฉพาะเจาะจง เช่น การดำเนินการที่

เกี่ยวกับการฟอกเงิน แต่แยกออกมาจากการไม่จัดแจ้ง *ประการที่สาม* การตรวจสอบสำเนาข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไร คือ จากร่างกฎหมายนี้ให้ภาครัฐเข้าถึงข้อมูลได้ ไปทำสำเนาอิเล็กทรอนิกส์ได้ ซึ่งถูกมองว่า เป็นการละเมิดความเป็นส่วนตัวโดยผลการขององค์กร และอาจจะเป็นการล่วงเข้าไปถึงข้อมูลส่วนบุคคลด้วยก็ได้ในการเข้าไปเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ และ *ประการสุดท้าย* การไม่นำมาตรการป้องกันในกรณีองค์กรถูกกลั่นแกล้งโดยเจ้าหน้าที่รัฐ ยกตัวอย่าง มีการดำเนินการไปแล้วระหว่างการเพิกถอนสิทธิของเขา มันจะมีมาตรการอื่น ๆ หรือไม่ที่ทำให้เขาสามารถดำเนินการต่อไปได้โดยไม่ต้องรอจนกว่าจะมีการตัดสินสุดท้าย นอกจากนั้น เมื่อเห็นว่า ทำความผิดแล้วไม่มีกลไกให้อุทธรณ์ กลายเป็นการตัดสิทธิทางด้านกระบวนการยุติธรรม

ตามที่กล่าวมา เป็นประเด็นความห่วงกังวล จากหลาย ๆ ประเทศ ไม่ว่าจะเป็นทางสหภาพยุโรป (European Union: EU) และสหรัฐอเมริกาได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับประเด็นความห่วงกังวลภายใน 4 ประเด็นดังกล่าวเพราะอาจจะเป็นการละเมิดสิทธิภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) ซึ่งเขาคิดออกมาว่า การที่เรากำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ นั้น อาจจะไปกระทบกับพันธกรณีของไทย ซึ่งเราเป็นประเทศสมาชิกของ ICCPR เช่น ICCPR ข้อ 22 การรวมกลุ่มเป็นสมาคม ข้อ 21 สิทธิในการชุมนุมโดยสันติ หรือข้อ 17 สิทธิความเป็นส่วนตัว เพราะเราไปกำหนดว่า เขาจะทำงานอย่างไร เช่น ต้องมีการไปแจ้ง ต้องมีการติดตาม ต้องมีการจัดแจ้ง ต้องมีการเข้าไปถึงข้อมูลดังที่กล่าวข้างต้น แต่ประเด็นเหล่านี้เป็นการละเมิดสิทธิขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรภายใต้ ICCPR แต่อย่างไรก็ดี ICCPR ได้ระบุไว้ว่า ถ้าจะไปกระทบกับสิทธิตาม ICCPR ต้องทำภายใต้ความชอบธรรมของกฎหมายที่มีสัดส่วน จำกัดสิทธิได้เท่าที่ความจำเป็น เช่น เพื่อความมั่นคงของชาติ ความสงบเรียบร้อย เหตุผลทางด้านสาธารณสุข หรือการปกป้องสิทธิของคนอื่น เพราะฉะนั้น จึงมีบางกรณีที่สามารถจำกัดสิทธิได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายที่มีสัดส่วน

สำหรับผลกระทบที่มีต่อองค์กรพัฒนาเอกชนจากการที่จะมีร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. ต้องจำกัดเรื่องการจดทะเบียน การรับเงินอุดหนุน การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จะเป็นการเพิ่มภาระของให้องค์กรเอกชนแน่นอนว่า จะต้องมีการดำเนินการในประเด็นเหล่านี้เพิ่มเติมขึ้น เรื่องการรับเงินจากต่างประเทศก็ต้องให้มีความโปร่งใสมากขึ้น ต้องมีการแจ้งว่า จะนำเงินไปทำอะไร มีการแสดงว่า ที่ผ่านมานำเงินไปทำอะไร ทำกิจกรรมอะไร อีกทั้ง การกำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการขององค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ หรือองค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรภาคประชาสังคมในประเทศก็มีภาระมากขึ้นแน่นอน ดังนั้น ผลกระทบของร่างกฎหมายดังกล่าวก็จะมีผลกระทบอย่างแน่นอนกับการดำเนินการของภาคประชาสังคม และสำหรับต่างประเทศกล่าวว่า บางครั้งมีการนำเรื่องนี้มาเป็นประเด็นในการเจรจาต่อรองกับเราด้วยซ้ำ หากองค์กรพัฒนาเอกชนของเขาที่มาดำเนินการในประเทศไทยถูกจำกัดสิทธิ

ถูกกำหนดการดำเนินการมากเกินไป เขาก็อาจนำมาใช้เป็นประเด็นต่อรองในทางต่างประเทศกับประเทศไทยก็ได้ ซึ่งบางประเทศได้พูดมาแล้ว

ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไขสำหรับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. ทั้งนี้ หากจะให้ร่างกฎหมายนี้เป็นผลดีกับทุกภาคส่วนอาจจะต้องมีการปรับนิยามให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นและมีหลักการที่ชัดเจนว่า กลุ่มไหน แบบไหนที่จะเข้าข่ายตามร่างกฎหมายนี้ เพื่อให้ห้องกรที่ที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรสามารถปรับตัวได้ถูกต้องว่า เข้าข่ายหรือไม่ และต้องดำเนินการตามร่างกฎหมายหรือไม่ เนื่องจากมีโทษอาญาซึ่งมีทั้งการจำคุกและการปรับ นอกจากนั้น ระยะเวลาที่จะปรับตัวของภาคส่วน ซึ่งในร่างกฎหมายให้ระยะเวลาการจดแจ้ง 30 วัน ซึ่งเป็นระยะเวลาที่น้อยเกินไปทำให้เตรียมตัวไม่ทัน ฉะนั้น จึงอาจพิจารณาว่า อาจจะขยายเวลาในการเปลี่ยนแปลงเพื่อจะมำดำเนินการให้มากขึ้นได้หรือไม่ สำหรับการกำหนดบทลงโทษไม่ควรกำหนดเป็นโทษทางด้านอาญาไปเลย อาจจะมีการกำหนดเป็นสัดส่วน ยกตัวอย่าง หากทำกิจกรรมเช่นนี้ มันผิดอาจจะกำหนดโทษแบบหนึ่ง ถ้าหากผิดมาก ๆ เช่น การฟอกเงิน ค่อยเป็นโทษอาญาหรือเป็นโทษที่แรงขึ้น อาจต้องพิจารณาเป็นสัดส่วน (Incremental) ตามความร้ายแรงของการดำเนินการ

นอกจากนี้ ต้องพิจารณาว่า วัตถุประสงค์ของร่างกฎหมายนี้คืออะไร ต้องทำให้มีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น มีความเป็นระบบมากยิ่งขึ้นของการดำเนินงานของภาคประชาสังคม และประการสำคัญคือ เราต้องมาหาจุดสมดุลว่า เราจะออกกฎหมายครอบคลุมขนาดไหนเพื่อไม่ให้ภาคประชาสังคมประสบกับภาวะความลำบากในการดำเนินการ ดังที่ได้รับฟังมาแล้วว่า ภาคประชาสังคมมีประโยชน์และเราก็เห็นประโยชน์และเห็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้ประเทศ ไม่ว่าจะเป็นในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ดังที่คุณสุณีได้กล่าวไว้ การพัฒนาที่ยั่งยืน หรือช่วงภัยพิบัติต่าง ๆ ภาคประชาสังคมมีบทบาทที่สร้างสรรค์เป็นอย่างมาก ดังนั้น องค์กรภาคประชาสังคมเหล่านี้ก็ควรจะได้มีโอกาสที่ได้ดำเนินการ ได้ทำงานอย่างเต็มที่เพื่อผลประโยชน์ของประชาชน แต่ในขณะเดียวกัน ก็เสี่ยงไม่ได้ เพราะมีองค์กรภาคประชาสังคมบางองค์กรที่เข้ามาแฝงอยู่เช่นกัน มาจัดตั้งเป็นองค์กรและมีการดำเนินการที่เป็น การบั่นทอนต่อความมั่นคง บั่นทอนต่อความเชื่อถือ เพราะฉะนั้น ก็ต้องมีการดูแลเพื่อไม่ให้สร้างกระแสหรือสร้างความปั่นป่วนในสังคมของเรา นอกจากนั้น ทางด้านนโยบายต่างประเทศต้องการจะส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็น International Bangkok คือ เป็นที่ที่องค์กรภาคประชาสังคมหรือองค์กรระหว่างประเทศเข้ามาดำเนินการได้ ถ้าเกิดมีพระราชบัญญัติที่เป็นการส่งเสริมและช่วยในการดำเนินการของภาคประชาสังคมให้มากยิ่งขึ้นก็จะเป็น การส่งเสริมภาพลักษณ์ของเราที่ต้องการจะให้ เป็น International Bangkok ของเราได้

5. ข้อคิดเห็นจากภาคประชาสังคม

5.1 คุณไพโรจน์ พลเพชร ที่ปรึกษาสมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.) แสดงความคิดเห็นว่า หมายเหตุสำคัญที่ทำให้ภาคประชาสังคมเติบโตขึ้นคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย 3 ประการสำคัญที่ทำให้องค์กรภาคประชาสังคมเข้ามามีบทบาทสูงมากในเรื่องการกำหนดนโยบายสาธารณะ แผนทิศทางประเทศ หรือโครงการของรัฐคือ *ประการแรก* การกำหนดให้เพิ่มเติมสิทธิ ตั้งแต่สิทธิบุคคล สิทธิชุมชนให้มีส่วนร่วม *ประการที่สอง* การขยายการมีส่วนร่วม และ *ประการที่สาม* การตรวจสอบ ทำให้พื้นที่ของภาคประชาสังคมถูกขยายขึ้น เพราะในขณะนั้น เราพูดถึงว่า ต้องมีการเมืองแบบมีส่วนร่วม การเมืองภาคประชาชน การเมืองภาคพลเมือง และการเมืองแบบตัวแทน ดังนั้น การขยายพื้นที่การมีส่วนร่วม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นฐานสำคัญที่ทำให้องค์กรภาคประชาสังคมเติบโตและเข้ามามีบทบาทอย่างสูงในสังคมไทยในระยะ 20 ปีที่ผ่านมา

องค์กรภาคประชาสังคมประกอบด้วยใครบ้าง *กลุ่มแรก* องค์กรแรกๆ ที่ทำงานมานานกว่าคนอื่นคือ องค์กรที่เรียกว่า องค์กรพัฒนาเอกชน (Non-Governmental Organizations: NGOs) อาจจะทำเรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชน สิทธิมนุษยชน สิทธิของกลุ่มต่าง ๆ รวมตัวกัน ซึ่งกลุ่มนี้ไม่ได้เป็นปัญหาของตัวเอง แต่ไปทำงานแก้ไขปัญหาของสังคมหรือปัญหาของส่วนรวม ซึ่งกลุ่มนี้มักจะถูกมองว่า เป็นองค์กร NGOs เพราะทำหน้าที่ตรวจสอบ ติดตาม เสนอแนะนโยบาย ความเห็นต่างจากรัฐ *กลุ่มที่สอง* องค์กรประชาชนจริง ๆ เช่น สหภาพแรงงาน องค์กรเกษตรกร องค์กรพี่น้องชาวสลัม องค์กรพี่น้องที่ทำงานเกี่ยวกับชาติพันธุ์ องค์กรชาวประมง หรือองค์กรอื่น ๆ มากมายที่เป็นองค์กรของประชาชนจริง ๆ ที่เติบโตขึ้น แต่ถามว่า องค์กรประชาชนที่เติบโตขึ้น ก็เกิดจากการสนับสนุน ส่งเสริมโดยองค์กรกลุ่มแรกเป็นส่วนใหญ่ และ *กลุ่มที่สาม* องค์กรชุมชน ได้เกิดขึ้นจำนวนมากหลังจากมีรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 ถ้ามีโครงการหรือกิจกรรมของรัฐส่งผลกระทบต่อชุมชนเขาก็จะขอข้อมูล ตรวจสอบบรรณรงค์โครงการของรัฐมีจุดบกพร่องอะไร เกิดผลกระทบต่อเขาอย่างไร และทางออกควรจะเป็นอย่างไร เช่น เรื่องที่ดิน ทรัพยากรป่าไม้ ชายทะเล สิ่งแวดล้อม แร่ ทำเรื่องเหล่านี้มาตลอดและทำอย่างต่อเนื่อง อีกทั้ง บางเรื่องก็ยังไม่สำเร็จจนถึงทุกวันนี้เพราะเป็นปัญหาเชิงนโยบายและโครงสร้างของรัฐทั้งสิ้น นี่คือองค์กรภาคประชาสังคม

โดยสรุป องค์กรภาคประชาสังคมจึงใหญ่มาก นั่นคือ องค์กรในสังคมทั้งหมดที่ลุกขึ้นมาต้องการมีส่วนร่วม ตามที่ถูกรับรองโดยรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2560 เจตนารมณ์นี้มีมาโดยตลอดและสอดคล้องกับ ICCPR ข้อ 25 กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม เพราะฉะนั้น ตั้งแต่รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 รับรองการมีส่วนร่วมทางตรงมาโดยตลอดในการเสนอตรวจสอบและจะมีความเห็นต่างกับรัฐเพราะโครงการของรัฐมีแนวโน้มโน้มเอียงที่ได้จะประโยชน์กับกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ในการดำเนินกิจกรรม และโครงการ ดังนั้น ภาคประชาสังคมจึงใหญ่โต กว้างขวางขนาดนี้ ดังนั้น เมื่อองค์กรภาคประชาสังคมเป็นเช่นนี้

และแนวโน้มมักจะมีการรณรงค์ มีความเห็นต่างกับรัฐ และเข้ามามีส่วนร่วมในระดับนโยบายเพื่อช่วยรัฐแก้ปัญหา และเสนอทางออกที่แตกต่างออกไป นี่คือบทบาทขององค์กรภาคประชาสังคม จะเห็นได้ว่า เป็นไปตามหลักการ ICCPR ทั้งนี้ การที่ประชาชนจะรณรงค์ได้ก็ต้องรวมตัวกัน รัฐธรรมนูญจึงให้สิทธิในการรวมตัว ซึ่งระบุชัดเจนใน มาตรา 42 ตามรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2560 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหกรณ์ สหภาพ องค์กร ชุมชน หรือหมู่คณะอื่น ดังนั้น เมื่อประชาชนประสบปัญหา ได้รับผลกระทบจากกิจกรรมและโครงการของรัฐ หรือ ต้องการจะทำกิจกรรมอื่น ๆ เป็นสาธารณประโยชน์ ประชาชนจึงรวมตัวกัน ซึ่งสิทธิในรัฐธรรมนูญได้มีการรับรอง ให้แสดงออกได้ และ ICCPR ได้มีการรับรองให้แสดงออกเช่นกันภายใต้กรอบที่กำหนด จะเห็นได้ว่า การแสดงออก การรณรงค์ การเดินขบวน หรือการชุมนุมของประชาชนจึงเกิดขึ้นเพราะปัญหายังไม่ได้รับการแก้ไข ยกตัวอย่าง เช่น การผลักดันกฎหมายป่าชุมชนต้องใช้ระยะเวลา 20 กว่าปีจึงจะสำเร็จ กว่าที่รับรองสิทธิชุมชนในการจัดการ ป่าชุมชนนั้นไม่ง่าย ทั้ง ๆ ที่ประชาชนก็มีการจัดการ ดูแลรักษาป่า ดังนั้น เมื่อกฎหมายฉบับนี้ออกมาจึงครอบคลุม กลุ่มองค์กรภาคประชาสังคมที่ได้กล่าวไปทั้งหมด

สำหรับเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไร มาแบ่งปันกัน พ.ศ. ตามที่คุณรักไทกล่าว คือ *ประการแรก* เมืองค์กรจำนวนมากที่ไม่จดทะเบียนรวมเป็นกลุ่ม และเมืองค์กรที่แสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเอง ไม่เสียภาษี และ *ประการที่สอง* เมืองค์กรที่ได้รับเงินจาก ต่างประเทศ สร้างผลกระทบต่อเพื่อนบ้านและความสงบเรียบร้อย สององค์กรประเภทนี้จึงจำเป็นต้องมี กฎหมายกลางเพื่อควบคุมให้หมด ถ้ามว่า เหตุผลสองประการนี้มีข้อเท็จจริง มีงานวิจัย มีข้อมูลสนับสนุนหรือไม่ ว่า มีเมืองค์กรในประเทศไทย มีกฎหมายอื่นจัดการได้หรือไม่ หรือมีกฎหมายความมั่นคงจัดการได้หรือไม่ ดังนั้น จากเหตุผลสองประการนี้จึงมีความแตกต่างจากร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ซึ่งเริ่มต้นจากการสร้างความร่วมมือกับรัฐในการสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคประชาสังคม

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. เป็นร่างกฎหมายที่มีอคติ ซึ่งเห็นได้จากภาษาที่ใช้ในร่างกฎหมายที่ว่า เพื่อกำกับการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันเป็นไปอย่างถูกต้องทำนองคลองธรรม เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ปราศจากโลภจิต หมายถึง จิตใจลึกลับ โหยหาเอาของคนอื่นเป็นของตัวเอง นี่คือเหตุผลในการมีกฎหมายฉบับนี้ ลองฟังดูมีเหตุผลหรือไม่ มีงานวิจัยหรือข้อเท็จจริงรองรับหรือไม่ ว่า มีเมืองค์กรในประเทศไทยที่ทำเช่นนี้ จุดมุ่งหมายคือ อยากเป็นกฎหมายกลางดูแลทั้งหมด ต้องขึ้นกับกฎหมายฉบับนี้ ถูกบังคับด้วยกฎหมายฉบับนี้ด้วย อีกทั้ง ร่างกฎหมายนี้ยังมีการเลือกปฏิบัติ โดยได้กล่าวถึงถ้ากระทรวงมหาดไทยเห็นว่า เมืองค์กรไหนที่ไม่ต้องเข้า กฎหมายฉบับนี้ก็เสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติยกเว้นองค์กรนั้นไม่ต้องเข้ากฎหมายฉบับนี้ หมายความว่า ให้อำนาจ กระทรวงมหาดไทยที่จะตรวจสอบและองค์กรนั้นไม่ต้องเข้ากฎหมายฉบับนี้ เรียกว่า เขียนให้เลือกปฏิบัติตั้งแต่ต้น เว้นให้มีการเลือกปฏิบัติได้

นอกจากนี้ ถ้าคุณมีการรวมตัวกันเป็นชุมชนหรือหมู่คณะตามมาตรา 42 ต้องมีการจัดแจ้งให้หมด ถ้าคุณไม่มาจัดแจ้งกับกระทรวงมหาดไทย คุณไม่มีสิทธิทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะในประเทศนี้ได้เลย ถ้าคุณทำ คุณผิดทันที ถูกจำคุก 5 ปีหรือถูกปรับ 100,000 บาท เพราะถ้าคุณไม่จัดแจ้ง คุณไม่มีสิทธิดำเนินกิจกรรมราชอาณาจักรไทย อีกทั้ง ถ้ามว่าจัดแจ้งอย่างไร เจื่อนไขไหน ซึ่งเจื่อนไข หลักเกณฑ์ยังขึ้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทย มอบอำนาจสิทธิขาดให้กระทรวงมหาดไทยกำหนดในอนาคต และหากกระทรวงมหาดไทยออกในเชิงจำกัด ไม่มีหลักเกณฑ์ เจื่อนไข ก็จะสามารถได้เต็มที่ตามอำเภอใจ ทั้งนี้ จากหลักการตามมาตรา 26 ของรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2560 กำหนดไม่ควรออกกฎหมายที่สร้างภาระเกินความจำเป็น ปัจจุบันมีองค์กรภาคประชาสังคมเป็นแสนองค์กรที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มต่าง ๆ อีกทั้ง องค์กรที่ตั้งขึ้นเป็นสมาคมหรือมูลนิธิหรือตามกฎหมายอื่น นอกจากปฏิบัติตามกฎหมายที่มีอยู่แล้ว ยังต้องปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. อีกด้วย เพราะเป็นกฎหมายกลาง ถ้ามว่า ปฏิบัติอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยกำหนด การให้อำนาจสิทธิขาดกับกระทรวงเช่นนี้ตามอำเภอใจ มีโอกาสเกิดขึ้น อีกทั้ง ยังมีประเด็นในเรื่องของการแจ้งแหล่งที่มาของรายได้ ทรัพย์สิน การทำกิจกรรม รายงานการเงิน รายงานการเสียภาษี ซึ่งเป็นภาระอย่างแน่นอน โดยเฉพาะองค์กรขนาดเล็กต้องจ้างผู้ตรวจสอบบัญชีที่ได้รับการรับรอง ถ้ามว่า องค์กรที่เป็นนิติบุคคล องค์กรที่จดทะเบียนมีรายงานประจำปี มีบัญชีทรัพย์สินทุกองค์กรทำเช่นนี้อยู่แล้ว นอกจากนี้ สำหรับองค์กรที่รับเงินจากต่างประเทศ ปัจจุบันแหล่งทุนต่างประเทศมักจะให้มูลนิธิและสมาคมเท่านั้น มูลนิธิและสมาคมก็ถูกตรวจสอบอยู่แล้วเพราะต้องรายงานงบดุลประจำปี

สำหรับประเด็นในเรื่องของการเข้าไปในสถานที่ให้และให้สำเนาข้อมูลเอกสารนั้นขัดต่อหลักเสรีภาพในเคสสถานและเสรีภาพในการสื่อสารถึงกัน ซึ่งการที่จะเข้าไปได้ต้องขออำนาจศาลเท่านั้นหรือมีกฎหมายพิเศษที่เป็นความผิดที่คุณจะเข้าไปค้น ต้องเป็นอำนาจศาล ไม่มีประเทศไหนที่อนุญาตให้ทำเช่นนี้และประเด็นในเรื่องของโทษทางอาญานั้นไม่สมเหตุสมผล เพียงแต่คุณไม่จดทะเบียน ไม่จัดแจ้ง เป็นเรื่องที่ไม่ร้ายแรง ไม่ใช่ความผิดชั่วร้าย ไม่ใช่ความผิดในตัวเอง เป็นความผิดของกฎหมายที่กำหนดขึ้น แต่ไม่ไปจัดแจ้งก็มีความผิดทางอาญาและประเด็นสุดท้าย ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน นอกจากเห็นว่าองค์กรเหล่านี้เป็นองค์กรโดยจิตแล้ว ยังบอกว่า เป็นองค์กรฟอกเงินเพื่อการก่อการร้าย เพื่ออาวุธที่ร้ายแรง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงต้องให้ความเห็นเพิ่มเติมมาอีก 8 ประเด็น ถ้ามว่า ประเทศเรามีกฎหมายเรื่องการป้องกันหรือไม่ เรามีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 อยู่แล้ว สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสามารถตรวจสอบได้ทันที จึงไม่จำเป็นต้องมาใส่ในร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ.

กล่าวโดยสรุป ไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. เพราะเป็นการปิดพื้นที่ของการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคประชาสังคมอย่างร้ายแรงที่สุด อีกทั้ง ยังทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมเพราะองค์กรภาคประชาสังคมกำลังสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ ร่างกฎหมายนี้ยังเป็นการขัดขวางประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ขัดขวางเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงที่สุด ดังนั้น ที่ตนเสนอไม่ใช่การทบทวนแต่ขอให้อยกเลิกร่างกฎหมายฉบับนี้ ถ้าจะมีกฎหมายควรเป็นการส่งเสริมองค์กรภาคประชาสังคม

5.2 คุณสุภัทรา นาคะมิว ผู้อำนวยการมูลนิธิศูนย์คุ้มครองสิทธิด้านเอดส์ แสดงความคิดเห็นว่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 ประกอบอาชีพ NGOs มาโดยตลอด 34 ปี ครั้งนี้ถือว่าเป็นเรื่องที่รุนแรงที่สุดในชีวิตของการประกอบอาชีพในด้านนี้ จากที่รับฟังหน่วยงานภาครัฐได้กล่าวถึงหลักการและแนวคิดแบบหวานแหวทและกล่าวหาอย่างเลื่อนลอยว่า มีบางองค์กรที่กระทำการในลักษณะที่ไม่โปร่งใส นอกเหนือจากทาง ถ้าท่านมีข้อมูลขอให้จัดการโดยไม่ต้องรอกฎหมายฉบับนี้ และเรามีกฎหมายต่าง ๆ ที่อยู่ในมืออยู่แล้ว ตนเชื่อว่า องค์กรภาคประชาสังคมที่เกิดขึ้นเหมือนกับที่คุณไพโรจน์กล่าว หลายเรื่องเราสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้กับสังคมเพื่อที่เราจะให้เกิดการแก้ปัญหาที่สร้างสรรค์มากขึ้นซึ่งเป็นไปตามหลักการประชาธิปไตยเพราะการมีส่วนร่วมตามประชาธิปไตยเป็นเรื่องสำคัญ ขณะเดียวกัน เป็นการเติมเต็มช่องว่างที่รัฐทำไม่ได้หรือมีข้อจำกัด ซึ่งบางเรื่องติดกรอบ ติดระเบียบทำไม่ได้ ภาคประชาสังคมจึงเข้ามาช่วย

สำหรับข้อเสนอมี 2 ประการ คือ *ประการแรก* ขอให้ยกเลิกร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำลังดำเนินการอยู่ ไม่ขอพิจารณาทั้งสิ้น เพราะเป็นร่างกฎหมายที่กระบวนการและเนื้อหาขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจนดังที่หลายท่านได้อธิบายแล้ว อีกทั้ง ยังขัดต่อแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งประเทศไทยเราก็ให้ความสำคัญและเข้าไปร่วมอยู่ด้วย ภาคประชาสังคมคือ หนึ่งส่วนของการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่ใช่ศัตรูในลักษณะที่ต้องมาจัดการใช้กฎหมายมาควบคุม กำกับ ทั้งนี้ ร่างกฎหมายฉบับนี้มีแนวคิดในการควบคุมมากกว่าส่งเสริม และมีลักษณะของการลงโทษตั้งท่านผู้แทนจากกระทรวงการต่างประเทศได้กล่าวถึงแล้ว ซึ่งเป็นโทษทางอาญาที่ไม่สมเหตุสมผล มีความรุนแรง ไม่มีกลไกในการอุทธรณ์ และยังขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชนหลายเรื่อง และที่สำคัญที่สุดคือ รัฐกำลังทำสิ่งที่ขัดต่อหน้าที่ของรัฐบาลด้านสิทธิมนุษยชนเพราะในกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนได้กล่าวถึงหน้าที่ของรัฐไว้ 3 ประการ ประกอบด้วย *ประการแรก* รัฐต้องมีหน้าที่เคารพสิทธิมนุษยชนของประชาชน (Respect) *ประการที่สอง* รัฐมีหน้าที่ปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชน (Protect) ไม่ใช่ละเมิดเสียเอง และ *ประการที่สาม* รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมเผยแพร่ หรือทำให้ประชาชนได้เข้าถึงสิทธิหรือได้ใช้สิทธิมนุษยชนนั้น (Fulfill) แต่ว่า ร่างกฎหมายฉบับนี้ไม่ได้

ทำตามหน้าที่ของรัฐที่ได้กำหนดไว้ซึ่งถือว่า เป็นเรื่องที่ขัดต่อหลักการเหล่านี้ทั้งสิ้น ถ้าออกกฎหมายฉบับนี้คือ การถอยหลังลงคลองและเหมือนกลับไปสู่ยุคเผด็จการที่เต็มรูปแบบอีกครั้ง ร่างกฎหมายฉบับนี้ถูกใช้เป็นเครื่องมือ เพื่อที่จะขจัดคนที่เห็นต่างกับรัฐบาลมากกว่า แต่ยังมีลักษณะหวานแหว่ สร้างความเกลียดชัง สร้างภาพลักษณ์ ที่เป็นลบให้กับองค์กรภาคประชาสังคม ทั้ง ๆ ที่ ในช่วงสถานการณ์โควิด 19 เจ้าหน้าที่องค์กรภาคประชาสังคม ลงชุมชนเพื่อตรวจเชิงรุกกับทีมแพทย์ชุมชน เราช่วยผู้ติดเชื้อโควิดจำนวนมากซึ่งกำลังช่วยชีวิตคนโดยเร่งด่วน เราจัดหาข้าวสาร อาหารแห้ง ยา ฟ้าทะลายโจร เครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นสำหรับคนเจ็บป่วย เพราะฉะนั้น อย่ยมองกันเป็นศัตรู ควรหามิตรมากกว่าศัตรู เรากำลังทำงานกันไปได้ด้วยดี รัฐไม่ควรมาขัดขวาง

สำหรับข้อเสนอ *ประการที่สอง* ขอให้การสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ร่างกฎหมาย ฉบับประชาชน ที่อาจารย์สุณีได้กรุณานำเสนอไป เพราะ ร่างกฎหมายดังกล่าวได้ผ่านกระบวนการกฎหมายตามรัฐธรรมนูญทุกอย่าง ได้ยื่นริเริ่มกฎหมายและมีประชาชน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเพื่อที่จะสนับสนุนกฎหมายถึง 13,000 คน เพราะฉะนั้น ได้ผ่านกระบวนการคิด อย่างรอบคอบ คิดว่า เป็นการสร้างประโยชน์ต่อส่วนรวม และทำให้เกิดการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้มีความก้าวหน้าต่อไป

5.3 คุณแก้ว สังข์ชู ประธานอนุกรรมการเครือข่ายสวัสดิการชุมชนระดับชาติ แสดงความคิดเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติองค์กรส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ส่งเสริม สนับสนุนภาคประชาสังคม อ่านแล้วมีความสุข เห็นทิศทางที่พอจะรับหลักการได้ แต่ในสาระสำคัญก็ต้องไปแก้ไขรายละเอียด ขณะที่ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. อ่านแล้ว เป็นทุกข์ เพราะตนเป็นประชาชน เป็นคนฐานรากที่มีการรวมตัวกันเป็นเฉพาะกิจบ้าง ถาวรบ้างที่ทำงานเพื่อ แก้ปัญหาสังคมฐานรากที่ส่วนข้างบนมองไม่เห็น เมื่อกฎหมายนี้ออกมาทำให้คนที่อยู่เป็นสาธารณะเข้าไปอยู่ในคอก มันผิดธรรมชาติของการพัฒนา มันต้องเป็นการส่งเสริม สนับสนุนองค์กรหรือกลุ่มคนที่รวมตัวกันทำเพื่อ ผลประโยชน์ต่อสังคม เราต้องมองในมุมบวก ถ้ามองว่า คนอื่นผิดจะเป็นการเริ่มมองอะไรที่ผิดพลาด สิ่งที่สำคัญ ที่สุดในวันนี้คือ เราออกกฎหมายเพื่อควบคุมและใช้อำนาจบุคคลควบคุมเพราะทุกอย่างขึ้นอยู่กับศูนย์รวมที่ กระทรวมชาติไทย และกระบวนการได้มาไม่ถูกต้องเท่าไร ยกตัวอย่างเช่น ถ้าบ้านน้ำท่วม และมีการรวมกลุ่มกัน ตั้งโรงครัวเพื่อช่วยพี่น้องประชาชนต้องไปจดแจ้งก่อนหรือ ถ้ากฎหมายนี้ออกมาถือว่าผิดเพราะไม่ยกเว้น ซึ่ง มันไม่สามารถทำกิจกรรมทางสังคมและแก้ปัญหาโครงสร้างทางชุมชนที่อยู่ฐานรากได้เพราะท่านออกกฎหมาย มาควบคุมองค์กรต่าง ๆ ที่รวมตัวกัน แต่ท่านมองว่า องค์กรเหล่านั้นจะเอาเงินมาเป็นการคอร์รัปชัน ซึ่งเห็นว่า ไม่ถูกต้อง เพราะวันนี้สังคมตรวจสอบ ควบคุมกันเอง และดูแลกันเองอยู่ อีกทั้ง ยังมีกฎหมายเกี่ยวกับสภาองค์กร ชุมชนอยู่แล้ว สำหรับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปัน

กัน พ.ศ. ที่มีการกำหนดโทษ จำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 100,000 บาท พี่น้องต่างตกใจ เพราะกฎหมายฉบับนี้ทำให้คนไร้อิสระ ไร้ความคิด ทำอะไรที่ตัวเองคิดไม่ได้ ถ้าเป็นแบบนี้เราจะขับเคลื่อนไม่ได้

กล่าวโดยสรุป ส่งเสริมให้ยกเลิกร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. ไม่เช่นนั้นจะเกิดความเสียหาย ทั้งในส่วนของที่มาที่ไปของกฎหมายและเนื้อหาสาระของกฎหมาย ถ้ากฎหมายนี้ประกาศใช้ขึ้นมาวันใดเท่ากับองค์กรภาคประชาสังคมทั้งหมดจะไม่เติบโตจะไม่แข็งแรง ซึ่งผิดกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่บอกว่า สร้างชุมชนเข้มแข็ง คนในชุมชนต้องเป็นพลเมืองตื่นตัว ตื่นรู้ ตื่นคิด ตื่นทำ แก้ปัญหาของเขาเองโดยไม่เป็นภาระของรัฐมากเกินไป โดยรัฐต้องมีหน้าที่ส่งเสริมไม่ใช่ควบคุม ร่างกฎหมายฉบับนี้ รัฐมีหน้าที่ควบคุม สำหรับในประเด็นเรื่องการฟอกเงินก็มีพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการฟอกเงินอยู่แล้ว ทำไมไม่ใช้กฎหมายฉบับนั้นดำเนินการ ร่างกฎหมายฉบับนี้ย้อนไปย้อนมา และประเด็นที่สำคัญที่สุดคือ ร่างกฎหมายฉบับนี้ลิดรอนสิทธิ เสรีภาพความคิดทางการรวมตัวของคนในชุมชนท้องถิ่นที่รวมตัวกันแก้ปัญหา ตั้งแต่ทรัพยากร ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ตลอดจนสุขภาพ ดังนั้น ในฐานะชาวบ้านไม่เห็นด้วยเลย ขอให้ยกเลิกร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. และเห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติองค์กรส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. แต่มีเงื่อนไขบางอย่างที่ต้องคุยกัน

6. การเปิดอภิปรายทั่วไป

คุณพูนเพิ่ม กฤษณะวณิช แสดงความคิดเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้มีจุดเริ่มต้นจากการส่งเสริมธรรมาภิบาลในองค์กรภาคประชาสังคมซึ่งเราเคยเสนอร่างรายงานเข้าไปด้วย ประเด็นคือ ร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้ค่อนข้างจะเกินที่เราเคยเสนอเข้าไป โดยเฉพาะการจำกัดในเรื่องของสิทธิชุมชน ซึ่งตามรัฐธรรมนูญจะจำกัดสิทธิได้ต้องคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ รักษาความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดี หรือป้องกันการขจัดกาฬโรค โดยรัฐต้องอธิบายให้ได้ว่า กฎหมายทั้งสองฉบับนี้ออกมาเพื่ออะไร ทั้งนี้เป็นเรื่องที่รัฐควรต้องตอบ

คุณรักไท เทพปัญญา แสดงความคิดเห็นว่า กรณีการรวมกลุ่มกันเฉพาะกิจในดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จะต้องจัดแจ้งตามร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. นั้น กำลังเป็นประเด็นที่หยิบยกมาพิจารณาเช่นกันว่า จะทำอย่างไรให้อยู่ในขอบเขตที่ไม่กว้างขนาดนั้น เช่น การรวมกลุ่มในครั้งเดียวในชมรมมหาวิทยาลัยจะเข้าข่ายหรือไม่ ประเด็นนี้เรากำลังพิจารณากันอยู่ว่าขอบเขตแค่นี้จริงจะพอดีดังที่หลายท่านได้ให้ความเห็นว่า องค์กรก็มีการดำเนินกิจกรรมหลายแบบจึงมีรูปแบบแตกต่างกัน ซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องมาอยู่ในกฎหมายนี้ก็ได้ ขอเรียนว่า กำลังพิจารณากันอยู่

คุณสุภัทรา นาคะผิว แสดงความคิดเห็นว่า เว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาไม่เป็นมิตรกับประชาชน เข้าถึงยาก ล้มบ่อยในการที่จะเข้าไปแสดงความคิดเห็นจึงควรปรับปรุงในเรื่องนี้ เพราะฉะนั้น ควรจะทำให้การรับฟังความคิดเห็นที่เข้าถึงได้ง่ายกว่านี้และเป็นมิตรกับประชาชนเพื่อประชาชนเข้าถึงได้จริง

คุณภรากร คำเดช แสดงความคิดเห็นว่า การรวมกลุ่มขององค์กรภาคประชาสังคมต่าง ๆ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลตามรัฐธรรมนูญซึ่งที่ผ่านมา การอุดหนุนงบประมาณของรัฐก็เป็นไปด้วยความยากลำบาก เช่น บางครั้งเราจะขอในลักษณะโครงการต่าง ๆ จากกองทุนของรัฐก็ติดเงื่อนไขต่าง ๆ ซึ่งไม่ได้รับความสะดวก เมื่อร่างพระราชบัญญัติองค์กรส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. จะออกมา แต่เมื่อดูเนื้อหาในหลายมาตราเป็นลักษณะเหมือนกับการควบคุมและตรวจสอบการทำงานขององค์กรภาคประชาสังคมมากกว่า ซึ่งถ้ากฎหมายฉบับนี้ออกมาจะมีองค์กรภาคประชาสังคมหลายองค์กรล้มหายตายจากเพราะบางองค์กรไม่มีงบประมาณเข้ามาบริหาร ส่วนใหญ่จะทำกันเอง ซึ่งบางองค์กรไม่ได้มีงบประมาณในการจ้างเจ้าหน้าที่ ดังนั้นฝ่ายตุลาการก็จะทำกันเอง ซึ่งก็จะติดปัญหาในเรื่องของการสรุปเอกสารต่าง ๆ ที่จะต้องส่งทางการปกครอง หรืออาจจะติดในเรื่องของความกลัวที่จะดึงเอาผู้นำมาเป็นกรรมการบริหารเพราะมีคดีอาญาและชาวบ้านอาจจะไม่เข้าใจและอาจจะกลัว จึงมองว่า ร่างกฎหมายนี้อาจจะยังไม่ตอบโจทย์

ดร.บุญวรา สุขะโน แสดงความคิดเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอนั้นน่าจะขัดกับอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) ฉบับที่ 111 ว่าด้วยการเลือกปฏิบัติในการจ้างงานและอาชีพ ค.ศ. 1958 (พ.ศ. 2501) โดยเฉพาะบนฐานของความคิดเห็นทางการเมือง (Political Opinion) จึงอาจจะต้องรบกวนให้ทบทวนอีกครั้ง อีกทั้ง เข้าใจว่า การร่างกฎหมายฉบับนี้ได้มีการศึกษากฎหมายที่มีลักษณะคล้ายกันในประเทศอื่น จึงอยากทราบว่า ได้ศึกษาผลกระทบของกฎหมายลักษณะแบบนี้ในประเทศอื่นบ้างหรือไม่ว่า มีข้อดี ข้อเสียต่อองค์กรภาคประชาสังคมเองอย่างไร นอกจากนี้ ในมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2560 มีการบัญญัติไว้โดยสรุปคือ ไม่ควรออกกฎหมายที่มันจะมากเกินไปและเป็นการขัดต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน รวมถึงการประกอบอาชีพ จึงไม่แน่ใจว่า ได้มีเกณฑ์ในการออกกฎหมายฉบับนี้มาอย่างไร

คุณณ.ณร จันท์เปล่ง แสดงความคิดเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. ขอให้ถอนไปเลย เมื่อร่างกฎหมายนี้ออกมาจะทำให้องค์กรพัฒนาเอกชนอ่อนแอลงใช่หรือไม่ ทำให้ประชาธิปไตยอ่อนแอลงใช่หรือไม่ และเป็นการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีโอกาสแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบใช่หรือไม่

คุณกันตพงศ์ รังสีสว่าง ตอบคำถามว่า ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ยังคงยืนในหลักการโดยเน้นในเรื่องการส่งเสริมและการพัฒนา เพราะฉะนั้น ในส่วนของเนื้อหาทั้งหมดที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอ ซึ่งอาจจะแตกต่างจากร่างพระราชบัญญัติ ฉบับประชาชนคือ ร่างพระราชบัญญัติ ฉบับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เสนอไปทั้งหมด 41 มาตรา อาจจะมีบางมาตราที่ยังมีข้อห่วงใยซึ่งไม่ใช่เรื่องที่น่าวิตกกังวลเพราะยังอยู่ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งทีมคณะทำงานที่กร่างก็จัดผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เข้าไปช่วยชี้แจงร่างพระราชบัญญัติ ฉบับนี้ในการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว อันนี้คือหลักการที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ยังเดินยึดมั่น ส่งเสริม และพัฒนา เพราะเราเห็นด้วยในการทำงานร่วมกันกับภาคประชาสังคม ส่วนร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ไม่ได้เป็นผู้เสนอ ซึ่งต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนกันก่อนว่า กระทรวงเสนอเฉพาะร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ตามหลักการเหตุผลตามที่ได้เรียนที่ประชุมได้รับทราบ สำหรับร่างกฎหมายที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เสนอนั้นไม่ได้มีการถามความเห็นมาที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงเข้าใจในมิติของข้อห่วงใย เมื่อได้ฟังหลายท่านได้หยิบยกในประเด็นก็เป็นเหตุเป็นผล แต่ว่าต้องฟังจากหลาย ๆ ฝ่าย โดยเฉพาะคนร่างกฎหมายนั้นมีเจตนารมณ์ของการเขียนออกมาในลักษณะเช่นนี้อยู่บนพื้นฐานหลักคิด หลักการอย่างไร ซึ่งแตกต่างจากร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. อยู่แล้ว

อ.สุณี ไชยรส แสดงความคิดเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ฉบับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ภาคประชาชนสนับสนุนร้อยละ 90 สำหรับในส่วนของกองทุนก็เป็นเจตนารมณ์ของเราที่ผลักดันจริงซึ่งเป็นกองทุนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมของภาคประชาสังคมในเชิงพัฒนาศักยภาพ เพราะฉะนั้น จึงไม่ได้เกี่ยวกับเงินทุนที่จะไปหามาทำกิจกรรม แต่ว่าเราผลักดันให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นร่างกฎหมายหลักยื่นเข้าไปเพื่อที่ร่างกฎหมายเข้าชื่อฉบับประชาชน นายกรัฐมนตรีจะได้รับรองและนำไปประกอบในรัฐสภา ซึ่งจะทำให้ร่างกฎหมายถูกพิจารณาอย่างรอบคอบ จึงสนับสนุนร่างกฎหมายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นร่างหลักในการเข้าสู่ในกระบวนการของรัฐสภา และไม่สนับสนุนร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ.

คุณไพโรจน์ พลเพชร แสดงความคิดเห็นว่า ขอให้ถอนร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. ออกไปก่อน อีกทั้ง ในเรื่องของการตรวจสอบการดำเนินงานมีการตรวจสอบจากสังคมมีอยู่แล้วว่า มีความโปร่งใสหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สังคมสื่อออนไลน์

ในปัจจุบัน เพียงคนเสนอญัตติมาเรื่องเดียวก็มีคนมาตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น รัฐควรจะให้สังคมตรวจสอบกันเอง ไม่ควรจะให้มาแทรกแซงตรวจสอบ นอกจากนี้ การมีองค์กรภาคประชาสังคมอยู่ในสังคมไทยในรอบ 20 ปี ทำความเสียหายอะไร ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประเมินผลมาว่า มีข้อเท็จจริงอะไรรองรับที่บอกว่า องค์กรภาคประชาสังคมทำความเสียหายกับประเทศชาติบ้านเมือง และกระทรวงการต่างประเทศเช่นกัน ถ้าคิดว่า มีองค์กรที่กระทบความมั่นคงให้ใช้กฎหมายอื่นมาจัดการ ไม่ใช่ใช้กฎหมายนี้มาจัดการ ยังคงยืนยันว่า ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. ลดพื้นที่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองสุดท้ายและถึงที่สุดคือการทำลายประชาธิปไตยโดยแท้

คุณรักไท เทพปัญญา แสดงความคิดเห็นว่า การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินงานของ องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน เราได้มีการศึกษาจากหลายประเทศเช่นกัน สำหรับในส่วนของ เนื้อหาสาระได้ศึกษาถึงที่มาว่า แต่ละประเทศเสนอกฎหมายนี้มาอย่างไร ข้อดีและข้อเสียคืออะไร นอกจากนี้ สำหรับความจำเป็นตามมาตรา 77 ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหา รายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. เพื่อต้องการมีกฎหมายกลางในการควบคุมองค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือ กำไรมาแบ่งปันกัน สำหรับอีกประเด็นหนึ่งคือ กฎหมายที่ให้ดุลยพินิจแก่เจ้าหน้าที่ ถ้าเกิดกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่ดี เจ้าหน้าที่ก็สามารถใช้เป็นช่องในการแสวงหาผลประโยชน์ได้อยู่แล้วไม่ว่าจะเป็นเรื่องอะไรก็ตามจึงเห็นว่า น่าจะ เป็นเรื่องของพฤติกรรมมากกว่า

ดร.ถวิลวดี บุรีกุล แสดงความคิดเห็นว่า ถ้าประชาชนต้องการจะขอรับการประเมินผลกระทบของกฎหมาย (Regulatory Impact Assessment) ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญนั้นจะขอได้หรือไม่ว่า ในกระบวนการ ประเมินผลกระทบของกฎหมายก่อนที่จะออกกฎหมายนั้น ท่านประเมินอย่างไรและใช้วิธีคิดอย่างไร ได้ดูเรื่อง ของ ผลกระทบต่อสังคมหรือไม่ หรือว่า ดูเฉพาะในเรื่องของผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ เท่านั้น และถ้าประชาชน หน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งองค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรประชาชนหรือชุมชนสนใจจะเสนอ ความเห็นเพิ่มเติมจะเสนอไปได้ที่ไหน

อ.สุณี ไชยรส แสดงความคิดเห็นว่า เราในฐานะผู้ริเริ่มเสนอกฎหมาย ควรจะมีสิทธิเข้าไปชี้แจงต่อ คณะกรรมการกฤษฎีกาโดยตรงเกี่ยวกับร่างกฎหมายที่เราได้เสนอไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คุณรักไท เทพปัญญา แสดงความคิดเห็นว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นนั้นได้มีการหารือกัน ว่า อาจจะมีการรับฟังความคิดเห็นแบบออนไลน์และการรับฟังความคิดเห็นทางเว็บไซต์ สำหรับการ ประเมินผลกระทบกฎหมายนั้นยังไม่มีมีการประเมินเพราะร่างกฎหมายยังไม่ถึงจึงยังไม่สามารถประเมินได้

ดร.ถวิลวดี บุรีกุล แสดงความคิดเห็นว่า การเปิดรับฟังความคิดเห็นเฉพาะเว็บไซต์นั้น การเข้าถึงมันยาก ขณะที่ กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียมีเป็นจำนวนมากเพราะการรวมตัวขององค์กรภาคประชาชน (People Organization) ก็มีเป็นจำนวนมาก ซึ่งการรับฟังความคิดเห็นอยากให้รับฟังเพิ่มเติมทั้ง online, on air, on ground, on site, on demand ต้องใช้ทั้งหมดทุกรูปแบบ เพราะการเข้าถึง โดยเฉพาะอย่างเช่น กลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มเปราะบาง กลุ่มคนพิการ ที่เขารวมตัวกันเพื่อที่จะทำกิจกรรมของพวกเขา เขาอาจจะเข้าไม่ถึงโดยไม่รู้เลยว่า เขาจะต้องทำอะไร ถ้ากฎหมายเกี่ยวกับองค์กรภาคประชาสังคมออกมา จึงคิดว่าถึงเวลาที่เราจะต้องมาทบทวนกันอีกครั้งหนึ่ง

คุณรักไท เทพปัญญา แสดงความคิดเห็นว่า มติคณะรัฐมนตรี 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2564 ได้มีการมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีการรับฟังความคิดเห็น และให้ทำการวิเคราะห์ผลกระทบจากร่างกฎหมายด้วยซึ่งจะส่งมาให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาต่อไป

ส่วนที่ 3

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นจากการสัมมนา

จากการสัมมนาออนไลน์ “กฎหมายเกี่ยวกับภาคประชาสังคม: ทำทนายประชาธิปไตยไทย กรณีร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.” สามารถสรุปประเด็นการสัมมนาจากเนื้อหาส่วนที่ 2 การนำเสนอสาระสำคัญและความคิดเห็นจากการสัมมนา โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ข้อดีหรือข้อเสีย 2) ความห่วงกังวลหรือข้อควรระวัง 3) ผลกระทบต่อองค์กรภาคประชาสังคม และ 4) ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

1) ข้อดี/ข้อเสียของร่างกฎหมายแต่ละฉบับ

จากการรับฟังความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการสัมมนาครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับข้อเสียของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. เนื่องจากร่างกฎหมายนี้มีสาระที่อาจเป็นการปิดพื้นที่การมีส่วนร่วมของประชาชน ชัดขวางประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม เพราะมีที่มาจากกระบวนการและการใช้อำนาจรัฐที่อาจขัดต่อสิทธิตามรัฐธรรมนูญ สิทธิเสรีภาพในการรวมตัวของประชาชนและคนในชุมชนท้องถิ่นในการดำเนินกิจกรรมร่วมแก้ปัญหาในพื้นที่ อีกทั้ง ขัดต่อแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญและเข้าร่วมการพัฒนา โดยภาคประชาสังคมคือหุ้นส่วนของการพัฒนาที่ยั่งยืน แต่ร่างกฎหมายนี้มีแนวคิดในการควบคุมและตรวจสอบมากกว่าการส่งเสริมการทำงานขององค์กรภาคประชาสังคม นอกจากนี้ ยังขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชน เนื่องจากกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนได้กล่าวถึงหน้าที่ของรัฐไว้ 3 ประการ ประกอบด้วย *ประการแรก* รัฐต้องมีหน้าที่เคารพสิทธิมนุษยชนของประชาชน (Respect) *ประการที่สอง* รัฐมีหน้าที่ปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชน (Protect) ไม่ใช่ละเมิดเสียเอง และ *ประการที่สาม* รัฐมีหน้าที่ส่งเสริม เผยแพร่ หรือทำให้ประชาชนได้เข้าถึงสิทธิหรือได้ใช้สิทธิมนุษยชนนั้น (Fulfill) แต่ร่างกฎหมายนี้ขัดต่อการทำหน้าที่ของรัฐตามหลักของสิทธิมนุษยชน

สำหรับ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ผู้เข้าร่วมการสัมมนาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีของร่างกฎหมายฉบับนี้ เพราะเป็นกฎหมายที่การมุ่งเน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วม การสนับสนุนทรัพยากร การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ภาคประชาสังคมของประเทศ โดยรัฐให้สิทธิกับองค์กรภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนภารกิจเพื่อช่วยเหลือ สร้างคุณภาพชีวิต

ให้กับกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม อาทิ กลุ่มเปราะบาง กลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้สูงอายุ ในการสร้างความเท่าเทียม และลดความเหลื่อมล้ำ อีกทั้ง ยังเป็นกฎหมายที่ช่วยส่งเสริมการทำงานขององค์กรภาคประชาสังคม เพื่อเป็นองค์กรที่มีธรรมาภิบาล มุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์สาธารณะ โดยมององค์กรภาคประชาสังคมเป็นหุ้นส่วนการทำงานกับภาครัฐในการร่วมกันขับเคลื่อนและพัฒนา สร้างความเข้มแข็งของสังคม ชุมชน และครอบครัว ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดสวัสดิการสังคม การดูแลคุณภาพชีวิต ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม อย่างยั่งยืน

2) ความห่วงกังวลหรือข้อควรระวังของร่างกฎหมายแต่ละฉบับ

ผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่มีความห่วงกังวลต่อ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. ตั้งแต่ความหมายขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไร การจดทะเบียน การดำเนินกิจกรรม การตรวจสอบ และการลงโทษ โดยเห็นว่าในส่วนการให้นิยามความหมายขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรนั้นกว้างเกินไป ร่างกฎหมายนี้ไม่ได้มีการนิยามขอบเขตที่ชัดเจนว่า องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรครอบคลุมกลุ่มใดบ้าง ครอบคลุมกลุ่มบุคคล กลุ่มศาสนา ชมรมต่าง ๆ ด้วยหรือไม่ สำหรับในส่วนของการจดทะเบียนองค์กรภาคประชาสังคม ผู้เข้าร่วมสัมมนามีความกังวลว่า ต้องจดทะเบียนหรือไม่ อย่างไร อาทิ หากพื้นที่ประสบภัยน้ำท่วมและประชาชนได้มีการรวมตัวกันเพื่อช่วยเหลือพี่น้องประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการประสบภัยน้ำท่วม หากเกิดกรณีเช่นนี้ต้องทำอย่างไร เข้าข่ายที่ต้องไปจดทะเบียนด้วยหรือไม่ เพราะหากไม่จดทะเบียนตามกฎหมายนี้จะมีสิทธิดำเนินกิจกรรม

นอกจากความไม่ชัดเจนแล้ว ผู้เข้าร่วมสัมมนายังเห็นว่า การจะดำเนินกิจกรรมใด ๆ แล้วต้องจดทะเบียนเสียก่อนอาจขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งระบุชัดเจนในมาตรา 42 ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหกรณ์ สหภาพ องค์กร ชุมชน หรือหมู่คณะอื่น ดังนั้น เมื่อประชาชนประสบปัญหา ได้รับผลกระทบจากกิจกรรมและโครงการของรัฐ หรือต้องการจะดำเนินกิจกรรมอันเป็นสาธารณประโยชน์ ประชาชนจึงสามารถที่จะรวมตัวกันตามสิทธิในรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้มีการรับรองให้สามารถทำได้

ในส่วนของการตรวจสอบและทำสำเนาข้อมูลจรรยาบรรณอิเล็กทรอนิกส์ขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน โดยให้อำนาจภาครัฐสามารถเข้าถึงข้อมูลนั้น มีข้อห่วงกังวลว่า อาจเป็นการละเมิดความเป็นส่วนตัวโดยพลการ เพราะการเข้าไปตรวจสอบตามกฎหมายนี้อาจรวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลด้วยเช่นกัน ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เพราะในความเป็นจริงแล้วการเข้าไปตรวจสอบข้อมูลได้นั้นจะต้องขออำนาจจากศาล

สำหรับการกำหนดโทษอาญาสำหรับองค์กรภาคประชาสังคมที่ดำเนินกิจกรรมโดยไม่จดทะเบียนนั้น ผู้เข้าร่วมสัมมนาต่างเห็นว่า เป็นการลงโทษที่รุนแรงเกินไป และถือว่าเกินกว่าเหตุ ทั้งนี้ สามารถกำหนดโทษด้วยวิธีอื่น เช่น การเพิกถอนการลงทะเบียน หรือการไม่ให้เปิดบัญชีขององค์กรต่าง ๆ เนื่องจากประเทศอื่น ๆ ไม่ได้ใช้มาตรการทางอาญากับการไม่จดทะเบียน อย่างไรก็ตาม หากจะกำหนดโทษด้านโทษอาญานั้น อาจจะกำหนดกรณีการดำเนินการที่เฉพาะเจาะจง เช่น การดำเนินการที่เกี่ยวกับการฟอกเงิน แต่แยกออกมาจากกรณีการไม่จดทะเบียน

ประเด็นความห่วงกังวลหรือข้อควรระวังเกี่ยวกับร่างกฎหมายฉบับนี้อีกประการหนึ่งคือ มาตรการป้องกันในกรณีองค์กรถูกกลั่นแกล้งโดยเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น หากมีการดำเนินการไปแล้วระหว่างการเพิกถอนสิทธิขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไร จะมีมาตรการอื่น ๆ ที่ทำให้องค์กรสามารถดำเนินการต่อไปได้โดยไม่ต้องรอนกว่าจะมีการตัดสินสุดท้ายหรือไม่ นอกจากนี้ เมื่อเห็นว่า องค์กรทำความผิดแล้วไม่มีกลไกให้อุทธรณ์จะกลายเป็นการตัดสิทธิทางด้านกระบวนการยุติธรรม

สำหรับประเด็นความห่วงกังวลหรือข้อควรระวังของ *ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.* ผู้เข้าร่วมสัมมนาห่วงกังวลเรื่องการผลักดันให้เป็นกฎหมายที่อาจเป็นไปได้ยาก เพราะร่างกฎหมายนี้มีการกำหนดให้ตั้งสำนักงานขึ้นมาใหม่และมีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งเป็นภาระในการใช้จ่ายและจัดสรรทรัพยากรด้านต่าง ๆ อาทิ งบประมาณ การจัดหาบุคลากร หรือการตั้งกองทุนให้เกิดขึ้นในร่างกฎหมายนี้ ต้องสร้างความเข้าใจขนานใหญ่กับทุกภาคส่วน ด้วยเหตุที่กฎหมายเกี่ยวกับกองทุนเป็นกฎหมายการเงินซึ่งจะส่งผลกระทบต่องบประมาณแผ่นดิน

3) ผลกระทบต่อองค์กรภาคประชาสังคม

ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่ให้ความเห็นในประเด็นนี้ เฉพาะในส่วนของ *ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ.* ที่จะส่งผลกระทบต่อองค์กรภาคประชาสังคมในประเทศไทย ทำให้ไม่อาจเป็นองค์กรที่เป็นหุ้นส่วนการทำงานกับภาครัฐได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และผลจากลักษณะการควบคุมตรวจสอบของกฎหมายนี้ยังส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเวทีโลกได้

ในส่วนของผลกระทบที่มีต่อองค์กรภาคประชาสังคมในประเทศไทย ผู้เข้าร่วมสัมมนามีความเห็นว่าเป็นภาพรวมแล้วกฎหมายฉบับนี้ยังไม่มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจน อีกทั้ง ยังมอบอำนาจสิทธิขาดให้กับกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการแจ้งแหล่งที่มาของรายได้ ทรัพย์สิน การทำกิจกรรม รายงานการเงิน รายงานการเสียภาษี ฯลฯ ที่อาจจะกำหนดขึ้นได้ในอนาคต ซึ่งการให้อำนาจกับฝ่ายบริหารเช่นนี้ขึ้นอยู่กับการใช้ดุลยพินิจจึงไม่มีความชัดเจน และยังเป็นภาระสร้างภาระให้แก่องค์กรภาคประชาสังคม โดยเฉพาะองค์กรขนาดเล็กที่ต้องจ้างผู้ตรวจสอบบัญชีที่ได้รับการรับรอง หากต้องการตรวจสอบ

องค์กรภาคประชาสังคมนั้นมักถือโอกาสตรวจสอบอยู่แล้ว เช่น องค์กรที่เป็นนิติบุคคล องค์กรที่จดทะเบียน มีรายงานประจำปี ต่างมีบัญชีทรัพย์สินอยู่แล้ว หรือองค์กรที่รับเงินจากต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบัน แหล่งทุน ต่างประเทศมักจะทำให้มูลนิธิและสมาคมเหล่านี้ต้องถูกตรวจสอบเช่นกันผ่านรายงานงบดุลประจำปี

ผู้เข้าร่วมสัมมนามีความเห็นเพิ่มเติมว่าความห่วงกังวลของภาครัฐต่อกลุ่มองค์กรประชาสังคมบางส่วนที่ ขาดธรรมาภิบาล เข้ามาแอบแฝง ซ่อนเร้นเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ มีการดำเนินการที่เป็นการบั่นทอนต่อ ความมั่นคง บั่นทอนต่อความเชื่อถือ เข้ามาสร้างความปั่นป่วน สร้างความเดือดร้อนเสียหายต่อประชาชนหรือ ต่อสาธารณะ มีการฟอกเงิน หรือเข้ามาหลอกลวงฉ้อโกง ฯลฯ โดยอ้างความเป็นองค์กรภาคประชาสังคม ทำให้ ภาครัฐเห็นว่า ควรมีกฎหมายกลางเข้ามาควบคุมจนเกิดเป็นร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งมีลักษณะจำกัดสิทธิ กำหนดเงื่อนไข กำหนดรายละเอียดในการทำงานสำหรับองค์กรที่นอกกลุ่มนอกทาง ด้วยหลักการเช่นนี้ ภาครัฐ ควรนำเสนอข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับผลการวิจัยหรือข้อเท็จจริงมารองรับให้ประชาชนได้ทราบถึงจำนวนองค์กร ที่มีการดำเนินการลักษณะเช่นนี้ว่า มีจำนวนทั้งหมดเท่าไร เนื่องจากร่างกฎหมายฉบับนี้ได้ส่งผลกระทบต่อองค์กร ภาคประชาสังคมทั้งหมดที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ในส่วนผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทย ผู้เข้าร่วมสัมมนา เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วย การดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. อาจจะขัดกับอนุสัญญาองค์การ แรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) ฉบับที่ 111 ว่าด้วยการเลือกปฏิบัติ ในการจ้างงานและอาชีพ ค.ศ. 1958 (พ.ศ. 2501) โดยเฉพาะในเรื่องของความคิดเห็นทางการเมือง (Political Opinion) กฎหมายนี้ยังมีบทลงโทษเมื่อกระทำความผิดโดยไม่สามารถอุทธรณ์ได้เลย ซึ่งกลายเป็นการตัดสิทธิ ด้านกระบวนการยุติธรรมละเมิดสิทธิพลเรือน สิทธิทางการเมือง ที่ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิก กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR)

ผลกระทบของกฎหมายนี้ยังอาจส่งผลการเจรจาต่อรองที่เกิดขึ้นได้ในอนาคต เนื่องจากกฎหมายนี้ ยังกำหนดเกี่ยวกับการรับเงินอุดหนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จากต่างประเทศ หากองค์กรพัฒนาเอกชนของ ต่างประเทศที่เข้ามาดำเนินการในประเทศไทยถูกจำกัดสิทธิหรือถูกกำหนดในเรื่องการดำเนินการมากเกินไป ก็อาจส่งผลกระทบต่อ การต่อรองกับประเทศไทยมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ นโยบายต่างประเทศของไทยต้องการ ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็น International Bangkok คือ เป็นที่ที่องค์กรภาคประชาสังคมหรือองค์การระหว่าง ประเทศเข้ามาดำเนินกิจกรรมได้ ดังนั้น หากมีกฎหมายที่เป็นการส่งเสริมและช่วยในการดำเนินการของ ภาคประชาสังคมก็จะทำให้การดำเนินงานดังกล่าวสะดวกมากขึ้น เป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศ ที่ต้องการจะให้ เป็น International Bangkok ได้ แต่หากกฎหมายว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหา รายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. ในแบบร่างฉบับนี้ถูกบังคับใช้ก็อาจขัดต่อการดำเนินนโยบายดังกล่าว

4) ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไขในร่างกฎหมายแต่ละฉบับ

ผู้เข้าร่วมสัมมนาให้ข้อเสนอแนะต่อ *ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ.* ในเรื่องเชิงหลักการและสาระสำคัญของกฎหมาย ในเชิงหลักการนั้น ส่วนใหญ่ สรุปว่า ควรเพิกถอนหรือยกเลิกกฎหมายฉบับนี้ เพราะมีลักษณะควบคุม ตรวจสอบการทำงานของ องค์กรภาคประชาสังคมมากกว่าส่งเสริมการมีส่วนร่วม หากภาครัฐต้องการควบคุมองค์กรที่กระทำผิด อาทิ ประเด็นการฟอกเงิน ก็มีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลาย ล้ำสูง พ.ศ. 2559 อยู่แล้ว สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสามารถตรวจสอบได้ทันที จึงไม่จำเป็นต้องนำประเด็นดังกล่าวมาไว้ในร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้ หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. อีก

นอกจากนี้ ตามมาตรา 26 ในรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2560 ได้กล่าวถึงการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัด สิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ ของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผล ความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย ดังนั้น การตรากฎหมายจึงต้องหาความสมดุล เพื่อไม่ให้เป็นการ ภาระหรือความลำบากในการดำเนินการแก่ภาคประชาสังคมเกินความจำเป็น ควรให้องค์กรภาคประชาสังคมสามารถ ทำงานได้อย่างเต็มที่เพื่อผลประโยชน์ของประชาชน

ในส่วนสาระของร่างกฎหมายฉบับนี้ มีข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า ควรต้องมีการปรับนิยามขององค์กรที่ ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น พร้อมกับกำหนดหลักการที่ชัดเจนว่า กลุ่มใดเข้าข่ายตาม ร่างกฎหมายนี้บ้างเพื่อให้องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรสามารถปรับตัวได้ถูกต้องว่าเข้าข่ายหรือไม่ และต้อง ดำเนินการตามร่างกฎหมายหรือไม่ เนื่องจากมีการกำหนดโทษทางอาญาซึ่งมีทั้งการจำคุกและการปรับ ทั้งนี้ จากการกำหนดโทษทางอาญา ผู้เข้าร่วมได้มีการเสนอแนะในส่วนของการกำหนดบทลงโทษไม่ควรกำหนดเป็นโทษ ทางอาญาทั้งหมด ควรพิจารณาตามความร้ายแรงของการดำเนินการ นอกจากนี้ ยังควรมีการปรับหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับระยะเวลาในการจัดแจ้งโดยมีการขยายเวลา เพราะเวลา 30 วัน เป็นระยะเวลาที่น้อยเกินไปทำให้เตรียมตัว ไม่ทัน จึงควรพิจารณาในการขยายเวลาเพื่อที่จะให้องค์กรสามารถปรับตัวและดำเนินการได้มากขึ้น

สำหรับประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไขของ *ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.* ผู้เข้าร่วมสัมมนามีข้อเสนอแนะให้นำร่างกฎหมายฉบับประชาชนมาประกอบการพิจารณากับฉบับ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ด้วย เนื่องจากเป็นร่างกฎหมายที่ผ่านกระบวนการตาม รัฐธรรมนูญทุกประการ โดยภาคประชาชนร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายฉบับนี้

นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมสัมมนาออนไลน์ยังได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในรูปแบบข้อความจากช่องทาง Chat Zoom และ Facebook Live โดยผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการผลักดันร่างพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ฉบับประชาชน เข้าสู่กระบวนการของสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ โดยเสนอให้นำร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับประชาชน มาพิจารณา ประกอบกับร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งร่างกฎหมาย ฉบับประชาชนและฉบับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์นั้น มีความแตกต่างกันในส่วนของ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม โครงสร้างของคณะกรรมการ และระบบงานเล็กน้อยเท่านั้น ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่ จึงเห็นว่า ควรนำร่างกฎหมายดังกล่าวมาพิจารณาประกอบกันเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ แก่ส่วนรวมได้มากที่สุด และควรยกเลิกหรือถอนร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหา รายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. เนื่องจากเป็นร่างกฎหมายที่ไม่ได้มาจากการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของ ภาคประชาชน ทั้งยังมีสาระที่ขัดต่อสิทธิและการมีส่วนร่วมของประชาชน หากถูกผลักดันเป็นกฎหมายและ บังคับใช้ จะยิ่งทำให้ประชาชนถูกจำกัดช่องทางการมีส่วนร่วมมากขึ้น (โปรดดูรายละเอียดในภาคผนวก)

ภาคผนวก ก
กำหนดการสัมมนาออนไลน์
วันศุกร์ที่ 23 กรกฎาคม 2564 เวลา 9.30 – 12.00 น.

กำหนดการสัมมนาออนไลน์

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับภาคประชาสังคม: ความท้าทายประชาธิปไตยไทย กรณีร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ.

และ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.

วันศุกร์ที่ 23 กรกฎาคม 2564 เวลา 09.30-12.00 นาฬิกา ผ่าน Zoom Cloud Meetings

9.30 – 9.45 น.	เปิดการสัมมนา	
	โดย ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า	
9.45 – 10.00 น.	เกริ่นนำภาพรวมของการสัมมนา	
	โดย ดร.ถวิลวดี บุรีกุล ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า	
10.00 – 11.30 น.	นำเสนอสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. และ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.	
	โดย นายรักไท เทพปัญญา	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ฝ่ายแปลและให้ความเห็น กองกฎหมายต่างประเทศ
	นายกันตพงศ์ รังสีสว่าง	ผู้ตรวจราชการกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
	นำเสนอกฎหมายภาคประชาสังคมจากประชาชน	
	โดย อาจารย์สุณี ไชยรส	รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา และผู้อำนวยการ ศูนย์ส่งเสริมความเสมอภาคและความเป็นธรรม วิทยาลัยนวัตกรรมการสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต
	นำเสนอความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. และ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.	
	โดย ดร.พีชภพ มงคลนาวิน	รองอธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ
	นายไพโรจน์ พลเพชร	ที่ปรึกษาสมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน(สสส.)
	นางสาวสุภัทรา นาคะผิว	ผู้อำนวยการมูลนิธิศูนย์คุ้มครองสิทธิด้านแอดส์
	นายแก้ว สังข์ชู	ประธานอนุกรรมการเครือข่ายสวัสดิการชุมชน ระดับชาติ
	ดำเนินรายการโดย ดร.ถวิลวดี บุรีกุล ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา	
11.30 – 12.00 น.	เปิดอภิปรายทั่วไป	
12.00 น.	ปิดการสัมมนา	

ภาคผนวก ข
ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการสัมมนา
จากช่องทาง Chat Zoom และ Facebook Live

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนา จากช่องทาง Chat Zoom

- เห็นด้วยกับ อ.สุณี มาก
- สนับสนุนความคิด อ.สุณี
- อ.สุณี พูดได้ชัดเจนมากเพราะยืนยันสิทธิประชาชน ตามรัฐธรรมนูญพูดถึงกระบวนการร่างใหม่ที่น่าห่วงใยที่มากคนละแบบกัน
- รับฟังเสียงประชาชน ประชาชนจะช่วยสร้างบ้านแปงเมือง เป็นหุ้นร่วมรัฐที่หลายเรื่องยังไม่ถึง
- ยอดเยี่ยม
- ส่งพลังใจทุกท่านเพื่อทางออกที่เป็นพลังของแผ่นดิน
- เห็นด้วยกับ อ.สุณี เจตนาธรรมของกฎหมายเพื่อประโยชน์ของส่วนร่วม มิใช่ประโยชน์ของใคร
- พระราชบัญญัติประชาสังคมที่ภาคประชาชนเข้าชื่อ มีกระบวนการ มีการรับฟังมา ประชาชน ประชาสังคม คนที่รวมตัวกัน กลุ่มเล็กกลุ่มน้อย จะได้ร่วมด้วย ช่วยกันพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ ด้วยการสรรค์สร้างคุณค่าให้แผ่นดินของเรา
- ผมสงสัยว่า “ถ้า” หน่วยงานรัฐทั้งหลาย “รู้ดี” เรื่องที่มีองค์กรภาคประชาสังคมที่มาแฝงเพื่อหาผลประโยชน์ หรือใช้คำว่า “บั้นทอน” แล้วทำไมต้องรอกฎหมายฉบับนี้มาจัดการ
- ประเทศนี้ไม่มีกฎหมายฉบับอื่น หรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องนิ่งเฉยไม่ดำเนินการ ทั้งที่รู้มากขนาดนี้
- บทลงโทษ ติดคุก 5 ปี ปรับ 100,000 บาท น่าห่วง คนทำดีเสี่ยงกับการติดคุก ปรับเงินด้วย ต้องพิจารณาให้รอบคอบที่สุด เพราะพลังเล็ก ๆ ส่วนใหญ่ช่วยเหลือสังคม
- อัญเชิญ 4 Laws for Poor มาก็จบแล้ว Function กว่าเยอะ
- คุณไพโรจน์คุยได้ชัด ตนเป็นองค์กรทำงานเพื่อสังคม เพื่อสาธารณประโยชน์ใช้พลังบุญ ไม่มีงบประมาณ ทำงานมา 10 กว่าปี หลังจากลาออกจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) มาทำงานวิจัย และตั้งองค์กรโรงเรียนชีวิต ณ บ้านสายรุ้ง จัดการศึกษาโดยชุมชน ให้คนทุกเพศทุกวัย ตอนนี้เตรียมจัดตั้งมูลนิธิธรรมทานังเพื่อทำงานทางสังคม ทำงานเพื่อสาธารณประโยชน์เป็นความตั้งใจทำงานเพื่อส่วนรวม และทำงานถวายตามสัจจะวาจาในหลวงรัชกาลที่ 9
- ขอให้ยกเลิกร่างกฎหมาย เอา 4 Laws for Poor มาปรับได้เลย แนวคิดส่งเสริมการมีส่วนร่วม มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียชัดเจนกว่า ร่างกฎหมายทุกฉบับที่เกี่ยวข้องกับภาคประชาชน อย่าทำอะไรใหม่และคิดเพียงว่าได้ทำงานได้ขับเคลื่อน อย่าหลอกตัวเองเลย ขอให้ทุกคนให้ไปอ่านหลักการ นิยาม เนื้อหาในร่างกฎหมายคนจน 4 ฉบับ มันเพิ่มอำนาจที่มีกฎหมายรองรับให้ภาคประชาชน ซึ่งรวมถึงภาคประชาสังคม ภาควิชาการด้วย แม้จะร่างเมื่อ 10 ปีก่อน

แต่มัน beyond กว่า ตอบโจทย์โลกใหม่ วิธีใหม่ที่ให้ความสำคัญกับประชาชนรายปัจเจกด้วยซ้ำไป ขอให้ยกเลิก มีแต่โทษ ไม่มีคุณ

- คุณสุภัทรา คุยขัดพลังประชาชน พลังความร่วมมือองค์กรต่าง ๆ ช่วยเหลือกันในเหตุการณ์หลาย ๆ เรื่องที่เกิดขึ้น เช่น สีนามิ โควิด 19 อื่น ๆ
- ทำไมข้าราชการยังมีแนวคิดที่จะควบคุมประชาชน ทำไมยังยึดกุมอำนาจและใช้ความศักดิ์สิทธิ์ของความเป็นราชการมาดหัวประชาชนอีก ยกเลิกร่างนี้ มันทำลายความก้าวหน้า หรือต้องการให้ประชาชนถอยหลังกลับไปยืนในจุดที่พวกคุณยืนอยู่แบบลำหลัง
- ลิดรอนสิทธิ เรื่องถนัดเขา
- ผมทำงานองค์กรและหน่วยงานไม่แสวงหาผลกำไรหลายแห่ง มากกว่า 30 ปี ถ้าเจอกฎหมายนี้ พับฐานเลย
- คุณแก้ว สังข์ชู คุยได้ขัดแบบประชาชนที่เห็นข้ออ่อนและเสนอให้ยกเลิกร่างพระราชบัญญัตินี้
- เรากำลังสร้างพลเมืองขั้นพิเศษให้เกิดขึ้นทั่วประเทศ หากท่านพบความไม่เป็นธรรม เข้าร่วม กลุ่มฯ เบาะแส ขอต้อนรับผู้รักความเป็นธรรม สู้กลุ่มฯ เบาะแส ติดต่อ ผอ.เบาะแส ดร.เสกสรรณ ประเสริฐ BFI 001 โทร. 081-404-2002 Line ID: borsae0001 โดยเฉพาะเรื่องสิทธิประชาชนหรือสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ติดตามผลงานมากกว่า 23 ปี ที่เป็นผลต่อมวลชนได้ใน <http://borsae.org>
- เราคุยกันตรงนี้ มีผลอะไรกับกฎหมายนี้หรือไม่
- เห็นควรยกเลิกร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมฯ ขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้ฯ ถูกต้องมาก ๆ คุณแก้ว
- ดิฉันเคยเป็นสื่อมวลชน เคยเป็นนักข่าว ทำเรื่องปฏิรูปประเทศมาก่อนรัฐบาลนี้ ทำเรื่องสิทธิชุมชน สิทธิมนุษยชน โลกมันมาไกล และไปไม่หยุดเพราะมันเริ่มเข้าสู่โหมตการแก้ปัญหาในระดับปัจเจกแล้ว ธุรกิจเอกชนใหญ่ E-commerce ใหญ่ ๆ เขาให้บริการรายปัจเจก แก้ปัญหาความต้องการและใช้ชีวิตระดับปัจเจกแล้ว เราต้องเริ่มส่งเสริมภาคประชาชน ณ บัดนี้
- เห็นด้วยกับ อ.สุณี, คุณไพโรจน์, คุณสุภัทรา และคุณแก้ว ในการยกเลิกร่างพระราชบัญญัติ
- เลิกหลอมรวมกฎหมายสองฉบับ เพียงเพราะต้องการ balance มันผิดพลาดมาแล้วหลายฉบับ ถ้าดีเพราะนำไปสู่สังคมได้ จะรังเกียจทำไมจะออกกฎหมายถนัดน้ำใจทำไม
- กฎศีกามีช่องทางเปิดให้ภาคประชาสังคมเข้าไปมีส่วนร่วมในการทบทวนร่างหรือไม่ นอกจากการรับฟังความเห็นทางเว็บไซต์ซึ่งไม่ค่อยได้ผล ภาคประชาสังคมจะขับเคลื่อนอย่างไรต่อ องค์กรที่จดทะเบียนกับกระทรวงแรงงานต้องเปลี่ยนไปจดกับมหาดไทยหรือไม่

- เห็นด้วยกับวิทยากรที่มาจากภาคประชาชนทุกท่านอย่างเต็มที่ ชัดเจนว่า ร่างกฎหมายที่ทางคณะรัฐมนตรีทำขึ้นมา มีเจตนาจำกัดควบคุมภาคประชาสังคม โดยเฉพาะในส่วนที่เห็นต่างไปจากรัฐบาล ชัดกับรัฐธรรมนูญ ทั้งเนื้อหาและกระบวนการจัดทำ ชัดกับพันธะสัญญาและกฎหมายระหว่างประเทศที่ไทยผูกพัน รับรองเป็นรัฐภาคี เป็นการรวบอำนาจเข้าส่วนกลางให้อำนาจรัฐบาล โดยเฉพาะรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย ในการตีความข้อกล่าวหาว่า องค์การภาคประชาสังคมทำในสิ่งที่ “ถูกต้อง” ตามอำเภอใจว่า “บั่นทอนความมั่นคง” “บั่นทอนความน่าเชื่อถือ” “สร้างความปั่นป่วน” “แสวงหาประโยชน์” โดยไม่มีการนิยามอย่างชัดเจน และยกตัวอย่าง อีกประการหนึ่ง “ความผิด” เหล่านี้มีกฎหมายครอบคลุมอยู่แล้ว ดังนั้น ยกควรถอนร่างพระราชบัญญัตินี้ออกไป หยุดยั้งกระบวนการแต่เสียเดี๋ยวนี้ ก่อนจะสร้างความแตกแยก บั่นทอนกำลังใจในการทำงานเพื่อสังคมของภาคประชาสังคม บั่นทอนความร่วมมือทำงานช่วยเหลือกันระหว่างภาครัฐกับภาคประชาสังคม มีผลเสียต่อประเทศชาติอย่างร้ายแรง

- ร่วมเวทีที่จังหวัดร้อยเอ็ด มีประโยชน์มาก แต่ยังมีคนสนใจหรือรับรู้ในเรื่องนี้น้อยไปหน่อย

- ควรนำร่างกฎหมายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และร่างของภาคประชาสังคม มาประกอบกัน และเร่งผลักดันกระบวนการพิจารณาผ่านออกมาเป็นกฎหมายมีผลบังคับใช้โดยเร่งด่วน

- เห็นด้วย สนับสนุนคุณไพโรจน์อย่างเต็มที่ว่า หาก “กล่าวหา” ว่า ที่ผ่านมามีองค์การภาคประชาสังคมมีการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ต้องเอาการวิจัยศึกษาแสดงหลักฐานมายืนยัน ระบุงการกระทำ ผู้กระทำ ให้ชัดเจน ต้องไม่กล่าวหาลอย ๆ เอามาเป็นเหตุผลในการออกกฎหมาย

- ควรพัฒนาการศึกษาให้ประชาชนรู้เท่าทันบริบทของประเทศอย่างถ่องแท้ก่อนมีการออกกฎหมายรูปแบบเพราะทุกวันนี้ ประชาชนมีความรู้ไม่เท่ากัน

- น่าเปิดเวทีแบบนี้ต่อไป ระยะเวลาสั้นเกิน แต่มีผลกับประชาชนตลอดยาวนาน น่าห่วง

- ถูกต้อง คนกลุ่มเล็ก ๆ ในชุมชนจะเป็นอุปสรรคมาก

- กฎหมายเช่นนี้ควรส่งเสริม สนับสนุนมากกว่า

- ขอบคุณสถาบันพระปกเกล้า ขอให้จัดอีก

- ฟังจากคุณรักไท จะเอาร่างของคณะรัฐมนตรีที่เป็นร่างควบคุมเป็นหลัก เอาร่างของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ส่งเสริมไปประกอบ จึงผิดทิศผิดทาง ขอยืนยันว่า ต้องถอน ยกเลิกร่างของคณะรัฐมนตรีออกไป และเอาร่างของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหลัก เอาร่างของภาคประชาชนมาประกอบพิจารณาด้วยกัน

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนา จากช่องทาง Facebook Live

- จะปิดความรับผิดชอบไปที่เจ้าหน้าที่ที่แสงประโยชน์โดยไม่ชอบไม่ได้ กฎหมายของคุณต้อง “ปิดช่อง” ปิดโอกาสไม่ให้เจ้าหน้าที่รัฐทุจริตได้
- ขอขอบคุณคณะผู้จัด มีประโยชน์มาก
- ประชาชนขอตรวจสอบได้หรือไม่ และประชาชนจะเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมจะเสนอได้ที่ไหน มีการทำประชาพิจารณ์หรือไม่
- ออกกฎหมายควบคุมที่อยู่แล้ว แต่ถ้าออกแล้วใช้ประโยชน์ไม่ได้ก็ไม่ต้องออก เสียเวลาเช่นกันเพราะนิสิตคนไทยต้องมีกฎหมายควบคุม
- เห็นด้วยกับ อ.สุณี อย่างยิ่ง
- ผมเชื่อว่า ในที่สุดร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ จะต้องถูกถอนออกไปเช่นเดียวกับร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ
- ฟังหน่วยงานรัฐแล้วยิ่งสงสัยในศักยภาพการทำงาน คือแปลว่ารู้อยู่แล้วว่า มีองค์กรที่มีปัญหา แต่ตัวเองไม่มี การจัดการจึงต้องการออกกฎหมายใหม่มาควบคุม
- อยากทราบหลักเกณฑ์องค์กรที่จะได้รับการส่งเสริมจาก พ.ร.บ. ส่งเสริมนี้
- ขอบคุณ อ.สุณี ที่ตรงไปตรงมามาก
- ขอบคุณเวทีนี้ที่จะทำให้เราประชาชน ประชาสังคม และภาคีคนไทยเข้าใจเรื่องการเมือง พ.ร.บ. ที่จะเป็นประโยชน์กับสังคมอย่างแท้จริง
- เคยเสนอได้เสร็จเรียบร้อยในกฎหมายใดบ้างหรือไม่
- อ.สุณี ชัดเจนมาก

ภาคผนวก ค

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานของ
องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.

ฉบับประชาชน

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.

ฉบับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำชี้แจง

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ อนุมัติหลักการของร่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ และให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไปประกอบการยกร่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน นั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าว สำนักงานฯ จึงได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้ โดยท่านสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นได้ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กองกฎหมายต่างประเทศ
(ฝ่ายแปลและให้ความเห็น)
โทร ๐ ๒๒๘๐ ๗๙๐๐ ต่อ ๒๔๑๐
โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๕๘๕๗

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้
หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ.

๑. ให้มีกฎหมายกลางในระดับพระราชบัญญัติขึ้นเพื่อกำกับการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันในราชอาณาจักรเป็นไปอย่างถูกต้องทำนองคลองธรรม เปิดเผย โปร่งใส เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง ปราศจากไถยจิตแอบแฝงอันเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ตลอดจนการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งหลายประเทศได้กำหนดให้มีกฎหมายในลักษณะเดียวกัน

๒. กำหนดให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นผู้รับจดทะเบียนองค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันเนื่องจากทำหน้าที่เป็นนายทะเบียนองค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันประเภทสมาคมและมูลนิธิอยู่แล้ว (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันจะดำเนินกิจกรรมในราชอาณาจักรได้ต่อเมื่อได้จดทะเบียนต่อผู้รับจดทะเบียนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และเมื่อได้รับจดทะเบียนแล้ว ให้องค์กรดังกล่าวมีสิทธิได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการจากรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น สำหรับสมาคมและมูลนิธิที่จดทะเบียนจัดตั้งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว และองค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันที่จดทะเบียนจัดตั้งตามกฎหมายอื่นแล้ว ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องดำเนินการจดทะเบียน (มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง)

๔. กำหนดให้องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากต้องดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งและการดำเนินกิจการขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันแต่ละแห่ง และที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เป็นการเฉพาะแล้ว ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย (มาตรา ๕ วรรคสาม)

๕. ให้เป็นหน้าที่ขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันต้องเปิดเผยแหล่งที่มาและจำนวนของเงินหรือทรัพย์สินที่จะใช้ในการดำเนินกิจกรรมในแต่ละปีต่อผู้รับจดทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด และต้องยื่นแบบรายการภาษีเงินได้ต่อกรมสรรพากรทุกปีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดเพื่อความโปร่งใส (มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง)

๖. กำหนดให้องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันจะรับเงินหรือทรัพย์สินจากบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือคณะบุคคล ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือมิได้จดทะเบียนจัดตั้งในราชอาณาจักรไทย แล้วแต่กรณี มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมในราชอาณาจักรได้เฉพาะกิจกรรมที่รัฐมนตรีกำหนด และต้องรายงานผลการรับและใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวรวมทั้งกิจกรรมที่ดำเนินการในแต่ละปี ต่อผู้รับจดทะเบียนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ผู้รับจดทะเบียนกำหนด (มาตรา ๖ วรรคสอง)

๗. กำหนดให้องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันต้องเสนอรายงานการสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต่อผู้รับจดทะเบียนภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้ผู้รับจดทะเบียนเผยแพร่รายงานการสอบบัญชีดังกล่าวในระบบสารสนเทศของกรมการปกครอง (มาตรา ๘)

๘. กำหนดบทลงโทษอาญาแก่ผู้ดำเนินการขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันในราชอาณาจักรโดยมิได้จดทะเบียนต่อผู้รับจดทะเบียน (มาตรา ๑๐)

๙. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๒)

ร่างพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันมีการจัดตั้งองค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันขึ้นในราชอาณาจักรเป็นจำนวนมาก บางส่วนจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ และบางส่วนดำเนินการในรูปคณะบุคคลที่มีได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ทำให้การกำกับดูแลไม่ทั่วถึง และมีองค์กรจำนวนมากที่อ้างว่าเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน แต่กลับดำเนินการในลักษณะที่เป็นการหารายได้มาแบ่งปันกันในระหว่างผู้ร่วมดำเนินการโดยหลีกเลี่ยงการเสียภาษี ซึ่งเป็นการหลอกลวงประชาชน และมีจำนวนมากที่รับเงินหรือทรัพย์สินของบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือคณะบุคคล ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือมิได้จดทะเบียนจัดตั้งในราชอาณาจักรไทย มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน หรือที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยในราชอาณาจักรเอง สมควรที่จะต้องมีกฎหมายกลางขึ้นเพื่อกำกับการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันในราชอาณาจักร เป็นไปอย่างถูกต้องทำนองคลองธรรม เปิดเผย โปร่งใส เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง ปราศจากภัยจิตแอบแฝงอันเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ตลอดจนการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งหลายประเทศได้กำหนดให้มีกฎหมายในลักษณะเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้มิใช่บังคับแก่องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไร
มาแบ่งปันกันตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี^๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน”^๓ หมายความว่ารวมถึงคณะบุคคล
ที่มีได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะแต่ดำเนินกิจกรรมโดยไม่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหารายได้หรือ
กำไรมาแบ่งปันกันด้วย

“ผู้รับจดทะเบียน” หมายความว่า อธิบดีกรมการปกครอง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

มาตรา ๕ องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันจะดำเนินกิจกรรม
ในราชอาณาจักรได้ต่อเมื่อได้จดทะเบียนจัดตั้งตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรี
ประกาศกำหนด และเมื่อได้รับจดทะเบียนแล้ว ให้องค์กรดังกล่าวมีสิทธิได้รับการส่งเสริมและสนับสนุน
การดำเนินการจากรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

สมาคมและมูลนิธิที่จดทะเบียนจัดตั้งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว
และองค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันที่จดทะเบียนจัดตั้งตามกฎหมายอื่นแล้ว ให้
ได้รับยกเว้นไม่ต้องดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งตามวรรคหนึ่ง

นอกจากต้องดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งและการดำเนินกิจการของ
องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันแต่ละแห่ง และที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้
เป็นการเฉพาะแล้ว องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย^๔

มาตรา ๖ องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน ต้องเปิดเผยแหล่งที่มา
และจำนวนของเงินหรือทรัพย์สินที่จะใช้ในการดำเนินกิจกรรมในแต่ละปีต่อผู้รับจดทะเบียนตาม
หลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด และต้องยื่นแบบรายการภาษีเงินได้ต่อกรมสรรพากรทุกปี
ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด

องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันจะรับเงินหรือทรัพย์สินจากบุคคล
ธรรมดา นิติบุคคล หรือคณะบุคคล ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือมิได้จดทะเบียนจัดตั้งในราชอาณาจักรไทย
แล้วแต่กรณี มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมในราชอาณาจักรได้เฉพาะกิจกรรมที่รัฐมนตรีกำหนด
และต้องรายงานผลการรับและใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวรวมทั้งกิจกรรมที่ดำเนินการในแต่ละปี
ต่อผู้รับจดทะเบียนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ผู้รับจดทะเบียนกำหนด

ให้ผู้รับจดทะเบียนมีอำนาจเข้าไปในสถานประกอบการขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้
หรือกำไรมาแบ่งปันกัน เพื่อตรวจสอบการดำเนินการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สิน หรือการดำเนินกิจกรรม

^๒เช่น สภากาชาดไทย

^๓ใช้ “หมายความว่ารวมถึง” เนื่องจากองค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน
มีหลายประเภทตามกฎหมายหลายฉบับ เช่น สมาคม มูลนิธิ ตาม ปพพ.

^๔เนื่องจากองค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันที่จัดตั้งตามกฎหมายอื่นมีหน้าที่
ต้องปฏิบัติตามกฎหมายนั้นด้วยแล้ว แต่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายนี้เพิ่มเติมด้วย

ตามวรรคสอง รวมทั้งให้มีอำนาจตรวจสอบและทำสำเนาข้อมูลจราจรทางอิเล็กทรอนิกส์ขององค์กร
ที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันเพื่อนำมาตรวจสอบได้

มาตรา ๗ การจัดตั้งสาขาขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน
ที่รับเงินหรือทรัพย์สินจากบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือคณะบุคคล ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือ
มิได้จดทะเบียนจัดตั้งในราชอาณาจักรไทย ต้องแจ้งให้ผู้รับจดทะเบียนทราบก่อน ตามหลักเกณฑ์และ
เงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๘ องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันต้องเสนอรายงาน
การสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต่อผู้รับจดทะเบียนภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี
และให้ผู้รับจดทะเบียนเผยแพร่รายงานการสอบบัญชีดังกล่าวในระบบสารสนเทศของกรมการปกครอง

มาตรา ๙ องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันแห่งใดฝ่าฝืน
หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕ วรรคสาม มาตรา ๖ มาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ ให้ผู้รับจดทะเบียนเพิกถอน
การจดทะเบียน

การอุทธรณ์การเพิกถอนการจดทะเบียนตามวรรคหนึ่งไม่มีผลเป็นการทุเลาการเพิกถอน
การจดทะเบียน

มาตรา ๑๐ ผู้ใดดำเนินกิจการขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน
ในราชอาณาจักรโดยมิได้จดทะเบียนต่อผู้รับจดทะเบียนตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑ ให้องค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันที่ดำเนินกิจกรรม
ในราชอาณาจักรอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและไม่เข้าลักษณะตามมาตรา ๕
วรรคสอง ต้องมาจดทะเบียนต่อผู้รับจดทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

สำเนาร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม

เหตุผล

โดยที่องค์กรภาคประชาสังคมซึ่งเกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มของประชาชนที่เป็นหมู่คณะ หรือเป็นองค์กร มีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือประชาชน การดำเนินการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อให้การช่วยเหลือและคุ้มครองประชาชนโดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสอื่นๆ ให้ได้รับโอกาสความเสมอภาค ความเป็นธรรม และนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีและพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน ส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนมีการรวมกลุ่มทางสังคมและมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น และพัฒนาความเข้มแข็งเพื่อให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการตนเอง การปลูกฝังค่านิยมของความเป็นพลเมืองให้มีจิตสำนึกสาธารณะ มีความตระหนักในการแก้ไขปัญหาสังคม สามารถดำเนินการใช้สิทธิหรือบังคับการให้เป็นไปตามสิทธิของชุมชนในด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ความคุ้มครอง พิทักษ์ บังคับให้เป็นไปตามสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดไว้ในมาตรา ๔๒ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นองค์กร หรือหมู่คณะอื่น และกำหนดหน้าที่ของรัฐในการส่งเสริมให้กลุ่มของประชาชนที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มทางสังคม ชุมชน องค์กร มีความเข้มแข็ง สามารถใช้หรือบังคับการให้เป็นไปตามสิทธิของชุมชน รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับองค์กรภาคประชาสังคม เพื่อเป็นพลังทางสังคมที่มีส่วนร่วมและบทบาทการเป็นหุ้นส่วนในการทำงานเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคม การสร้างความเป็นธรรมและการจัดการปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม และนำไปสู่การขับเคลื่อนประเทศตามที่กำหนดในยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ แต่โดยที่ปัจจุบันยังขาดกฎหมายที่สนับสนุน ส่งเสริม และสร้าง ความเข้มแข็งให้กับองค์กรภาคประชาสังคม และขาดกลไกการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างองค์กรภาคประชาสังคม ภาครัฐ และภาคส่วนอื่น ดังนั้นโดยอาศัยมาตรา ๑๓๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย องค์กรภาคประชาสังคมจึงรวมกลุ่มกันเสนอร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม โดยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ดังนั้น เพื่อให้องค์กรภาคประชาสังคมมีบทบาทในการมีส่วนร่วมและเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐและภาคส่วนอื่นในการพัฒนาอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นกลไกในการช่วยจัดการปัญหาความเหลื่อมล้ำและปัญหาความขัดแย้งและสร้างความเป็นธรรมในสังคม บรรลุเป้าหมายในการปฏิรูปประเทศและนำไปสู่การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สำเนาร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบราชการ พ.ศ.

๓

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาระบบราชการ

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามกฎหมายนี้

ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบราชการ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบราชการ (คสป.)” ประกอบด้วย

(๑) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และเลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

(๒) กรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมจำนวนเจ็ดคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลที่มีความรู้และมีประสบการณ์ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรภาคประชาสังคมในการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นที่ประจักษ์ไม่น้อยกว่าสิบปี ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากองค์กรภาคประชาสังคมที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรภาคประชาสังคมในการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ไม่น้อยกว่าห้าปี และได้จัดแจ้งตามกฎหมายนี้

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากการเสนอชื่อของกรรมการ โดยตำแหน่งตาม (๑) และกรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมตาม (๒) ในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยในจำนวนนี้ต้องเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่าสิบปี ในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรภาคประชาสังคมในการพัฒนาอย่างยั่งยืนจำนวนสามคน และด้านการบริหารจัดการกองทุนจำนวนหนึ่งคน

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งพนักงานของสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการไม่เกินสองคน

ให้กรรมการตาม (๑) (๒) และ (๓) เลือกประธานกรรมการจากกรรมการตาม (๒) และเลือกรองประธานคนที่หนึ่ง และรองประธานคนที่สอง จากกรรมการตาม (๑) (๒) และ (๓)

การคัดเลือกกรรมการตาม (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด และให้ประกาศรายชื่อคณะกรรมการลงในราชกิจจานุเบกษา

สำเนาร่างพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) ของกรมการปกครอง พ.ศ. ...

มาตรา ๖ การคัดเลือกกรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) ให้มีการเสนอรายชื่อกรรมการเป็นจำนวนสองเท่าของจำนวนที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕ (๒) และ (๓) ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความหลากหลายทางเพศ

ให้สำนักงานจัดทำบัญชีรายชื่อสำรองประกาศไว้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยมีระยะเวลาสี่ปี

มาตรา ๗ กรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย
(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ในวันที่คณะกรรมการประกาศหลักเกณฑ์การคัดเลือก

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
(๕) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือเพราะประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๖) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่จะพ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี หรือเป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๗) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

มาตรา ๘ กรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ แต่ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น

ในกรณีที่กรรมการตามวาระหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการประเภทเดียวกันแทนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการนั้นว่างลง และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๙ เมื่อกรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่มีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

สำเนาร่างพระราชบัญญัติ.....ส่งเสริมและพัฒนากองคกรภาคประชาสังคม พ.ศ.

๕

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อน

ความสามารถ

- (๔) ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗
- (๕) ขาดประชุมกรรมการจำนวนสองครั้งติดต่อกัน หรือขาดประชุมตั้งแต่สามครั้งในรอบ

ปีงบประมาณโดยไม่มีเหตุอันสมควร

มาตรา ๑๑ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการคนที่หนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการคนที่หนึ่งไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการคนที่สองเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการทั้งสองไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยทุกสามเดือน หรือไม่น้อยกว่าสี่ครั้งในแต่ละปีงบประมาณ

ในการปฏิบัติหน้าที่ กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณา ให้กรรมการผู้นั้นแจ้งให้ที่ประชุมทราบ และให้ที่ประชุมพิจารณาว่ากรรมการผู้นั้นสมควรจะอยู่ในที่ประชุม และมีมติในการประชุมเรื่องนั้นได้หรือไม่

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ให้เปิดเผยข้อมูลการประชุมคณะกรรมการต่อสาธารณชน เว้นแต่เป็นกรณีที่อาจส่งผลเสียต่อการดำเนินงานของกองทุนหรือสำนักงาน

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานการส่งเสริมและพัฒนากองคกรภาคประชาสังคม และดำเนินการตามมติของสมัชชาองคกรภาคประชาสังคม

(๒) เสนอความเห็น และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนากองคกรภาคประชาสังคมต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี ส่วนราชการ หน่วยงาน และองคกรภาคประชาสังคม

(๓) เสนอแนะเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบายในการส่งเสริมและพัฒนากองคกรภาคประชาสังคม รวมทั้งสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากร นโยบายหรือทิศทางการเงิน การคลัง การลงทุน และสิทธิประโยชน์ต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับหรือเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนากองคกรภาคประชาสังคมต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี ส่วนราชการ หน่วยงาน และองคกรภาคประชาสังคม

สำเนาร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.

๖

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรภาคประชาสังคมให้มีบทบาทในการสนับสนุนและพัฒนาให้ประชาชนมีความเข้มแข็ง มีจิตสาธารณะ และมีความตระหนักในความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและในทางการเมือง

(๕) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งขององค์กรภาคประชาสังคม กระบวนการมีส่วนร่วมในการทำงานด้านการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน กระบวนการจัดทำและบังคับใช้กฎหมาย นโยบายสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๖) สนับสนุนการศึกษาวิจัย การฝึกอบรม การเผยแพร่ และจัดการความรู้

(๗) ส่งเสริมสนับสนุน พัฒนา และการจัดการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลองค์กรภาคประชาสังคม

(๘) ประสานกับราชการส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงาน และบริหารจัดการระบบหรือกลไกในการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ได้ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของชุมชนหรือราชการส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา ๓๖

(๙) พัฒนาระบบ กลไก มาตรการเพื่อสร้างความร่วมมือในการเป็นหุ้นส่วนการทำงานร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคส่วนอื่นตามบทบัญญัติในหมวด ๔

(๑๐) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการจัดสมัชชาองค์กรภาคประชาสังคม

(๑๑) กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานของกองทุนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๑๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน การดำเนินงาน การจัดหาผลประโยชน์ การเก็บรักษา การเบิกจ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน การลงทุนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกองทุน รวมถึงการพิจารณาอนุมัติโครงการหรือแผนงานการใช้จ่ายเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม ทั้งนี้ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้คณะกรรมการบริหารกองทุนพิจารณาอนุมัติโครงการหรือแผนงานโครงการที่จะใช้เงินกองทุนตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๓) กำหนดนโยบาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การควบคุมหรือการกำกับดูแลการดำเนินงานของสำนักงาน โครงสร้างการบริหารจัดการ งบประมาณประจำปี การเงิน การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การพัสดุ การตรวจสอบภายใน การบริหารความเสี่ยงและการติดตามประเมินผล การบริหารงานบุคคลที่เกี่ยวข้องกับจำนวน ตำแหน่ง ระยะเวลาจ้าง อัตราเงินเดือน ค่าจ้างและเงินอื่นของพนักงานของสำนักงานตามหลักการบริหารกิจการที่ดีและการบริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์

(๑๔) แต่งตั้งและถอดถอนคณะกรรมการบริหารกองทุน คณะกรรมการประเมินผล ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ รวมทั้งการจัดให้มีการประกาศรายชื่อในราชกิจจานุเบกษา

(๑๕) กำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๖) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค ให้รัฐมนตรีทราบปีละหนึ่งครั้ง

สำเนาร่างพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาศูนย์กลางการค้าประชาสังคม พ.ศ.

(๑๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษาของคณะกรรมการ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) คณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์ส่งเสริมภาคประชาสังคม

(๒) คณะอนุกรรมการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและความเข้มแข็งขององค์กรภาคประชาสังคม

(๓) คณะอนุกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อสังคมและการระดมทุนทางสังคม

(๔) คณะอนุกรรมการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ กรรมการบริหารกองทุน กรรมการประเมินผลที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ อนุกรรมการ และคณะทำงาน ได้รับเบี้ยประชุม ค่าตอบแทนหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๒

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาศูนย์กลางการค้าประชาสังคม

มาตรา ๑๕ ให้จัดตั้งสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาศูนย์กลางการค้าประชาสังคมเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

ให้สำนักงานมีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ในกำกับของสำนักนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๑๖ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำร่างนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน แผนปฏิบัติการภายใต้แผนงานว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์กลางการค้าประชาสังคม เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๒) สนับสนุนการดำเนินการเพื่อเสนอแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์กลางการค้าประชาสังคม รวมทั้งการสนับสนุนเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นในการจัดทำนโยบายสาธารณะ หรือร่างกฎหมายที่เสนอโดยองค์กรภาคประชาสังคม

(๓) สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพ ความเข้มแข็ง บทบาทการมีส่วนร่วมในการทำงานขององค์กรภาคประชาสังคม และบุคลากรขององค์กรภาคประชาสังคม รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคม

(๔) ปฏิบัติงานตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน แผนปฏิบัติการว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์กลางการค้าประชาสังคม โดยประสานงานหรือทำความตกลงร่วมกับกับหน่วยงานของรัฐ องค์กร

สำเนาร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาศูนย์กลางการค้าประชาสังคม พ.ศ.

๘

ภาคเอกชน และองค์กรภาคส่วนอื่น ในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์กลางการค้าประชาสังคมตามมติของสมัชชา
องค์กรภาคประชาสังคมหรือตามที่คณะกรรมการเห็นชอบ

(๕) สนับสนุน ร่วมมือ และประสานงานกับราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหาร
ส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ชุมชน ตลอดจนองค์กรภาคส่วนอื่น ให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริม
และพัฒนาศูนย์กลางการค้าประชาสังคม การสร้างกลไกในการทำงานในระดับภูมิภาคหรือระดับพื้นที่ การจัดตั้ง
กองทุนส่งเสริมและพัฒนาศูนย์กลางการค้าประชาสังคมในระดับท้องถิ่น รวมทั้งการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๖) รับผิดชอบจัดตั้งศูนย์การค้าประชาสังคม จัดทำทะเบียน และระบบฐานข้อมูลองค์กรภาค
ประชาสังคม

(๗) จัดให้มีสมัชชาองค์กรภาคประชาสังคมอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ในกรณีที่มีสมัชชา
องค์กรภาคประชาสังคมแห่งชาติมีข้อเสนอให้หน่วยงานของรัฐนำไปปฏิบัติหรือนำไปพิจารณาประกอบในการ
กำหนดนโยบาย ให้สำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอของสมัชชาองค์กร
ภาคประชาสังคม รวมทั้งสนับสนุนการทำงานขององค์กรภาคประชาสังคมในการดำเนินการตามมติสมัชชาอื่น
ที่เกี่ยวข้องให้บรรลุผลตามควรแก่กรณี

(๘) สนับสนุนการศึกษาวิจัย และเผยแพร่ผลการศึกษา การวิจัย การจัดอบรมเพื่อพัฒนา
ศักยภาพ การจัดการ และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์กลางการค้าประชาสังคม รวมทั้งการ
นำผลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ตลอดจนประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการดังกล่าว

(๙) ประเมินสถานการณ์ แนวโน้ม ปัจจัยแวดล้อมในทางสังคม เศรษฐกิจ กฎหมาย
นโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์กลางการค้าประชาสังคมอย่างเป็นระบบ จัดทำคลังความรู้ดิจิทัล
ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้และศูนย์บริการข้อมูลเพื่อเป็นศูนย์กลางด้านข้อมูลสื่อสาร กระบวนการ
สื่อสารสาธารณะเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับคนในสังคม และนำไปสู่การส่งเสริมและพัฒนาศูนย์กลาง
ประชาสังคมอย่างมีส่วนร่วม

(๑๐) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ คณะกรรมการบริหารกองทุน
คณะกรรมการประเมินผล และการคัดเลือกและเสนอชื่อกรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) และดำเนินการ
สรรหาผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ

(๑๑) จัดทำรายงานการเงินการบัญชีของสำนักงาน เสนอแผนงาน แผนการลงทุน
แผนการเงิน และงบประมาณประจำปี เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

(๑๒) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานและกองทุนเพื่อเผยแพร่ให้
ประชาชนทราบ

(๑๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น
มาตรา ๑๗ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ให้สำนักงานมี
อำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่าง ๆ

(๒) ก่อตั้งสิทธิ หรือทำนิติกรรมทุกประเภท

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาองค์การสหภาพแห่งชาติเกษตรกร พ.ศ.

๕

(๓) ทำความตกลง และร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๔) ลงทุน ร่วมลงทุน หรือสนับสนุนการลงทุน ถือครองหุ้นหรือเข้าเป็นหุ้นส่วนในกิจการ ขององค์กรหรือนิติบุคคลภาคธุรกิจ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงิน วิสาหกิจชุมชนตามกฎหมายวิสาหกิจชุมชน กิจการเพื่อสังคมตามกฎหมายส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม หรือในกองทุนตามกฎหมายหลักทรัพย์และตลาด หลักทรัพย์ ตามแผนการลงทุน การระดมทุน หรือการลงทุนเพื่อสังคม ที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการ

(๕) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุน

(๖) กู้หรือยืมเงินภายในและนอกราชอาณาจักร

(๗) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการต่าง ๆ

(๘) ประกอบกิจการในการหารายได้ให้กับกองทุน รับแปดตัวแทนหรือนายหน้า รับ มอบหมาย หรือรับจ้างบุคคลอื่นเพื่อประกอบกิจการต่าง ๆ ภายในขอบวัตถุประสงค์ของสำนักงาน

การดำเนินการตาม (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานมีผู้อำนวยการคนหนึ่ง มีหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่ของ สำนักงานขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ มีหน้าที่ควบคุมดูแลการดำเนินงานของสำนักงาน และเป็นผู้บังคับบัญชา พนักงานในสำนักงาน โดยมีรองผู้อำนวยการด้านบริหารงาน และรองผู้อำนวยการด้านบริหารกองทุนเป็น ผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติงานตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

การแต่งตั้งผู้อำนวยการต้องทำเป็นสัญญาจ้างตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด โดยรอง ประธานคนหนึ่งเป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้าง

การแต่งตั้งรองผู้อำนวยการให้ทำเป็นสัญญาจ้างกับสำนักงานตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ โดยให้ผู้อำนวยการเป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้าง

ในการแต่งตั้งและการจ้างผู้อำนวยการ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหา ผู้อำนวยการไม่น้อยกว่าห้าคน โดยต้องมีกรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) อย่างน้อยสองคนร่วมเป็น กรรมการสรรหาผู้อำนวยการด้วย นอกจากนี้ผู้รับการสรรหาเป็นผู้อำนวยการจะต้องไม่เป็นกรรมการใน คณะกรรมการ คณะกรรมการบริหารกองทุน และคณะกรรมการประเมินผล และมีอายุไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์ ในวันยื่นใบสมัคร ทั้งนี้ คณะกรรมการสรรหาอาจเสนอชื่อผู้มีความเหมาะสมมากกว่าหนึ่งชื่อก็ได้

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด

กรรมการสรรหาผู้อำนวยการไม่มีสิทธิสมัครเข้ารับการสรรหาเป็นผู้อำนวยการ

ให้กรรมการสรรหาผู้อำนวยการประชุมกันเองเพื่อเลือกประธานกรรมการสรรหา ผู้อำนวยการ และเลือกอีกคนหนึ่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการสรรหาผู้อำนวยการ

ให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการในการดำเนินการสรรหา

การประชุมคณะกรรมการสรรหาผู้อำนวยการให้นำมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

สำเนาร่างพระราชบัญญัติ.....สงเสริมและพัฒนาศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ.

๑๐

มาตรา ๑๙ ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการต้องทำงานเต็มเวลาให้แก่สำนักงาน และต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ และมีอายุไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์ในวันที่เข้ารับการคัดเลือก
- (๓) เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์เหมาะสมกับกิจการของสำนักงาน
- (๔) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗ (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗)

มาตรา ๒๐ ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันทำสัญญาจ้าง และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระ

มาตรา ๒๑ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว ให้ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๙
- (๔) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๕) ขาดการประชุมคณะกรรมการเกินสองครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร
- (๖) ถูกถอดถอนและถูกเลิกสัญญาจ้าง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ หรือโดยเหตุที่ไม่ผ่านการประเมินผลงานตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อตำแหน่งผู้อำนวยการว่างลง และยังไม่มีการแต่งตั้งผู้อำนวยการคนใหม่ หรือในกรณีผู้อำนวยการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นการชั่วคราว ให้รองผู้อำนวยการด้านบริหารงานปฏิบัติหน้าที่แทนกรณีไม่มีรองผู้อำนวยการด้านบริหารงาน หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองผู้อำนวยการด้านบริหารกองทุนปฏิบัติหน้าที่แทน

ในกรณีที่ไม่มีผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานของสำนักงานคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๒๒ ผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) บริหารกิจการและควบคุมดูแลงานโดยทั่วไปของสำนักงาน ตามกฎหมาย นโยบาย มติ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศของคณะกรรมการ
- (๒) วางระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงาน โดยไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย มติ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศของคณะกรรมการ
- (๓) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

สำเนาร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนากองทุนการกุศลเพื่อสังคม พ.ศ.

๑๑

มาตรา ๒๓ ในกิจการของสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนของสำนักงาน เพื่อการนี้ผู้อำนวยการอาจมอบอำนาจให้รองผู้อำนวยการหรือพนักงานของสำนักงานปฏิบัติหน้าที่เฉพาะอย่างแทนได้ ทั้งนี้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๓

กองทุนส่งเสริมและพัฒนากองทุนการกุศลเพื่อสังคม

มาตรา ๒๔ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงาน เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมและพัฒนากองทุนการกุศลเพื่อสังคม” มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการส่งเสริมและพัฒนากองทุนการกุศลเพื่อสังคมตามมาตรา ๔

มาตรา ๒๕ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นทุนประเดิม
- (๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี ทั้งนี้ ให้มีการจัดสรรเงินให้เพียงพอตามแผนการใช้เงินที่คณะกรรมการเสนอ
- (๓) เงินรายได้จากการจำหน่ายสลากการกุศล
- (๔) เงินรางวัลที่ไม่มีผู้มีสิทธิเรียกร้องเงินรางวัลตามกฎหมายสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา ๒๖
- (๕) เงินอุดหนุนจากภาคเอกชนหรือองค์กรอื่นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รัฐบาลต่างประเทศหรือองค์กรระหว่างประเทศ และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้กองทุนหรือสำนักงาน หรือเงินบริจาคภาษีให้แก่กองทุนในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยอธิบดีกรมสรรพากร
- (๖) เงินสมทบที่องค์กรการกุศลหรือราชการส่วนท้องถิ่นจ่ายให้กองทุน ตามประกาศที่คณะกรรมการกำหนด
- (๗) เงินที่ได้รับการสนับสนุนจากการทำความตกลงของสำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ กับหน่วยงานของรัฐที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการอันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๘) ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนองค์กรการกุศลเพื่อสังคม ค่าธรรมเนียมรายปี ค่าตอบแทนค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินการ
- (๙) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุน หรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายหรือโดยนิติกรรมอื่น
- (๑๐) รายได้หรือผลประโยชน์อื่นที่สำนักงานได้รับไม่ว่าโดยทางใด
- (๑๑) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน
- (๑๒) รายได้อื่น ๆ

สำเนา ร่างพระราชบัญญัติ.....ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของประชาชน พ.ศ.

๑๒

การรับเงินหรือทรัพย์สินตาม (๕) จะต้องไม่กระทำในลักษณะที่ทำให้สำนักงานขาดความเป็นอิสระหรือความเป็นกลาง

มาตรา ๒๖ ให้เงินรางวัลที่ไม่มีผู้มีสิทธิเรียกร้องเงินรางวัลตามมาตรา ๒๖ ตามกฎหมายสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลตกเป็นของกองทุน

การส่งเงินรางวัลที่ไม่มีผู้มีสิทธิเรียกร้องเข้ากองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๗ บรรดารายได้ของสำนักงานและของกองทุน ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายवादวยเงินคงคลัง และกฎหมายवादวยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๒๘ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วยกรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคม ตามมาตรา ๕ (๒) เป็นประธานกรรมการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๕ (๓) ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจำนวนสี่คน ในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนไม่น้อยกว่าสิบปีจำนวนสองคน และด้านการบริหารกองทุนจำนวนสองคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้รองผู้อำนวยการด้านบริหารกองทุนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) มาเป็นอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๙ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนที่สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๒) บริหารกองทุน การรับ การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุน รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการระดมทุน การลงทุน การจัดหาผลประโยชน์ และการจัดการกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๓) พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม ตามระเบียบของคณะกรรมการบริหารกองทุน

(๔) รายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๕) แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญทำหน้าที่กลั่นกรอง หรือพิจารณาอนุมัติโครงการ หรือให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ ตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๒ (๑๒)

(๖) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนมอบหมาย

สำเนาร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนากองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.

๑๓

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย รวมทั้งกระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน

มาตรา ๓๐ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง และการประชุมของคณะกรรมการบริหารกองทุนโดยอนุโลม

หมวด ๔

การส่งเสริมและพัฒนากองค์กรภาคประชาสังคม

มาตรา ๓๑ เพื่อให้การดำเนินการตามแผนงานด้านการส่งเสริมและพัฒนากองค์กรภาคประชาสังคมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ให้รัฐมนตรีเสนอแผนปฏิบัติการต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ

มาตรา ๓๒ การส่งเสริมและพัฒนากองค์กรภาคประชาสังคมตามพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) สนับสนุนให้องค์กรภาคประชาสังคม รวมทั้งบุคลากรขององค์กรภาคประชาสังคม มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพในการทำงาน มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ มีธรรมาภิบาล และสามารถพึ่งตนเองได้

(๒) เสริมสร้างกระบวนการและบทบาทการมีส่วนร่วมในการทำงานขององค์กรภาคประชาสังคมให้มีความเข้มแข็ง เป็นพลังทางสังคมที่มีบทบาทในการแก้ไขปัญหา การพัฒนาชุมชน สังคม การจัดทำหรือผลักดันบทบัญญัติกฎหมายหรือนโยบายสาธารณะทั้งในระดับชาติ ระดับท้องถิ่น การปฏิรูปประเทศ

(๓) เสริมสร้างบทบาทการเป็นหุ้นส่วนในการทำงานขององค์กรภาคประชาสังคม นำไปสู่การเป็นภาคประชาสังคมที่มีบทบาทในการทำงานร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนอื่นในฐานะที่เป็นหุ้นส่วนในการทำงาน

(๔) สนับสนุนประชาชนให้มีการรวมกลุ่มในการทำงานเพื่อชุมชน สังคม หรือเกิดเป็นองค์กรภาคประชาสังคมที่มีความหลากหลายตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมาย พื้นที่ ประเด็น สนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมในเชิงประเด็น พื้นที่ กลุ่มเป้าหมาย หรือความเชี่ยวชาญ รวมทั้งการเชื่อมโยงประสานงาน เป็นเครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมในการทำงานเชิงบูรณาการ

(๕) เสริมสร้างให้องค์กรภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมและมีบทบาทในการทำงานเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งให้กับประชาชน ชุมชน สถาบันครอบครัว ให้เป็นพลเมืองที่มีจิตสาธารณะ และตระหนักในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครอง การปลูกฝังวัฒนธรรมในการมีส่วนร่วมและคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่กฎหมายกำหนด

สำเนา ร่างพระราชบัญญัติ.....ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาชน พ.ศ.

๑๔

มาตรา ๓๓ การจัดทำหลักเกณฑ์ เงื่อนไขการพิจารณาให้ทุนสนับสนุนแก่องค์กรภาคประชาสังคม หรือแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้คำนึงถึงการพัฒนาที่มีความยั่งยืน และหลักการข้อหนึ่งข้อใด ดังต่อไปนี้

- (๑) การพัฒนาศักยภาพขององค์กรภาคประชาสังคม และบุคลากรในองค์กรภาคประชาสังคม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- (๒) การมีส่วนร่วมของประชาชน การทำงานร่วมกับชุมชน และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับทุน
- (๓) การทำงานอย่างมียุทธศาสตร์ และบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานของรัฐและองค์กรภาคประชาสังคม
- (๔) การเข้าถึงแหล่งทุนขององค์กรภาคประชาสังคมอย่างเปิดกว้าง โดยคำนึงถึงหลักความเท่าเทียมและความหลากหลายของผู้ขอรับทุน
- (๕) ให้ความสำคัญกับผลลัพธ์หรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น หรือการทำงานเชิงรุกของกองทุน และจัดทำแผนงานให้ทุนสนับสนุนแก่โครงการหรือกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- (๖) การจัดการความรู้ ประสบการณ์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนรูปแบบใหม่

มาตรา ๓๔ องค์กรภาคประชาสังคมที่ประสงค์จะขอรับการสนับสนุนหรือส่งเสริมตามกฎหมายนี้ ให้ยื่นคำขอจัดแจ้งต่อสำนักงาน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๕ ภายใต้บทบัญญัติมาตรา ๓๔ ให้องค์กรภาคประชาสังคมได้รับสิทธิประโยชน์ดังต่อไปนี้

- (๑) ขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ที่คณะกรรมการกำหนด
- (๒) การช่วยเหลือจากสำนักงานในทางวิชาการ การส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กร การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร โอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรในการทำงานจากภาคส่วนอื่น หรือในด้านที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม
- (๓) สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากร ตามที่กำหนดในมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ โดยให้รวมถึงบุคคลที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรภาคประชาสังคมที่ได้จัดแจ้งตามกฎหมายนี้ด้วย

(๔) สิทธิประโยชน์หรือการช่วยเหลืออื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๖ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมบทบาท พัฒนาศักยภาพ และเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรภาคประชาสังคมในระดับท้องถิ่น ให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ โดยให้ได้รับค่าใช้จ่ายจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจจัดสรรงบประมาณของตนเองเพื่อตั้งเป็นกองทุนส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมส่วนท้องถิ่น ได้ตามกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหรือระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

สำเนาร่างพระราชบัญญัติ.....สงเสริมและพัฒนาศักยภาพ..... พ.ศ.

๑๕

มาตรา ๓๗ องค์กรภาคประชาสังคมมีสิทธิได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับเงินที่ได้รับการอุดหนุนตามมาตรา ๓๓ หรือเงินซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานหรือหน่วยงานของรัฐอื่น และดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ประมุขราชการกำหนดตาม

มาตรา ๓๘ บุคคลซึ่งให้การสนับสนุนองค์กรภาคประชาสังคมได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรตามที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร เฉพาะการบริจาคเงินให้แก่กองทุน หรือให้การสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรภาคประชาสังคม หรือให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานหรือหน่วยประสานงาน หรือการสนับสนุนในรูปแบบของการลงทุนเพื่อสังคม หรือการสนับสนุนอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๙ บุคคลซึ่งบริจาคเงินให้แก่กองทุนมีสิทธินำจำนวนเงินที่บริจาคไปหักเป็นค่าลดหย่อนหรือรายจ่าย เช่นเดียวกับการบริจาคเพื่อองค์กรสาธารณประโยชน์ตามประมวลรัษฎากร ทั้งนี้ ในการดำเนินการของกรมสรรพากรเกี่ยวกับการหักค่าลดหย่อนหรือรายจ่ายดังกล่าว ให้กรมสรรพากรรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการประกอบด้วย

มาตรา ๔๐ การสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรภาคประชาสังคมซึ่งอาจได้รับสิทธิประโยชน์ตามมาตรา ๓๘ ต้องเป็นการจัดจ้างหรือให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมหรือการดำเนินงาน รวมทั้งการสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน การวิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรมหรือองค์ความรู้ การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับบุคลากรขององค์กรภาคประชาสังคม หรือประสิทธิภาพในการดำเนินงานหรือการบริหารจัดการขององค์กรภาคประชาสังคม

บุคคลใดจะได้รับสิทธิประโยชน์ตามวรรคหนึ่งในลักษณะใด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามข้อเสนอของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๑ บุคคลซึ่งให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานอาจได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรตามที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร เฉพาะการบริจาคเงินหรือทรัพย์สินที่ตีราคาเป็นเงินได้ให้แก่สำนักงาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามข้อเสนอของคณะกรรมการ

การตีราคาทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ถือตามราคาที่จำหน่ายได้ในปีภาษีที่ได้รับบริจาค หรือตามราคาที่ยังซื้อทรัพย์สินนั้นตามปกติ

หมวด ๕

การบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินงาน

มาตรา ๔๒ การบัญชีของสำนักงานให้จัดทำตามหลักสากล ตามแบบและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงินการบัญชีและการพัสดุของสำนักงาน ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละครั้ง

สำเนาร่างพระราชบัญญัติ.....ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิพลเมือง พ.ศ.

๑๖

มาตรา ๔๓ ให้สำนักงานจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการ ส่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ในทุกรอบปี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือบุคคลภายนอกตามที่คณะกรรมการ แต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้สอบบัญชีและประเมินผลการใช้จ่ายเงิน และทรัพย์สินของสำนักงาน แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๔๔ ทุก ๆ ปีให้สำนักงานจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการ โดยแสดงงบดุลบัญชีทำการ และบัญชีกำไรขาดทุนของผู้สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้อง พร้อมทั้งรายงานของผู้สอบบัญชี รวมทั้ง แสดงผลงานของสำนักงานในปีที่ล่วงมาด้วย และให้คณะกรรมการเสนอรายงานประจำปีดังกล่าวต่อ คณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๔๕ ทุกสามปีให้ถือว่าเป็นรอบการประเมินให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการ ดำเนินงานของกองทุน โดยคณะกรรมการประเมินผล เพื่อทำการประเมินดังต่อไปนี้

- (๑) ประเมินผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกองทุน
- (๒) รายงานข้อจำกัดหรืออุปสรรคของการดำเนินกิจการของกองทุน
- (๓) ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน
- (๔) รายงานผลการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการในทุกรอบการ

ประเมิน

มาตรา ๔๖ ให้มีคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนและสำนักงานจำนวน เจ็ดคน ประกอบด้วยผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทน กรมบัญชีกลาง และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนห้าคนซึ่งคณะกรรมการคัดเลือกจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญอย่าง น้อยสิบปี ในด้านการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมสองคน ด้านการบริหารกองทุนสองคน และ ด้านการประเมินผลหนึ่งคน และให้คณะกรรมการประเมินผลแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรเป็นเลขานุการ

ให้คณะกรรมการประเมินผล จัดทำรายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานประจำปีเสนอ ต่อกรมบัญชีกลางภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับกับ การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง และการประชุมของ คณะกรรมการประเมินผลโดยอนุโลม

มาตรา ๔๗ คณะกรรมการประเมินผลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนและสำนักงาน
- (๒) รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการประเมินผลมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนและ สำนักงานจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผลได้

สำเนา ร่างพระราชบัญญัติ...ส่งเสริมและพัฒนางานองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.

๑๗

มาตรา ๔๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการประเมินผลอาจแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือมอบหมายให้ปฏิบัติการอย่างหนึ่ง อย่างใดได้ตามที่เห็นสมควร

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๙ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนางานองค์กรภาคประชาสังคม ตามระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนางานองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ปฏิบัติหน้าที่เป็น คณะกรรมการไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่ง ร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๐ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิคณะกรรมการครบถ้วน ให้คณะกรรมการเริ่ม ดำเนินกระบวนการสรรหาบุคคลเป็นผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๑ ในวาระเริ่มแรกก่อนที่สำนักงานจะได้รับงบประมาณรายจ่ายประจำปี เมื่อมี คณะกรรมการตามมาตรา ๕ แล้ว ให้คณะรัฐมนตรีจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเป็นทุนประเดิมตามมาตรา ๒๕ (๑)

มาตรา ๕๒ ในระหว่างที่ยังไม่มีการจัดตั้งสำนักงานหรือแต่งตั้งผู้อำนวยการตาม พระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนางานองค์กรภาคประชาสังคมพิจารณาอนุญาตให้สถาบัน พัฒนางานองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เป็นสำนักงานชั่วคราวตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีการแต่งตั้ง เจ้าหน้าที่ของสถาบันพัฒนางานองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการตามมาตรา ๕ และเมื่อพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาความจำเป็นในการยกเลิกระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนางานองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๕๓ เมื่อพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติให้มีการ โอนบรรดาหน้าที่และอำนาจ กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ งบประมาณ และเงินรายได้ของกองกิจการ อาสาสมัครและภาคประชาสังคม กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ ไปเป็นของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

มาตรา ๕๔ เมื่อพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติให้มีการ โอนบรรดาหน้าที่และอำนาจ กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ งบประมาณ และเงินรายได้ของสำนักประสาน เครือข่ายประชาสังคม กลุ่มยุทธศาสตร์และชบวนชุมชนเข้มแข็ง ไปเป็นของสถาบันพัฒนางานองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

มาตรา ๕๕ เมื่อมีการประกาศจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมและพัฒนางานองค์กรภาคประชาสังคม เป็นครั้งแรกหลังจากวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐบาลจัดสรรเงินอุดหนุนไว้ที่สำนักงานปลัดสำนัก นายกรัฐมนตรีเป็นการจ่ายขาด เพื่อเป็นทุนประเดิมเบื้องต้นให้แก่สำนักงานที่จัดตั้งขึ้นดังกล่าว เป็นจำนวนไม่ น้อยกว่าห้าร้อยล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเบื้องต้นในการดำเนินการให้เกิดการดำเนินการเพื่อพัฒนาและ

สำเนาร่างพระราชบัญญัติ.....สงเสริมและคุ้มครองการค้าสงคม พ.ด.

๑๘

สงเสริมให้เกิดการรวมตัวกันขององค์กรภาคประชาสงคมอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ ภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศ
จัดตั้งสำนักงาน และการจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่สำนักงานให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานปลัดสำนัก
นายกรัฐมนตรีกำหนด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

สำเนาร่างพระราชบัญญัติ.....ส่งเสริมและพัฒนางานองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนางานองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ...

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคน ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ได้ เสนอร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนางานองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ... ต่อรัฐสภา และได้จัดทำบันทึก วิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่มาตรา ๔๒ กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้บัญญัติรับรองเสรีภาพ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นองค์กร หรือหมู่คณะอื่น อีกทั้งในมาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๖๐ แห่ง กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดหน้าที่ของรัฐในการส่งเสริมให้กลุ่มของ ประชาชนที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มทางสังคม ชุมชน องค์กร มีความเข้มแข็ง สามารถใช้หรือบังคับการให้เป็นไปตาม สิทธิของชุมชน รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับองค์กรภาคประชาสังคม เพื่อเป็นพลังทางสังคมที่ มีส่วนร่วมและมีบทบาทการเป็นหุ้นส่วนในการทำงานเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคม การสร้างความเป็นธรรมและการ จัดการปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม และนำไปสู่การขับเคลื่อนประเทศตามที่กำหนดในยุทธศาสตร์ชาติและการ ปฏิรูปประเทศ

ทั้งนี้ บทบาทในการทำงานขององค์กรภาคประชาสังคม เป็นองค์กรมีบทบาทสำคัญใน ๔ บทบาทสำคัญ กล่าวคือ (๑) การให้ความช่วยเหลือประชาชน รวมทั้งการดำเนินการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อให้การช่วยเหลือและ ค้ำครองประชาชน โดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสอื่นๆ ให้ได้รับโอกาส ความ เสมอภาค ความเป็นธรรม และนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีและพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน (๒) ส่งเสริมให้ประชาชนมี บทบาทและมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (๓) สนับสนุนให้ประชาชนมีการรวมกลุ่มทางสังคม และมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะทั้งใน ระดับชาติและระดับท้องถิ่น และพัฒนาความเข้มแข็งเพื่อให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการตนเอง (๔) การปลูกฝัง ค่านิยมของความเป็นพลเมืองให้มีจิตสำนึกสาธารณะ มีความตระหนักในการแก้ไขปัญหาสังคม สามารถดำเนินการ ใช้สิทธิหรือบังคับการให้เป็นไปตามสิทธิของชุมชนในด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ความคุ้มครอง พิทักษ์ บังคับให้เป็นไปตามสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย

ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ซึ่งจัดทำขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ แห่งกฎหมาย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับพระราชบัญญัติการทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งได้ให้ความสำคัญและกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการพัฒนางานองค์กรภาคประชาสังคมใน ๓ ประเด็น ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทาง สังคม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ กล่าวคือ การให้ ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น ชุมชน มาร่วม

สำเนา ร่างพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาระบบการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.

ขับเคลื่อนและพัฒนาโดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การสนับสนุนให้องค์กรภาคประชาสังคมมีบทบาทในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้ภาครัฐดำเนินการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐโดยให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะองค์กรภาคประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส นอกจากนี้ได้กำหนดให้ภาครัฐจัดทำกลไกเชิงบูรณาการในการทำงานร่วมกับองค์กรภาคประชาสังคมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง ทั้งที่มีอยู่ในปัจจุบันและในอนาคต

แต่โดยที่ปัจจุบันยังขาดกฎหมายที่สนับสนุน ส่งเสริม และสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรภาคประชาสังคม และขาดกลไกการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างองค์กรภาคประชาสังคม ภาครัฐ และภาคส่วนอื่น เพื่อให้องค์กรภาคประชาสังคมมีบทบาทในการมีส่วนร่วม และเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐและภาคส่วนอื่นในการพัฒนาอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นกลไกในการช่วยจัดการปัญหาความเหลื่อมล้ำและปัญหาความขัดแย้ง และสร้างความเป็นธรรมในสังคม บรรลุเป้าหมายในการปฏิรูปประเทศและนำไปสู่การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ทั้งนี้โดยอาศัยมาตรา ๑๓๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่รับรองให้ประชาชนมีสิทธิเข้าชื่อเพื่อเสนอร่างกฎหมาย ดังนั้น องค์กรภาคประชาสังคมจึงรวมกลุ่มกันเสนอร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ตามกระบวนการเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ... มีสาระสำคัญดังนี้

(๒.๑) บทนิยาม (ร่าง มาตรา ๓)

กำหนดนิยามองค์กรภาคประชาสังคม คณะกรรมการ คณะกรรมการประเมินผล กองทุน สำนักงาน สมัชชาองค์กรภาคประชาสังคม ผู้อำนวยการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐมนตรี

“องค์กรภาคประชาสังคม” หมายความว่า องค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรธุรกิจ ไม่ว่าจะมีส่วนสถานะเป็นนิติบุคคลหรือไม่ก็ตาม จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของชุมชน ท้องถิ่น สังคมหรือส่วนรวม โดยไม่แสวงหากำไรมาแบ่งปันกัน แต่ไม่รวมถึงนิติบุคคล องค์กรหรือคณะบุคคลที่จัดตั้งและดำเนินการเพื่อเอื้อประโยชน์ให้พรรคการเมือง องค์กรธุรกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ทั้งโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

“สมัชชาองค์กรภาคประชาสังคม” หมายความว่า กระบวนการที่องค์กรภาคประชาสังคม รวมทั้งภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องได้รวมประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเรียนรู้อย่างสมานฉันท์

(๒.๒) ผู้รักษาการตามกฎหมาย

กำหนดให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย

สำเนาร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาศูนย์กลางการค้าประชาสังคม พ.ศ.

(๒.๓) คณะกรรมการ

กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์กลางการค้าประชาสังคม โดยมีมุ่งหมายให้เป็นคณะกรรมการที่มีบทบาทสำคัญในการทำงานเชิงรุกเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศูนย์กลางการค้าประชาสังคม ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

องค์ประกอบและที่มาของคณะกรรมการ (ร่าง มาตรา ๕)

กำหนดให้มีกรรมการจำนวน ๑๗ คน ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๕ คน กรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคม จำนวน ๗ คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์กลางการค้าประชาสังคมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน จำนวน ๓ คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการบริหารจัดการกองทุน จำนวน ๑ คน โดยกำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงานเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งพนักงานของสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการไม่เกินสองคน

การได้มาซึ่งกรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคม มาจากการคัดเลือกกันเองขององค์กรภาคประชาสังคมที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรภาคประชาสังคมในการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ไม่น้อยกว่า ๕ ปี และได้จัดแจ้งตามกฎหมายนี้

สำหรับการได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้รัฐมนตรีคัดเลือกจากรายชื่อที่เสนอโดยกรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยรายชื่อที่เสนอนั้นต้องมีจำนวนเป็น ๒ เท่าของจำนวนกรรมการ

ประธานกรรมการ มาจากการคัดเลือกกรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคม ตามมาตรา ๕ (๒) และรองประธานกรรมการคนที่หนึ่งและคนที่สอง มาจากการคัดเลือกกรรมการ ตามมาตรา (๑) (๒) และ (๓)

บัญชีรายชื่อกรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) ให้มีการเสนอรายชื่อเป็นกรรมการจำนวนสองเท่าของจำนวนที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕ (๒) และ (๓) ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความหลากหลายทางเพศ โดยให้สำนักงานจัดทำบัญชีรายชื่อสำรองประกาศไว้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยมีระยะเวลาสี่ปี (ร่าง มาตรา ๖)

กำหนดให้กรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมตามมาตรา ๕ (๒) และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระไม่ได้ เมื่อกรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่มีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด (ร่าง มาตรา ๘) กำหนดให้การพ้นตำแหน่งเป็นไปตามวาระการดำรงตำแหน่ง ในกรณีนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้เป็นไปตามเงื่อนไข (ร่าง มาตรา ๑๐)

องค์ประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยทุกสามเดือนหรือน้อยกว่าสี่ครั้งในแต่ละปีงบประมาณ ในการปฏิบัติหน้าที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาให้กรรมการผู้นั้นแจ้งให้ที่ประชุมทราบ และให้ที่ประชุมพิจารณาว่ากรรมการผู้นั้นสมควรจะอยู่ในที่ประชุมและมีมติในการประชุมเรื่องนั้นได้หรือไม่ สำหรับการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด โดยกำหนดให้เปิดเผยข้อมูลการประชุมคณะกรรมการต่อสาธารณชน เว้นแต่เป็นกรณีที่อาจส่งผลเสียต่อการดำเนินงานของกองทุนหรือสำนักงาน (ร่าง มาตรา ๑๑)

สำเนา ร่างพระราชบัญญัติ... ส่งเสริมและพัฒนากองกรภาคประชาสังคม พ.ศ. ...

อำนาจหน้าที่ของกรรมการ

กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ (ร่าง มาตรา ๑๒) ด้านการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน การเสนอแนะและให้ความเห็น คำปรึกษาต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ในการปรับปรุงกฎหมายนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากร การส่งเสริมการลงทุน การส่งเสริม และพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม การสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพและความเข้มแข็งขององค์กรภาคประชาสังคม ให้มีบทบาทในการพัฒนาความเข้มแข็งให้กับประชาชนมีบทบาทการเป็นหุ้นส่วนในการทำงาน ร่วมกับภาคส่วนอื่น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนและสามารถพึ่งพาตนเองได้ สนับสนุนด้านการศึกษาวิจัย การฝึกอบรม การจัดทำระบบฐานข้อมูล การประสานงานกับราชการส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานการสร้าง กลไกในการส่งเสริมองค์กรภาคประชาสังคมในระดับท้องถิ่น กำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการจัดสมาชิก องค์กรภาคประชาสังคม การดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมและพัฒนากองกรภาคประชาสังคม จัดทำ หลักเกณฑ์การดำเนินงานและการบริหารจัดการกองทุน กำหนดนโยบาย วางระเบียบข้อบังคับในการบริหาร จัดการสำนักงาน ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ รายงานผลการดำเนินงานให้รัฐมนตรีทราบเป็นประจำทุก ปี

โดยกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือ ปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (๑) คณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์ส่งเสริมภาคประชาสังคม (๒) คณะอนุกรรมการส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาศักยภาพและความเข้มแข็งขององค์กรภาคประชาสังคม (๓) คณะอนุกรรมการส่งเสริมการลงทุน เพื่อสังคมและการระดมทุนทางสังคม (๔) คณะอนุกรรมการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย โดยการ ประชุมคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (ร่าง มาตรา ๑๓)

เบี้ยประชุม ค่าตอบแทน หรือผลประโยชน์ตอบแทน (ร่าง มาตรา ๑๔)

กำหนดให้ประธานกรรมการ กรรมการ กรรมการบริหารกองทุน กรรมการประเมินผล ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ อนุกรรมการ และคณะทำงาน ได้รับเบี้ยประชุม ค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ตามที่ คณะกรรมการกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๒.๔) สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากองกรภาคประชาสังคม (หมวด ๒ ร่าง มาตรา ๑๕ ถึง ร่าง มาตรา ๒๓) กำหนดเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงาน อำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ผู้อำนวยการสำนักงาน รอง ผู้อำนวยการสำนักงาน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การจัดตั้งสำนักงาน (ร่าง มาตรา ๑๕)

กำหนดให้จัดตั้งสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากองกรภาคประชาสังคม เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วน ราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการ งบประมาณหรือกฎหมายอื่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ในกำกับของสำนักนายกรัฐมนตรี

อำนาจหน้าที่ของสำนักงาน (ร่าง มาตรา ๑๖)

ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการจัดทำร่างนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน และแผนปฏิบัติการว่า ด้วยการส่งเสริมและพัฒนากองกรภาคประชาสังคม สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและ

สำเนาร่างพระราชบัญญัติ.....สงเสริมและคุ้มครององค์กรภาคประชาสังคม นศ.

นโยบายด้านการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็ง บทบาทการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคประชาสังคมและบุคลากรขององค์กรภาคประชาสังคม เป็นศูนย์ปฏิบัติการ ตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน แผนปฏิบัติการ รวมทั้งดำเนินการเพื่อเชื่อมโยงประสานการดำเนินงานกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ราชการบริหารส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และภาคส่วนอื่นๆใน การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม รับผิดชอบองค์กรภาคประชาสังคม จัดทำทะเบียนและ ระบบฐานข้อมูล จัดให้มีสมาชิกขององค์กรภาคประชาสังคม สนับสนุนการศึกษาวิจัย เผยแพร่ผลการศึกษาวิจัยและ ประเมินผลสัมฤทธิ์ ดำเนินการจัดอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ ประเมินสถานการณ์ แนวโน้ม ปัจจัยแวดล้อมในทาง สังคม เศรษฐกิจ กฎหมาย นโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมอย่างเป็น ระบบ จัดทำคลังความรู้ดิจิทัล ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้และศูนย์บริการข้อมูลเพื่อเป็นศูนย์กลางด้าน ข้อมูลสื่อสาร รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ คณะกรรมการบริหารกองทุน คณะกรรมการประเมินผล และการคัดเลือกและเสนอชื่อกรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) และดำเนินการสรรหาผู้อำนวยการและรอง ผู้อำนวยการ การจัดทำรายงานการเงินการบัญชีของสำนักงาน เสนอแผนงาน แผนการลงทุน แผนการเงิน และ งบประมาณประจำปี รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานและกองทุนเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานในการดำเนินการเพื่อสร้างรายได้ (ร่าง มาตรา ๑๗)

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนและสำนักงาน ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ในการถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่าง ๆ ก่อตั้งสิทธิหรือทำนิติกรรมทุกประเภท ทั้งนี้ เพื่อ ทำให้เกิดการบริหารจัดการด้านงบประมาณแบบยั่งยืน โดยเน้นการพึ่งพาตนเองและเน้นการลดภาระพึ่งพิงจาก งบประมาณของรัฐ จึงได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเพื่อสร้างรายได้และทำให้เกิดความคล่องตัวใน การบริหารจัดการใน ๓ รูปแบบ กล่าวคือ (๑) อำนาจหน้าที่ในการระดมเงินทุน หรือการระดมทรัพยากรในการ ทำงานแบบมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ เช่น การทำความตกลงและร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่นทั้ง ภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ หรือการกู้หรือยืมเงินภายในและนอกราชอาณาจักร (๒) อำนาจหน้าที่ในการลงทุน ร่วมลงทุน หรือสนับสนุนการลงทุน การถือครองหุ้นหรือเข้าเป็นหุ้นส่วนในกิจการของ องค์กรหรือนิติบุคคลภาคธุรกิจ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงิน วิสาหกิจชุมชนตามกฎหมายวิสาหกิจชุมชน กิจการ เพื่อสังคมตามกฎหมายส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม หรือในกองทุนตามกฎหมายหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามแผนการลงทุน การระดมทุนหรือการลงทุนเพื่อสังคมที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการ (๓) อำนาจหน้าที่ ในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนให้เกิดการลงทุนเพื่อสังคม หรือในการบริหารจัดการรายได้จากการดำเนินการใน รูปแบบต่างๆ เช่น อำนาจหน้าที่ในการออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุน การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ประกอบกิจการในการหารายได้ให้กับกองทุน รับแปดตัว แทนหรือนายหนา รับมอบหมายหรือรับจ้างบุคคลอื่นเพื่อประกอบกิจการต่าง ๆ ภายในขอบวัตถุประสงค์ของ สำนักงาน

ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการของสำนักงาน (ร่าง มาตรา ๑๘)

ให้สำนักงานมีผู้อำนวยการ ๑ คน ได้มาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหาผู้อำนวยการ และ กำหนดให้มีรองผู้อำนวยการด้านบริหารงาน และรองผู้อำนวยการด้านบริหารกองทุน เป็นผู้ช่วยสั่งและ ปฏิบัติงานตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

สำเนา ร่างพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ช.

การแต่งตั้งผู้อำนวยการต้องทำเป็นสัญญาจ้างตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด โดยรองประธานคนหนึ่งเป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้าง และการแต่งตั้งรองผู้อำนวยการให้ทำเป็นสัญญาจ้างกับสำนักงานตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ โดยให้ผู้อำนวยการเป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้าง

คุณสมบัติของผู้อำนวยการ (ร่าง มาตรา ๑๙)

โดยคุณสมบัติของผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปีบริบูรณ์ และมีอายุไม่เกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์ในวันที่เข้ารับการคัดเลือก เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์เหมาะสมกับกิจการของสำนักงาน ต้องทำงานเต็มเวลาให้แก่สำนักงาน รวมทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด

วาระการดำรงตำแหน่งของผู้อำนวยการ (ร่าง มาตรา ๒๐)

กำหนดให้ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี นับแต่วันทำสัญญาจ้างและอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ไม่เกินสองวาระ

อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการ

รับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ มีหน้าที่ควบคุมดูแลการดำเนินงานของสำนักงาน และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานในสำนักงาน (ร่าง มาตรา ๑๘) รวมทั้งอำนาจหน้าที่ในการบริหารกิจการและควบคุมดูแลงานโดยทั่วไปของสำนักงาน ตามกฎหมาย นโยบาย มติ ข้อบังคับ ระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการ วางระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงาน โดยไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย มติ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศของคณะกรรมการ (ร่าง มาตรา ๒๒)

(๒.๕) กองทุนส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม (หมวด ๓ ร่าง มาตรา ๒๔ ถึง ร่าง มาตรา ๓๐)

การจัดตั้งกองทุนส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม

ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงาน เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม” มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมตามหมวด ๔ (ร่าง มาตรา ๒๔) โดยบรรดารายได้ของสำนักงานและของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน (ร่าง มาตรา ๒๗)

ที่มาของเงินในกองทุน (ร่าง มาตรา ๒๕)

กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- เงินที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นทุนประเดิม เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปีโดยให้มีการจัดสรรเงินให้เพียงพอตามแผนการใช้เงินที่คณะกรรมการเสนอ เงินรายได้จากการจำหน่ายสลากการกุศล เงินรางวัลที่ไม่มีผู้มีสิทธิเรียกร้องเงินรางวัลตามกฎหมายสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
- เงินอุดหนุนจากภาคเอกชนหรือองค์กรอื่นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้กองทุนหรือสำนักงานหรือเงินบริจาคภาษีให้แก่กองทุนในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยอธิบดีกรมสรรพากร .

สำเนา ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาดังกล่าวขององค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.

- เงินสมทบที่องค์กรภาคประชาสังคมหรือราชการส่วนท้องถิ่นจ่ายให้กองทุนตามประเภทที่คณะกรรมการกำหนด เงินที่ได้รับการสนับสนุนจากการทำความตกลงของสำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ กับหน่วยงานของรัฐที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการอันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
- ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนองค์กรภาคประชาสังคม ค่าธรรมเนียมรายปี ค่าตอบแทน และค่าบริการเงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายหรือโดยนิตกรรมอื่น รายได้หรือผลประโยชน์อื่นที่สำนักงานได้รับไม่ว่าโดยทางใด รวมทั้งดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนและรายได้อื่น ๆ

คณะกรรมการบริหารกองทุน

กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุน จำนวน ๗ คน ประกอบด้วย กรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคม ตามมาตรา ๕ (๒) เป็นประธานกรรมการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๕ (๓) ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจำนวน ๔ คน ในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนไม่น้อยกว่าสิบปีจำนวนสองคน และด้านการบริหารกองทุนจำนวนสองคน เป็นกรรมการ (ร่าง มาตรา ๒๘) โดยคณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนด (ร่าง มาตรา ๒๙) สำหรับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง และการประชุมของคณะกรรมการบริหารกองทุน ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับกับโดยอนุโลม (ร่าง มาตรา ๓๐)

(๒.๖) การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม (หมวด ๔ ร่าง มาตรา ๓๑ ถึง ร่าง มาตรา ๔๑)

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม (ร่าง มาตรา ๓๑)

เพื่อให้การดำเนินการตามแผนงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ให้รัฐมนตรีเสนอแผนปฏิบัติการต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ

วัตถุประสงค์และแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม (ร่าง มาตรา ๓๒)

เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมอย่างยั่งยืน ได้กำหนดเป้าหมายสำคัญรวมทั้งมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ (๑) สนับสนุนองค์กรภาคประชาสังคม รวมทั้งบุคลากรขององค์กรภาคประชาสังคม ให้มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพในการทำงาน มีธรรมาภิบาลและสามารถพึ่งตนเองได้ (๒) เสริมสร้างกระบวนการและบทบาทการมีส่วนร่วมในการทำงานขององค์กรภาคประชาสังคมให้มีความเข้มแข็ง (๓) เสริมสร้างบทบาทการเป็นหุ้นส่วนในการทำงานขององค์กรภาคประชาสังคม (๔) สนับสนุนประชาชนให้มีการรวมกลุ่มในการทำงานเพื่อชุมชน สังคม เชื่อมโยง ประสานงาน เป็นเครือข่ายขององค์กรภาคประชาสังคมในการทำงานเชิงบูรณาการ และ (๕) เสริมสร้างให้องค์กรภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมและมีบทบาทในการทำงานเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งให้กับประชาชน ชุมชน สถาบันครอบครัว ให้เป็นพลเมืองที่มีจิตสาธารณะ และตระหนักในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

สำเนาร่างพระราชบัญญัติ.....ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.

ประเทศและการปกครอง การปลูกฝังวัฒนธรรมในการมีส่วนร่วมและคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่กฎหมายกำหนด

หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ทุนสนับสนุน (ร่าง มาตรา ๓๓)

มีการจัดทำหลักเกณฑ์ เงื่อนไขการพิจารณาให้ทุนสนับสนุนแก่องค์กรภาคประชาสังคม หรือแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดรูปแบบของการสนับสนุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด องค์กรภาคประชาสังคมที่สามารถขอรับการสนับสนุนจะต้องจัดแจ้งต่อสำนักงาน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การจัดแจ้งองค์กรภาคประชาสังคม (ร่าง มาตรา ๓๔)

องค์กรภาคประชาสังคมที่ประสงค์จะขอรับการสนับสนุนหรือส่งเสริมตามกฎหมายนี้ ให้ยื่นคำขอจัดแจ้งต่อสำนักงานตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

สิทธิประโยชน์ขององค์กรภาคประชาสังคมที่มีการจัดแจ้งตามกฎหมายนี้ (ร่าง มาตรา ๓๕)

ให้องค์กรภาคประชาสังคมที่จัดแจ้งตามกฎหมายได้รับสิทธิประโยชน์ ในการขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ที่คณะกรรมการกำหนด การช่วยเหลือจากสำนักงานในทางวิชาการ การส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กร การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร หรือในด้านที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม รวมทั้งสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรตามที่กำหนดในมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ โดยให้รวมถึงบุคคลที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรภาคประชาสังคมที่ได้จัดแจ้งตามกฎหมายนี้ด้วย

นอกจากนั้น องค์กรภาคประชาสังคมที่ได้จัดแจ้งตามกฎหมายนี้มีสิทธิในการเสนอรายชื่อและคัดเลือกกรรมการ ตามมาตรา ๕ (๒) รวมทั้งมีสิทธิในการเข้าร่วมหรือดำเนินการสมัชชาขององค์กรภาคประชาสังคม หรือขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด หรือขอรับการส่งเสริมและพัฒนาตามที่กำหนดในหมวด ๔ ทั้งนี้ ยังได้กำหนดหน้าที่ขององค์กรภาคประชาสังคมในการนำส่งเงินค่าธรรมเนียมการจัดแจ้งองค์กรภาคประชาสังคม และค่าธรรมเนียมรายปี สมทบเข้ากองทุนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมในระดับท้องถิ่น (ร่าง มาตรา ๓๖)

โดยราชการส่วนท้องถิ่น และมีความสอดคล้องและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด กำหนดให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ โดยให้ได้รับค่าใช้จ่ายจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม โดยราชการส่วนท้องถิ่นอาจจัดสรรงบประมาณของตนเอง เพื่อตั้งเป็นกองทุนส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมส่วนท้องถิ่นได้ ตามกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหรือระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

การยกเว้นภาษีเงินได้ให้กับองค์กรภาคประชาสังคม (ร่าง มาตรา ๓๗)

กำหนดให้มีการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับรายได้ที่ได้จากการสนับสนุนจากกองทุน และรายได้ในกรณีเงิน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานหรือหน่วยงานของรัฐอื่น และดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ประมวลรัษฎากรกำหนด

สาเนา ร่างพระราชบัญญัติ.....

๕
..... พ.ศ.

การลดหย่อนภาษีอากร

มีการกำหนดสิทธิประโยชน์ด้านมาตรการภาษีอากรให้กับบุคคลที่สนับสนุนองค์กรภาคประชาสังคม โดยกำหนดประเภทของการสนับสนุนองค์กรภาคประชาสังคมที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากร (ร่าง มาตรา ๓๘) สำหรับการบริจาคเงินให้แก่กองทุน หรือให้การสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรภาคประชาสังคม หรือให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงาน หรือหน่วยประสานงาน หรือการสนับสนุนในรูปแบบของการลงทุนเพื่อสังคม ทั้งนี้ในแต่ละกลุ่มจะได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่กำหนดในมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑

(๒.๗) การบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินงาน (หมวด ๕ ร่าง มาตรา ๔๒ ถึง ร่าง มาตรา ๔๘)

การบัญชีและการตรวจสอบ

การบัญชีของสำนักงานให้จัดทำตามหลักสากล ตามแบบและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงินการบัญชีและการพัสดุของสำนักงาน ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละครั้ง (ร่าง มาตรา ๔๒) และให้สำนักงานจัดทำงบการเงินและบัญชีทำการ ส่งผู้สอบบัญชีที่ได้รับการแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อตรวจสอบภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการ (ร่าง มาตรา ๔๓)

การประเมินผล

ให้สำนักงานจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการโดยแสดงงบดุลบัญชีทำการ และบัญชีกำไรขาดทุนของผู้สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้อง พร้อมทั้งรายงานของผู้สอบบัญชี รวมทั้งแสดงผลงานของสำนักงานในปีที่ล่วงมาด้วย และให้คณะกรรมการเสนอรายงานประจำปีดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบปีละ ๑ ครั้ง (ร่าง มาตรา ๔๔) โดยให้คณะกรรมการประเมินผลทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของกองทุนในทุก ๓ ปี เพื่อทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกองทุน ข้อจำกัดหรืออุปสรรคของการดำเนินกิจการของกองทุน ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน และรายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการในทุกรอบการประเมิน (ร่าง มาตรา ๔๕)

คณะกรรมการประเมินผล

ให้มีคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนและสำนักงานจำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วยผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนห้าคน ซึ่งคณะกรรมการคัดเลือกจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญอย่างน้อยสิบปี ในด้านการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมสองคน ด้านการบริหารกองทุนสองคน และด้านการประเมินผลหนึ่งคน และให้คณะกรรมการประเมินผลแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรเป็นเลขานุการ การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด โดยให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง และการประชุมของคณะกรรมการประเมินผลโดยอนุโลม (ร่าง มาตรา ๔๖) โดยคณะกรรมการประเมินผลมีอำนาจหน้าที่ติดตาม

สำเนา ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนากองธกรภาคประชาสังคม พ.ศ. ๒๕๕๘

ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนและสำนักงาน และรายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ (ร่าง มาตรา ๔๗) และมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือมอบหมายให้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดได้ตามที่เห็นสมควร (ร่าง มาตรา ๔๘)

(๒.๘) บทเฉพาะกาล (ร่าง มาตรา ๔๙ ถึง ร่าง มาตรา ๕๕)

การกำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการก่อนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามกฎหมาย

กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนากองธกรภาคประชาสังคม ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนากองธกรภาคประชาสังคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่าง มาตรา ๔๙) และให้เริ่มดำเนินการกระบวนการสรรหาบุคคลเป็นผู้อำนวยการภายใน ๓๐ วันนับตั้งแต่วันที่มีการครบถ้วน (ร่าง มาตรา ๕๐)

การจัดสรรงบประมาณ

ในระหว่างการดำเนินการจัดตั้งสำนักงาน และยังไม่รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้คณะรัฐมนตรีจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเป็นทุนประเดิมตามมาตรา ๒๕ (๑) (ร่าง มาตรา ๕๑) และเมื่อมีการประกาศจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากองธกรภาคประชาสังคมเป็นครั้งแรกหลังจากวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐบาลจัดสรรเงินอุดหนุนไว้ที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นการจ่ายขาด เพื่อเป็นทุนประเดิมเบื้องต้นให้แก่สำนักงานที่จัดตั้งขึ้นดังกล่าว เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าห้าร้อยล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเบื้องต้นในการดำเนินการให้เกิดการดำเนินการเพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวกันขององค์กรภาคประชาสังคมอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ ภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศจัดตั้งสำนักงาน และการจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่สำนักงานให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด (ร่าง มาตรา ๕๕)

หน่วยงานรับผิดชอบในระหว่างที่ยังไม่ได้มีการจัดตั้งสำนักงาน

ในระหว่างที่ยังไม่มีการจัดตั้งสำนักงานหรือแต่งตั้งผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนากองธกรภาคประชาสังคมพิจารณา มอบหมายให้สถาบันพัฒนากองธกรชุมชน (องค์การมหาชน) เป็นสำนักงานชั่วคราวตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสถาบันพัฒนากองธกรชุมชน (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการตามมาตรา ๕ (ร่าง มาตรา ๕๒)

การยกเลิกระเบียบฯ และการยุบหน่วยงาน

เมื่อพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาความจำเป็นในการยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนากองธกรภาคประชาสังคม พ.ศ. ๒๕๕๘ (ร่าง มาตรา ๕๒) และให้รัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติให้มีการยุบหน่วยงาน ๒ หน่วยงาน คือ กองกิจการอาสาสมัครและภาคประชาสังคม กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ร่าง มาตรา ๕๓) และสำนักประสานเครือข่ายประชาสังคม กลุ่มยุทธศาสตร์และขบวนการชุมชนเข้มแข็ง ไปเป็นของสถาบันพัฒนากองธกรชุมชน (องค์การมหาชน) (ร่าง มาตรา ๕๔)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม
พ.ศ.

หลักการ
ให้มีกฎหมายว่าด้วยส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชน และชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ประกอบกับมาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๒๕๗(๓) ของรัฐธรรมนูญบัญญัติเรื่องการรวมตัวกันเป็นองค์กรภาคประชาสังคม การเปิดโอกาสให้บุคคล ชุมชน ประชาชน องค์กรภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศร่วมกับภาครัฐ โดยเฉพาะ การส่งเสริมให้องค์กรภาคประชาสังคมเข้าร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารรัฐกิจตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ดังนั้นเพื่อให้องค์กรภาคประชาสังคม มีบทบาทในการมีส่วนร่วมและเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐและภาคส่วนอื่นในการพัฒนาอย่างยั่งยืนจึงควรส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรภาคประชาสังคมให้สามารถดำเนินงาน อย่างเป็นรูปธรรมและมีธรรมาภิบาล ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีจิตสาธารณะและเข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศอันจะนำไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม

พ.ศ.

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม
ให้ตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติดังต่อไปนี้

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม

พ.ศ.

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“องค์กรภาคประชาสังคม” หมายความว่า องค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะมิใช่สถานะ
เป็นนิติบุคคลหรือไม่ก็ตามซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของชุมชน ท้องถิ่น สังคมหรือส่วนรวม
และไม่แสวงหากำไรมาแบ่งปันกัน ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกขององค์กรไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่รวมถึงนิติบุคคล
องค์กรหรือคณะบุคคลที่จัดตั้งหรือดำเนินการโดยพรรคการเมือง หรือดำเนินกิจกรรมในลักษณะการแสวงหา
อำนาจรัฐ หรือเอื้อประโยชน์ต่อพรรคการเมือง

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม

“คณะกรรมการประเมินผล” หมายความว่า คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงาน

ของสำนักงาน

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาองค์กร

ภาคประชาสังคม

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหาร
ส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รักษาการ
ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม (คสป.)” ประกอบด้วย

(๑) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และเลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

(๒) กรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมจำนวนเจ็ดคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากองค์กรภาคประชาสังคมที่มีวัตถุประสงค์ด้านการพัฒนาและมีผลการดำเนินงานเป็นที่ประจักษ์ ไม่น้อยกว่าห้าปี และได้รับการจัดแจงตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสี่คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากการเสนอชื่อของกรรมการ โดยตำแหน่ง ตาม (๑) และกรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมตาม (๒) ในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์อย่างน้อยสิบปีในด้านสังคมศาสตร์สามคน และด้านเศรษฐศาสตร์หรือการบริหารหนึ่งคน

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งพนักงานของสำนักงาน เป็นผู้ช่วยเลขานุการไม่เกินสองคน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๕ (๓) ต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ การดำเนินงานในองค์กรภาคประชาสังคม และมีบทบาทส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายภาคประชาสังคม อย่างน้อยห้าปี

ให้กรรมการตาม (๑) (๒) และ (๓) เลือกระธานกรรมการ รองประธานคนหนึ่ง และรองประธานคนที่สอง

การคัดเลือกกรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนด และให้ประกาศรายชื่อ คณะกรรมการลงในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖ การคัดเลือกกรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) จะต้องมียุทธวิธีร่วมกันสองเท่า ของจำนวนกรรมการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕ (๒) และ (๓) ทั้งนี้ ควรคำนึงถึงความหลากหลายทางเพศ

ให้สำนักงานจัดทำบัญชีรายชื่อสำรองประกาศไว้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยมีระยะเวลา สี่ปี

มาตรา ๗ กรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์ในวันทีคณะกรรมการประกาศหลักเกณฑ์การคัดเลือก

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยถูกไล่ออกปลดออกหรือให้ออกจากราชการหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือเพราะประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงหรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๖) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่จะพ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี หรือเป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมืองสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้บริหารท้องถิ่นกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

มาตรา ๘ กรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่งหากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไป จนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ แต่ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น

ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการประเภทเดียวกันจากบัญชีรายชื่อสำรองตามมาตรา ๖ วรรคสอง แทนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการนั้นว่างลง และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทนเว้นแต่วาระของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้ และในการนี้ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๙ เมื่อกรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้และให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่เว้นแต่มีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗

(๕) ขาดประชุมกรรมการจำนวนสองครั้งติดต่อกันหรือขาดประชุมตั้งแต่สามครั้งในรอบ

ปีงบประมาณโดยไม่มีเหตุอันสมควร

มาตรา ๑๑ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการคนหนึ่งไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการคนที่สองเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการทั้งสองไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ให้มีการประชุมคณะกรรมการไม่น้อยกว่าสี่ครั้งในแต่ละปีงบประมาณ

ในการปฏิบัติหน้าที่ กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาให้กรรมการผู้นั้นแจ้งให้ที่ประชุมทราบและให้ที่ประชุมพิจารณาว่ากรรมการผู้นั้นสมควรจะอยู่ในที่ประชุมและมีมติในการประชุมเรื่องนั้นได้หรือไม่

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด ให้เปิดเผยข้อมูลการประชุมคณะกรรมการต่อสาธารณชนเว้นแต่เป็นกรณีที่อาจส่งผลเสียต่อการดำเนินงานของสำนักงาน

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม และดำเนินการตามมติของสมัชชาภาคประชาสังคม

(๒) เสนอความเห็น และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม ต่อรัฐมนตรี ส่วนราชการ หน่วยงาน และองค์กรภาคประชาสังคม

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีจิตสาธารณะ การพัฒนาศักยภาพและความเข้มแข็งขององค์กรภาคประชาสังคมตามบทบัญญัติในหมวด ๓ เพื่อดำเนินกิจกรรมหรือโครงการที่มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน หรือความเป็นหุ้นส่วนขององค์กรภาคประชาสังคมกับภาครัฐ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) จัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย กฎหรือระเบียบที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม ต่อรัฐมนตรีหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๕) สนับสนุนการศึกษาวิจัย การฝึกอบรม การพัฒนาศักยภาพและธรรมาภิบาลขององค์กรภาคประชาสังคม การพัฒนาระบบฐานข้อมูลองค์กรภาคประชาสังคม และการจัดทำนโยบายสาธารณะ กฎหมายที่เสนอโดยองค์กรภาคประชาสังคมและประชาชน

(๖) กำหนดนโยบายและอนุมัติแผนงานการใช้จ่ายเงินของสำนักงาน และงบประมาณประจำปีสำหรับการดำเนินงานของสำนักงาน

(๗) พิจารณาอนุมัติโครงการหรือแผนงานทั้งนี้คณะกรรมการอาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาอนุมัติโครงการ หรือแผนงานที่จะใช้เงินของสำนักงานตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๘) กำหนดกลไก รูปแบบหรือวิธีการดำเนินงานในพื้นที่และเชิงประเด็น เพื่อส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมตามหมวด ๓

(๙) กำหนดนโยบาย วางระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อการบริหาร โครงสร้าง และควบคุมดูแลการดำเนินงานของสำนักงาน

(๑๐) แต่งตั้ง ถอดถอนผู้อำนวยการ

(๑๑) กำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล จำนวน ตำแหน่ง ระยะเวลาจ้าง อัตราเงินเดือน ค่าจ้างและเงินอื่นของพนักงานของสำนักงาน

(๑๒) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการจัดประชุมสมัชชาภาคประชาสังคม

(๑๓) รายงานผลการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคให้รัฐมนตรีทราบปีละหนึ่งครั้ง

(๑๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษาของคณะกรรมการ และมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) คณะอนุกรรมการนโยบายและแผนส่งเสริมภาคประชาสังคม

(๒) คณะอนุกรรมการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและความเข้มแข็งขององค์กรภาคประชาสังคม

(๓) คณะอนุกรรมการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ และที่ปรึกษา ได้รับเบี้ยประชุม ค่าตอบแทนหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

ให้กรรมการประเมิณผล อนุกรรมการ และคณะทำงานได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด ๒

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม

มาตรา ๑๕ ให้จัดตั้งสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมขึ้นเป็นหน่วยงานของรัฐ ที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

ให้สำนักงานมีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ในกำกับของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

มาตรา ๑๖ ให้สำนักงานมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สนับสนุนการจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์แผนงานการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมของคณะกรรมการ

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีจิตสาธารณะ การพัฒนาศักยภาพขององค์กรภาคประชาสังคม พัฒนาเครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมและงานอาสาสมัคร

(๓) เชื่อมโยงและประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและองค์กรภาคประชาสังคม และทำงานตกลงร่วมกับหน่วยงานของรัฐและองค์กรภาคประชาสังคมในเรื่องการส่งเสริมสนับสนุนบทบาทขององค์กรภาคประชาสังคม ในการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามมติของสมัชชาภาคประชาสังคมหรือตามที่คณะกรรมการเห็นชอบรวมทั้งส่งเสริมหรือสนับสนุนการเสนอแก้ไขปรับปรุงกฎหมายขององค์กรภาคประชาสังคม

(๔) จัดให้มีการประชุมสมัชชาภาคประชาสังคมอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมที่จัดแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องกับองค์กรภาคประชาสังคม

(๕) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ คณะกรรมการประเมิณผล และการคัดเลือกและเสนอชื่อกรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) และดำเนินการสรรหาผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ

(๖) จัดทำรายงานการเงินการบัญชีของสำนักงาน เสนอแผนงาน แผนการลงทุน แผนการเงินและงบประมาณประจำปี ต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

(๗) รับจัดแจ้งองค์กรภาคประชาสังคม และจัดทำฐานข้อมูลและทะเบียนเกี่ยวกับองค์กรภาคประชาสังคม

(๘) ส่งเสริมสนับสนุน และช่วยเหลือการจัดตั้งหน่วยประสานงานขององค์กรภาคประชาสังคม ในระดับภูมิภาคหรือระดับพื้นที่ รวมถึงการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมส่วนท้องถิ่น

(๙) ดำเนินการเพื่อหารายได้จากเงินหรือทรัพย์สินของสำนักงาน

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่นหรือ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๗ ให้สำนักงานมีผู้อำนวยการคนหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่ ของสำนักงานขึ้นตรงต่อคณะกรรมการมีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งงานของสำนักงานและเป็นผู้บังคับบัญชา พนักงานในสำนักงาน โดยมีรองผู้อำนวยการด้านบริหารงานและรองผู้อำนวยการด้านส่งเสริมและพัฒนาองค์กร ภาคประชาสังคมเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติงานตามที่ผู้อำนวยการมอบหมายก็ได้

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการเป็นผู้คัดเลือกเพื่อแต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ

การแต่งตั้งผู้อำนวยการต้องทำเป็นสัญญาจ้างตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดโดยรองประธาน คนที่หนึ่งเป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้าง

การแต่งตั้งรองผู้อำนวยการให้ทำเป็นสัญญาจ้างกับสำนักงานตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการโดยให้ผู้อำนวยการเป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้าง

ในการแต่งตั้งและการจ้างผู้อำนวยการ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหา ผู้อำนวยการไม่น้อยกว่าห้าคน โดยต้องมีกรรมการตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) อย่างน้อยสองคนร่วมเป็นกรรมการ สรรหาผู้อำนวยการด้วย นอกจากนี้ ผู้รับการสรรหาเป็นผู้อำนวยการจะต้องไม่เป็นกรรมการในคณะกรรมการ และคณะกรรมการประเมินผล และมีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในวันยื่นใบสมัคร ทั้งนี้ คณะกรรมการสรรหา อาจเสนอชื่อผู้มีความเหมาะสมมากกว่าหนึ่งชื่อก็ได้

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่รัฐมนตรี ว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประกาศกำหนด

กรรมการสรรหาผู้อำนวยการไม่มีสิทธิสมัครเข้ารับการสรรหาเป็นผู้อำนวยการ

ให้กรรมการสรรหาผู้อำนวยการประชุมกันเองเพื่อเลือกประธานกรรมการสรรหาผู้อำนวยการ และเลือกอีกคนหนึ่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการสรรหาผู้อำนวยการ

ให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการในการดำเนินการสรรหา

การประชุมคณะกรรมการสรรหาผู้อำนวยการ ให้นำมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๙ ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการต้องเป็นผู้สามารถทำงานเต็มเวลาให้แก่สำนักงาน และต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์และมีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในวันที่ได้รับการคัดเลือก

(๓) เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์เหมาะสมกับกิจการของสำนักงาน

(๔) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗ (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ(๗)

มาตรา ๒๐ ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วัน ทำสัญญาจ้างและอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระ

มาตรา ๒๑ นอกจากพ้นตำแหน่งตามวาระแล้ว ให้ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา๑๘
- (๔) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๕) ขาดการประชุมคณะกรรมการเกินสองครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร
- (๖) ถูกถอดถอนและถูกเลิกสัญญาจ้าง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ หรือโดยเหตุ

ที่ไม่ผ่านการประเมินผลงานตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อตำแหน่งผู้อำนวยการว่างลงและยังไม่มีกรรมการแต่งตั้งผู้อำนวยการคนใหม่ หรือในกรณีผู้อำนวยการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นการชั่วคราว ให้รองผู้อำนวยการด้านบริหารงานปฏิบัติหน้าที่แทน กรณีไม่มีรองผู้อำนวยการด้านบริหารงานหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองผู้อำนวยการด้านส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมปฏิบัติหน้าที่แทน

ในกรณีที่ไม่มีผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานของสำนักงานคนหนึ่งหรือคณะกรรมการอาจมอบหมายให้ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอให้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๒๒ ผู้อำนวยการ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) บริหารกิจการและควบคุมดูแลงานโดยทั่วไปของสำนักงาน ตามกฎหมาย นโยบาย มติ ข้อบังคับ ระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการ
- (๒) วางระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงาน โดยไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย มติ ข้อบังคับ ระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการ
- (๓) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๓ ในกิจการของสำนักงานที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนของสำนักงาน เพื่อการนี้ผู้อำนวยการอาจมอบอำนาจให้รองผู้อำนวยการหรือพนักงานของสำนักงานปฏิบัติหน้าที่เฉพาะอย่างแทนได้ทั้งนี้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๔ เงินและทรัพย์สินในการดำเนินงานของสำนักงาน ประกอบด้วย

- (๑) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (๒) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้
- (๓) เงินอุดหนุนจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
- (๔) เงินรายได้จากการจำหน่ายสลากการกุศล
- (๕) เงินบริจาคภาษีให้แก่สำนักงานในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยอธิบดีกรมสรรพากรโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี
- (๖) ค่าธรรมเนียม ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินงาน
- (๗) เงินที่ได้รับการสนับสนุนจากการทำความตกลงของสำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกับหน่วยงานของรัฐที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการอันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๘) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของสำนักงาน
- (๙) รายได้อื่น ๆ ของสำนักงาน

มาตรา ๒๕ บรรดารายได้ทั้งปวงที่สำนักงานได้รับจากการดำเนินงานในปีหนึ่ง ๆ ให้ตกเป็นของสำนักงานเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานและค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น ค่าบำรุงรักษาและค่าเสื่อมราคา ประโยชน์ตอบแทนของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ และเงินสำรองเพื่อใช้จ่ายในกิจการของสำนักงานหรือเพื่อการอื่น

รายได้ตามวรรคหนึ่งไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ในกรณีรายได้ของสำนักงานมีจำนวนไม่พอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

อย่างมีประสิทธิภาพของสำนักงาน และค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม และไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้

รัฐพึงจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินให้แก่สำนักงานตามความจำเป็นเพื่อเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปตามมาตรา ๒๔(๑)

มาตรา ๒๖ เพื่อประโยชน์ในการจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินให้แก่สำนักงานตามมาตรา ๒๔

(๑) ให้สำนักงานเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อจัดสรรเงินอุดหนุน
ทั่วไปของสำนักงานไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๗ ทรัพย์สินของสำนักงานไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีและบุคคลใดจะยกอายุ
ความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับสำนักงานในเรื่องทรัพย์สินของสำนักงานมิได้

มาตรา ๒๘ ให้สำนักงานจัดทำงบการเงิน การบัญชีและการพัสดุของสำนักงานส่งผู้สอบบัญชี
ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ในทุกรอบปีงบประมาณ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีและประเมินผล
การใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงาน โดยให้วิเคราะห์ประสิทธิภาพของการใช้จ่ายเงินพร้อมทั้ง
แสดงความคิดเห็นว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใดด้วย
แล้วทำบันทึกรายงานผลเสนอต่อคณะกรรมการ และคณะรัฐมนตรี

ให้สำนักงานเป็นหน่วยรับตรวจตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

หมวด ๓

การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม

มาตรา ๒๙ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ การส่งเสริมและพัฒนา
องค์กรภาคประชาสังคม มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีจิตสาธารณะในระดับบุคคล ครอบครัว องค์กร
และชุมชน

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคประชาสังคมในฐานะเป็นหุ้นส่วนกับ
ภาครัฐหรือภาคส่วนอื่น

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพขององค์กรภาคประชาสังคมให้มีความเข้มแข็ง
ดำเนินงานอย่างมีธรรมาภิบาล

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมที่มีความหลากหลายด้าน
พื้นที่ ประเด็นกลุ่มเป้าหมายและสังกัดเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

(๕) สนับสนุนการศึกษาวิจัย การพัฒนาระบบฐานข้อมูลองค์กรภาคประชาสังคม การจัดทำหรือ
การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะขององค์กรภาคประชาสังคม การสื่อสารและสร้างความตระหนักรู้แก่ประชาชน
ถึงความสำคัญขององค์กรภาคประชาสังคม

(๖) ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมในด้านอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการ
เห็นควร

มาตรา ๓๐ การจัดทำหลักเกณฑ์ เงื่อนไขการพิจารณาให้ทุนสนับสนุนแก่องค์กร
ภาคประชาสังคม หรือแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง ให้คำนึงถึงหลักการข้อหนึ่งข้อใด ดังต่อไปนี้

- (๑) การพัฒนาศักยภาพขององค์กรภาคประชาสังคม
- (๒) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน การทำงานร่วมกับชุมชน และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม
เกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับทุน
- (๓) การทำงานอย่างมียุทธศาสตร์และบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานของรัฐและองค์กร
ภาคประชาสังคม
- (๔) หลักการเข้าถึงแหล่งทุนขององค์กรภาคประชาสังคมอย่างเปิดกว้างโดยคำนึงถึงหลัก
ความเท่าเทียมและความหลากหลายของผู้ขอรับทุน
- (๕) การทำงานเชิงรุกของสำนักงานและจัดทำแผนงานให้ทุนสนับสนุนแก่โครงการหรือกิจกรรม
ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- (๖) การพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ให้ความสำคัญกับผลลัพธ์หรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
- (๗) การจัดการความรู้ ประสบการณ์ เพื่อคิดค้นงานพัฒนาอย่างยั่งยืนรูปแบบใหม่
การกำหนดรูปแบบของการสนับสนุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด
คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการคณะทำงาน หรือผู้เชี่ยวชาญทำหน้าที่กลั่นกรอง
หรือพิจารณาอนุมัติโครงการหรือให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการหรือ
ตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๒ (๗)

มาตรา ๓๑ องค์กรภาคประชาสังคมที่สามารถขอรับการสนับสนุนตามพระราชบัญญัตินี้
จะต้องจัดแจ้งต่อสำนักงานตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมบทบาท พัฒนาศักยภาพ และเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ขององค์กรภาคประชาสังคมราชการส่วนท้องถิ่นอาจออกข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ข้อกำหนด ระเบียบหรือประกาศ
แล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความพร้อมของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจจัดสรรงบประมาณของตนเองเพื่อตั้ง
เป็นกองทุนส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมส่วนท้องถิ่นได้ตามกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการ
ส่วนท้องถิ่นหรือระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๓๓ บุคคลซึ่งให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานอาจได้รับสิทธิประโยชน์
ด้านภาษีอากรตามที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากรเฉพาะการบริจาคเงินหรือทรัพย์สินที่ตีราคาเป็นเงินได้
ให้แก่สำนักงาน

บุคคลใดจะได้รับสิทธิประโยชน์ตามวรรคหนึ่งในลักษณะใด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและ
เงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามข้อเสนอของคณะกรรมการ

การตีราคาทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งให้ถือตามราคาที่ยำหน่ายได้ในปีภาษีที่ได้รับบริจาคหรือ
ตามราคาที่ยังซื้อทรัพย์สินนั้นตามปกติ

มาตรา ๓๔ นิติบุคคลที่จัดจ้างหรือสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมขององค์กรภาคประชาสังคม
ที่จัดแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ มีสิทธิได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนเป็นร้อยละของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของนิติบุคคล
ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ประมวลรัษฎากรกำหนด

มาตรา ๓๕ ให้องค์กรภาคประชาสังคมที่จัดแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งได้รับการสนับสนุน
จากสำนักงานหรือหน่วยงานของรัฐอื่นและดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม
ตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่นมีสิทธิได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ประมวล
รัษฎากรกำหนด

หมวด ๔

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

มาตรา ๓๖ การประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานให้ดำเนินการทุกปีงบประมาณ โดยคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งประกอบด้วยประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกคนซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชนและการติดตามและประเมินผล ซึ่งในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการติดตามและประเมินผลจำนวนไม่น้อยกว่าสองคนให้คณะกรรมการประเมินผลแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรเป็นเลขานุการ

คณะกรรมการประเมินผลอาจมอบหมายหรือว่าจ้างบุคคลภายนอกเพื่อดำเนินการศึกษาหรือจัดทำข้อมูลที่เป็นต่อการประเมินผลการดำเนินงานตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๗ คณะกรรมการประเมินผลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงาน
- (๒) รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการประเมินผลมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสำนักงานหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผลได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๘ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๙ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิคณะกรรมการครบถ้วน ให้คณะกรรมการเริ่มดำเนินการกระบวนการสรรหาบุคคลเป็นผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้

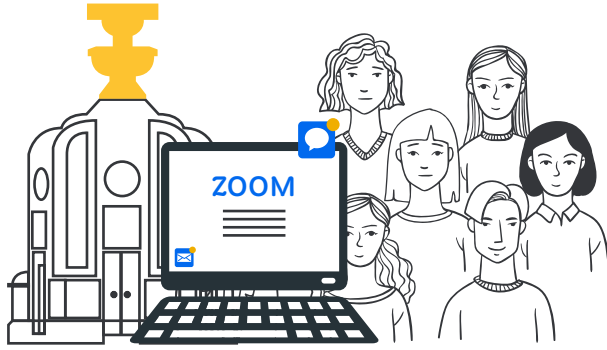
มาตรา ๔๐ ในวาระเริ่มแรก ให้รัฐบาลพิจารณาจัดสรรงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้แก่สำนักงานในการจัดจ้างเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างเพื่อปฏิบัติงานในสำนักงานไปพลางก่อน ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๑ ในระหว่างยังไม่มี การจัดตั้งสำนักงานหรือแต่งตั้งผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เป็นสำนักงานชั่วคราวตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีการแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานในกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการตามมาตรา ๕ เป็นการชั่วคราว

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

กฎหมายเกี่ยวกับภาคประชาสังคม: ความท้าทายประชาธิปไตยไทย

สถาบันพระปกเกล้า

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5 ฝั่งทิศใต้

เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์ 0-2141-9597 โทรสาร 0-2143-8177

www.kpi.ac.th